

Odpovědi na námítky

Lynnford Beachy

„Srdce spravedlivého promýšlí odpovědi...“ (Příslaví 15:28)

„Usiluj, aby ses mohl před Bohem postavit jako
osvědčený“ (2 Tm 2:15)

Kdo odpovídá dřív, než vyslechne, hloupost projevuje
k vlastní ostudě.
(Příslaví 18:13)

Odpovědi na námitky

Lynnford Beachy

„Srdce spravedlivého se snaží odpovědět...“
(Příslaví 15:28)

Pilně se snažuj vydati sebe Bohu milého dělníka, za nějž by se nebylo proč
styděti, a kterýž by právě slovo pravdy rozdělával.
(2 Timoteovi 2:15)

13 Kdož odpovídá něco, prvé než vyslyší, počítá se to za bláznovství jemu a
za lehkost.
(Příslaví 18:13)

Brožuru *Answering Objections* (v češtině *Odpovědi na námitky*) napsal
Lynnford Beachy a vydalo ji služebnost Present Truth Ministries.

První výtisk, říjen 2012.

Tato knížečka je společníkem naší knihy *Porozumění osobnosti Boha*.

Chcete-li získat další informace nebo získat bezplatná biblická studia na toto a
mnoho dalších témat, kontaktujte:

Služebnost „Present Truth Ministries“
PO Box 315
Kansas, Oklahoma 74347
U S A
Telefon: 304-633-5411
Internet: <http://www.presenttruth.info/>
E-mail: <mailto:books@presenttruth.info>

Vytištěno v Austrálii Maranatha Media maranathamedia.com

Obsah

Úvod

Starý Zákon

Genesis 1:1, 26 a Elohim
Genesis 1:2
Genesis 18:1-3
Deuteronomium 6:4 a Echad
Izajáš 6:3 - Svatý, svatý, svatý
Izajáš 9:5 (6)
Izajáš 48:16
Micheáš 5:1(2)

Nový Zákon

Matouš 1:23
Matouš 3:16, 17
Matouš 12:31, 32
Matouš 28:19
Jan 1:1-3
Jan 5:17, 18
Jan 8:58
Ježíšovy zázraky
Jan 10:17, 18
Jan 10:30
Jan 14:9
Jan 14:16
Jan 16:13-15
Skutky 5:3, 4
Skutky 13:2
Římanům 9:5
2 Korintským 13:13 (14)
Efezským 4:30
Filipským 2:6
Koloským 2:9
Žid 7:1-3.
1 J 5:7.
1 J 5:20.
Zjevení 1:4, 5
Závěr

Úvod

Toto je doprovodná brožurka ke knize s názvem *Porozumění Osobnosti Boha*. V ní jsme zkoumali, co Bible říká o Bohu, Jeho Synu a Jeho Svátém Duchu, stejně jako o Kristově smrti. Viděli jsme, že doktrína o trojici (tedy ta myšlenka, že Bůh se skládá ze tří osob) není slučitelná s biblickými důkazy. Přesto existují biblické verše, které se často používají k podpoře myšlenky trojice (toho učení). V našem studiu jsme některé z těchto veršů zkoumali, ale existuje několik dalších veršů. V tomto díle bychom rádi prozkoumali všechny texty, které se nejčastěji používají na podporu (učení) trojice, a zjistili, zda skutečně říkají to, čemu by trinitáři chtěli, abychom věřili.

Nedávno jsem sledoval jistou videopřednášku muže s nešťastným a obtížným úkolem pokusit se dokázat trojici z Bible. Tento muž prohlásil: „Kdyby všechno, co byste k dispozici měli, byl Starý zákon – a řeknu to na záznam – tak z toho studia Starého zákona byste nevyšli jako trinitář (trojiční). On řekl, že vše, co byste měli, jsou „náznaky“ a „stopy“ týkající se plurality Boha (David Asscherick, série videí s názvem „Neznámý Bůh“, část 2 z 5).

Pokud [doktrína] trojice skutečně je pravdivou doktrínou, pak je tohle překvapivé prohlášení. To by totiž znamenalo, že všichni velcí muži ze Starého zákona žili a zemřeli bez jakékoliv znalosti toho, že Bůh se skládá ze tří osob. Tento seznam lidí by zahrnoval krále Davida, o kterém Bůh řekl, že je „muž podle srdce Hospodina“ (1. Samuelova 13:14). Zahrnuje to i Daniela, který byl uvržen do jámy lvové a byl zázračně zachráněn, a také Mojžíše, „s nímž se Hospodin znal tváří v tvář“ (Deuteronomium 34:10, NBK). Tento seznam by také zahrnoval Enocha, který „byl přenesen, aby nespátřil smrt“ (Židům 11:5), a Eliáše, který byl vzat „ohnivým vozem“ a „vystoupil ve vichřici do nebes“ (2 Královská 2:11). Nic nenavzděčuje tomu, že by si některý z těchto mužů myslel, že Bůh je nějaká trojice.

Pokud tito muži mohli žít tak, jak žili, a dokonce být přeneseni do nebe, aniž by viděli smrt, i když nevěřili v tuto trojici, jaktože se z ní stala mezi křesťany taková „posvátná kráva“? Tato trojiční teorie se stala tak uznávanou, že mi před několika dny jeden člověk řekl: „Snahou porozumět trojici (tomu učení) způsobíš, že přijdeš o rozum, ale budeš-li trojici popírat, ztratíš svoji duši.“ Mnoho lidí skutečně věří, že pokud nevěříte v trojici, tak půjdete do pekla. Přesto biblický záznam ukazuje, že tři muži, o kterých víme, že již odešli do nebe (Enoch, Eliáš a Mojžíš – Genesis 5:24; Židům 11:5; 2. Královská 2:11; Lukáš 9:28–30; Juda 1:9) byli všichni netrinitární (netrojiční).

Přiznání, že Starý zákon neobsahuje nauku o trojici, není ojedinělé pouze

tomuto jedinému kazateli. Zde je několik příkladů toho, co mnozí autoři říkají o trojici v Bibli.

„Pečlivé čtení Starého zákona neukazuje žádnou známku samotné trojice...“ (*An Introduction to the Christian Faith*, Oxford, Anglie: Lynx Communications, 1992).

„Starý zákon jasně a přímo neučí o Trojici...“ (Myer Pearlman, *Knowing the Doctrines of the Bible*, Missouri, USA: Gospel Publishing House, 1981).

„Nauka o Nejsvětější Trojici není vyučována ve Starém zákoně“ (*New Catholic Encyclopedia*, str. 306).

„Neboť nikde ve Starém zákoně nenajdeme žádný jasný náznak jakési Třetí Osoby. Často se zmiňuje Duch Páně, ale nic nenasvědčuje tomu, že by Duch byl vnímán jako odlišný od samotného Jahveho“ (George Joyce, „The Blessed Trinity“, *The Catholic Encyclopedia*, Vol. 15, New York: Robert Appleton Company, 1912. Online na www.newadvent.org/cathen/15047a.htm).

Exegetové a teologové se dnes shodují v tom, že hebrejská bible [Starý zákon] neobsahuje nauku o Trojici, i když v minulých dogmatických traktátech o Trojici bylo obvyklé citovat texty jako Genesis 1:26: „Učiňme lidstvo k našemu obrazu, k naší podobě“ (viz také Gn 3:22, 11:7; Iz 6:23) jako důkaz plurality v Bohu. Ačkoli hebrejská Bible zobrazuje Boha jako otce Izraele a používá zosobnění Boha, jako je Slovo (davar), Duch (ruach), Moudrost (hokmach) a Přítomnost (šekhina), šla by nad rámec záměru a ducha Starého Testamentu, aby korelovala tyto pojmy s pozdější trinitární doktrínou“ (Mircea Eliade, „Trinity“, *The Encyclopedia of Religion*, sv. 15, str. 53-57).

Nejen, že většina teologů souhlasí s tím, že Starý zákon neobsahuje nauku o trojici, mnozí připouští, že tuto nauku opomíjí i Nový zákon. Dílo *Encyclopedia of Religion* pokračuje: „Exegetové a teologové se dále shodují, že Nový zákon také neobsahuje výslovnou doktrínu o Trojici. Bůh Otec je zdrojem všeho, co je (Pantokrator) a také otcem Ježíše Krista; „Otec“ není titul pro první osobu Trojice, ale synonymum pro Boha. Rané liturgické a věroučné formule hovoří o Bohu jako o ‚Otcí našeho Pána Ježíše Krista‘...“ (Tamtéž)

„V křesťanské nauce Trojice - ona jednota Otce, Syna a Ducha svatého jako tři osoby v jednom Božství (angl. Godhead). Ani slovo Trojice, ani výslovná nauka se v Novém zákoně neobjevují, ani Ježíš a jeho následovníci neměli v úmyslu odporovat Šema z Hebrejských spisů: „Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden jest.“ (Deuteronomium 6:4, BKR). (*Encyclopædia Britannica Online*, článek: „Trinity“, Online na adrese

„Nauka o Trojici se v Bibli nenachází“ (Prof. Shirley C. Guthrie Jr., *Christian Doctrine*, str. 80).

Existuje množství citátů od mnoha teologů, kteří tvrdí, že jak Starý, tak Nový zákon neobsahují výslovnou doktrínu o trojici. Místo toho tato doktrína vstoupila do hlavního proudu křesťanství mnoho let po napsání Bible. Katolická církev prohlašuje: „Tajemství Trojice je ústřední naukou katolické víry. Na ní jsou založena všechna ostatní učení Církve. Církev studovala toto tajemství s velkou pečlivostí a po čtyřech staletích objasňování se rozhodla vyjádřit nauku takto: v jednotě Božství jsou tři Osoby, Otec, Syn a Duch svatý“ (*Příručka pro Dnešního katolíka*, s. 11).

„Církev začala formulovat svou doktrínu o Trojici ve čtvrtém století“ (Louis Berkhof, *Systematic Theology*, Eerdmans Publishing, 1996, str. 82).

„Bible neučí nauku o Trojici. Ani slovo „trojice“ samotné, ani jazyk jako „jeden ze tří“, „tři v jednom“, jedna „podstata“ (nebo „substance“) a tři „osoby“ nejsou biblickým jazykem. Jazykem této nauky je jazyk starověké církve převzatý z klasické řecké filozofie“ (Prof. Shirley C. Guthrie Jr., *Christian Doctrine*, str. 76, 77).

„Ale evangelikálové přijímají mnoho doktrín jako jasně vyučované v Písmu, pro které přitom neexistují žádné důkazy. Nauka o Trojici je toho nejlepším příkladem. Je férové říci, že Bible jasně neučí nauku o Trojici. Ve skutečnosti neexistuje ani jeden text důkazu, pokud textem důkazu rozumíme verš nebo pasáž, která „jasně“ říká, že existuje jeden Bůh, jenž existuje ve třech osobách“ (Prof. Charles C. Ryrie, *Základní teologie*, str. 89).

Mějte na paměti, že autoři dříve zmíněných citátů věří v trojici (to učení), ale jsou nuceni přiznat, že se o ní v Bibli neučí. Nebudeme je teď brát za slovo. Rádi bychom totiž prozkoumali texty používané na podporu (učení) trojice a zjistili, zda jí podporují. Když budeme tyto verše studovat, pojďme kopat do hloubky, abychom zjistili, co vlastně říkají, než abychom zjišťovali, zda můžeme do veršů vměstnat své názory. Ujistěte se, že tento rozdíl zachytíte. Mnoho lidí přichází k Bibli a snaží se dokázat předem vytvořenou myšlenku. Přesto je tohle nebezpečný způsob, jak přistupovat k Bibli. Bůh chce, abychom k Němu přicházeli pro moudrost a poznání (Jakub 1:5), a Jeho nejúplnější zjevení o těchto věcech se nachází v Bibli. Chceme-li vědět, co o sobě Bůh říká, nemůžeme za Ním přijít se svými předpojatými představami a snažit se je nacpat do Bible, ale musíme se ptát: „Co mi chce Bůh říct ve verších, které čtu v Bibli? Co ty verše vlastně říkají?“ S ohledem na to si přečteme údajné „důkazní texty“ pro trojici.

Starý Zákon

Genesis 1:1, 26 a Elohim

Bible začíná slovy: „Na počátku stvořil Bůh nebesa a zemi. ... I řekl Bůh: Učiňme člověka k našemu obrazu, jako naši podobu, aby panovali nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nad dobytkem a nad celou zemí i nad všemi plazy pohybujícími se na zemi“ (Genesis 1:1; 26).

Někteří lidé se domnívají, že v těchto textech můžeme najít nauku o Trojici. Oni toto tvrdí, protože hebrejské slovo *elohim*, které bylo přeloženo jako „Bůh“, je v množném čísle a oni mají za to, že zájmena v množném čísle v Genesis 1:26 také pomáhají podporovat nauku o Trojici.

Hebrejské slovo *elohim* je množné číslo, ale ono nikdy neoznačuje pluralitu, pokud se odkazuje na pravého Boha. Pokaždé, když je *elohim* použit jako odkaz na pravého Boha, má význam jednotného čísla. Geseniusův hebrejský lexikon to nazývá „[plural maiestaticus](#)“ a Briggův hebrejský lexikon Brown-Driver říká, že když se *elohim* odkazuje na pravého Boha, je to „intenzivní plurál“ s „významem jednotného čísla“.

Kromě toho je slovo *elohim* v Bibli použito na místech, kde nemůže odkazovat na bytost v množném čísle. „I řekl Hospodin Mojžíšovi: Pohled, dal jsem tě faraonovi za **Boha** [*elohim*] a tvůj bratr Áron bude tvým prorokem.“ (Exodus 7:1) Řekl Bůh, že hodlá proměnit Mojžíše v nějakou trojici? Samozřejmě, že nikoliv. Bůh by nás nenechal věřit, že Mojžíš je bytost v množném čísle, i když Bůh k popisu Mojžíše použil slovo *elohim*, jež je v množném čísle. Pro další příklady čtěte Exodus 4:16; 1. Samuelova 5:7; 1. Královská 11:5, 33; 18:27 atd.

Jako nesporný důkaz toho, že slovo *elohim* má při odkazu na pravého Boha význam v jednotném čísle, uvažujte prosím o tomto: kdykoli autoři Nového zákona citovali ze Starého zákona, použili k označení pravého Boha řecké slovo *theos* v jednotném čísle jakožto překlad slova *elohim*. To platí také pro řecký překlad Starého zákona, nazývaný Septuaginta, který byl přeložen asi 200 let před příchodem Krista na zem. To nade vší pochybnost dokazuje, že slovo *elohim* má při odvolávání se na pravého Boha význam jednotného čísla. Mějte na paměti, že všichni tito překladatelé a autoři byli velmi dobře obeznámeni s hebrejským jazykem Starého zákona. Pokud by slovo *elohim* skutečně naznačovalo nějakou pluralitu v pravém Bohu, pak by autoři Nového zákona a překladatelé Septuaginty bývali byli použili množné číslo slova *theos* (θεοι, θεοις nebo θεους), když mluvili o Bohu. Oni namísto toho každé

používali jednotné číslo, i když tu plurální formu používali často ve Starém zákoně a osmkrát v Novém zákoně, když odkazovali na lidi nebo falešné bohy. (Můžete si je sami přečíst v Janovi 10:34, Skutcích 7:40; 14:11; 1. Korintským 8:5; a Galatským 4:8.) Tohle ukazuje, že pisatelé Nového zákona a překladatelé Septuaginty neuznávali význam množného čísla ve slově *elohim*, v případě když se toto odkazuje na pravého Boha. Kterýkoliv teolog je dnes šlendrián, když si myslí, že ví o starověkém hebrejském slově více než samotní staří Hebrejci, kteří žili v době, kdy byla Bible napsána a byla poprvé přeložena do jiného jazyka.

Pokud jde o zájmena v množném čísle v Genesis 1:26, v původní hebrejštině jsou zájmena v množném čísle, což si vynucuje překlad: „Bůh řekl, (MY) učiňme člověka k NAŠEMU obrazu, jako NAŠÍ podobu.“ Ti, kteří tvrdí, že tento verš učí trojici, poukazují na to, že slovo *elohim* je množné číslo (plurál) a ta zájmena jsou v plurálu, takže musí být i nějaká pluralita v Bohu. Máme-li přijmout toto vysvětlení, museli bychom ho přeložit: „BOHOVÉ řekli, učiňme člověka k našemu obrazu, jako naši podobu“. Tento překlad by způsobil křivdu pravému významu slova *elohim* a dva nebo více bohů by unisono mluvili a říkali: „Učiňme člověka k obrazu našemu. To se nám Bůh snaží říci? Stvořilo člověka několik bohů, nebo u toho byl jen jeden?“

Ti, kdo prosazují myšlenku, že bohové řekli: „Učiňme člověka“, narážejí v dalším verši na velký problém, protože ta zájmena se najednou přepnou do jednotného čísla, jak v hebrejštině, tak v češtině, a přitom je stále použito množné číslo slova *elohim*. Proč došlo ke změně? Další verš říká: „I stvořil **Bůh** [*elohim*] člověka v SVŮJ obraz, stvořil ho v obraz **Boha** [*elohim*]“. Pokud se od nás očekává, že máme věřit, že Bohové mluví ve verši 26, tak abychom byli konzistentní, musíme věřit, že Bohové jsou zmíněni i ve verši 27, ale místo zájmen v množném čísle Bible změnila na zájmena v jednotném čísle, jako by se mluvilo pouze o jedné osobě.

No, pro to existuje velmi jednoduché vysvětlení. Použití zájmen v množném čísle následující za podstatným jménem v jednotném čísle neznámá, že by to podstatné jméno v jednotném čísle skutečně mělo být množné. Předpokládejme například, že prezident řekl generálnímu prokurátorovi: "Udělejme nebo vytvořme zákon." To by nenaznačovalo, že máme dva prezidenty jen proto, že použil zájmeno v množném čísle. Ten plurál se spíše vztahuje na ty dva, kteří se budou podílet na tvorbě zákona, než na prezidenta. Podobně se „my učiňme“ a „naší“ v Genesis 1:26 vztahuje spíše na ty Dva, kteří se podíleli na stvoření světa, než na toho, kdo mluvil.

Bible říká: "...v Bohu, kterýž všechno stvořil skrze Ježíše Krista." (Efezským 3:9, BKR) Je evidentní, že Bůh v tomto verši je někdo jiný než

Ježíš Kristus. A podle Židům 1:2 (B21) Bůh, Otec, stvořil celý svět skrze svého Syna.

Nyní můžeme s jistotou vědět, kdo v Genesis 1:26 mluví a ke komu On mluví. Bůh, Otec, řekl svému Synu: „Učínme člověka k našemu obrazu“. Pamatujte, že Kristus je „dokonalým obrazem“ Otce, takže každý stvořený k obrazu Otce je automaticky stvořen k obrazu Jeho Syna. Zájmena se ve verši 27 změnila na jednotné číslo, aby přiznala náležitou zásluhu tomu, kdo stvořil všechny věci. Důsledně platí, že na každém místě, kde se komukoli připisuje zásluha za stvoření světa, je to Otec, kdo všechno stvořil, ale stvořil to Ježíšem Kristem nebo jeho prostřednictvím. (Přečtěte si Hebrejům 1:1, 2; Efezským 3:9; Koloským 1:15, 16; Jana 1:1–3; Zjevení 4:9–11).

Nový zákon použil řecké slovo *theos*, v jednotném čísle, k označení Boha nebes více než tisíckrát. V každém případě toto jednotné číslo odkazuje na jednu a jedinou osobu. Pokaždé, když Ježíš mluvil o Bohu, použil zájmena v jednotném čísle, která byla přeložena jako On, Jemu, Jeho, Tvůj, Tvému a Ty. Pokaždé, když se Ježíš Sám zahrnul spolu s Bohem, tak použil množná zájmena, my, nás a náš (Jan 14:23; 17:11, 21 atd.).

Použití množných zájmen ve spojení s Bohem je v Bibli velmi vzácné. Hebrejské slovo *elohim* je ve Starém zákoně použito 2606 krát, z nichž většina odkazuje na pravého Boha. Ze všech těchto případů jsou pouze čtyři místa, kde se ve spojení s pravým Bohem používají zájmena v plurálu. Jsou jimi: Genesis 1:26; 3:22; 11:7; Izajáš 6:8. Zkoumání každého z těchto veršů v kontextu ukazuje, že žádný z nich nevyžaduje množný význam v Bohu samotném. Vše lze chápat v tom smyslu, že jediná osoba (*Elohim*) mluvila ke svému božskému Synu.

Takže podle mého nejlepšího vědomí, Bůh se nikdy o Sobě nezmiňoval pomocí zájmen v množném čísle nebo podstatných jmen s doslovným významem v množném čísle. Mnoho teologů dospělo ke stejnému závěru. Zde je několik komentářů k tomuto bodu.

„Ta blouznivá myšlenka, že slovo *Elohim* se odkazovalo na Trojici osob v Božství, dnes jen stěží najde mezi učenci zastánce. Buď je to to, co jazykovědci nazývají [plural maiestaticus](#), nebo to označuje plnost božské síly, souhrn sil projevených Bohem“ (William Smith, *A Dictionary of the Bible*, ed. Peloubet, MacDonald Pub. Co., 1948, str. 220).

„Elohim musí být spíše vysvětlen jako intenzivní plurál, označující velikost a majestát“ (*The American Journal of Semitic Language and Literature*, 1905, sv. XXI, str. 208).

„Je to exegeze zlomyslného, i když zbožného druhu, která by našla

doktrínu o Trojici v množném čísle elohim [Bůh]“ („Bůh“, *Encyklopedie náboženství a etiky*).

„První dogmatici byli toho názoru, že tak zásadní nauka, jako je nauka o Trojici, nemohla být lidem Starého zákona neznámá... Žádný moderní teolog... již takový názor nemůže zastávat. Pouze nepřesná exegeze, která přehlídí bezprostřednější základy výkladu, může vidět zmínky o Trojici v množném čísle božského jména Elohim, použití množného čísla v Genesis 1:26 nebo takové liturgické fráze, jako jsou tři členové Aronova požehnání v Numeri 6:24-26 a tzv. Trisagionu (třikrát slovo svatý) z Izajáše 6:3“ (*The New Schaff-Herzog Encyclopedia of Religious Knowledge*, sv. 12, str. 18).

Množná zájmena a slovo *elohim* ani zdaleka nenaznačují myšlenku, že Bůh je jakási trojice. Jediný způsob, jak můžete v těchto textech najít trojici, je, že před jejich přečtením již máte předem vytvořenou představu o trojici, a to je chybná metoda, jak dospět k pravdě.

Genesis 1:2

Trinitáři mají problém najít třetí osobu ve Starém zákoně, takže pokud existuje sebemenší možnost nějaké třetí osoby ve starozákonním textu, můžete si být jisti, že ji někdo použije, aby se pokusil dokázat trojici. Genesis 1:2 není výjimkou. Tento verš říká: „Země pak byla pustá a prázdná, nad propastí byla tma a nad vodami se vznášel Boží Duch.“ (Genesis 1:2, B21).

Zde se dozvídáme, že Duch Boží se vznášel nad vodami. Tento text neříká, že nad vodami se vznášel „Duch svatý“. Uvědomuji si, že s netrinitárním (netrojicičním) myšlením by to znamenalo totéž, kdyby to tak bylo, ale někteří trinitáři si myslí, že „Duch vašeho Otce“ se liší od „Ducha svatého“. To první je chápáno jako Otcův vlastní osobní duch a to druhé je někdy považováno za samostatnou odlišnou osobu, někdy se má za to, že tato osoba má také svého vlastního osobního ducha. Přesto se Genesis 1:2 zmiňuje o „Duchu Božím“, jako by to byl spíše Boží vlastní Duch než nějaký samostatný jedinec.

Hřebíkem do rakve pro možnost, že tento verš dokazuje, že Duch svatý je jakousi samostatnou osobou, je, když čtete Žalm 33:6, 9. Zde se říká: „Hospodinovým slovem byla učiněna nebesa a **dech** [*ruach* - Duch] jeho úst všechn jejich zástup. ... Vždyť on řekl a stalo se. On přikázal a uskutečnilo se“ (Žalm 33:6, 9). Hebrejské slovo *ruach*, které bylo v tomto verši přeloženo jako „dech“, je to samé hebrejské slovo, jež v Genesis 1:2 bylo přeloženo jako „Duch“. Zde shledáváme, že „slovo Páně“ se používá jako synonymum s „Duchem jeho úst“. To jasně hovoří o doslovném Božím slově, které stvořilo nebesa. Ježíš řekl: „Slova, která jsem vám pověděl já, jsou duch a jsou život.“ (Jan 6:63). V Žalmu 33:6 je Boží slovo nazýváno „Duchem jeho

úst“. V Genesis 1:2 se říká, že „Duch Boží“ se vznášel nad vodami a následující slova jsou: „I řekl Bůh: Budiž světlo! A bylo světlo.“ (Genesis 1:3). Kontext je jasný, že Bůh stvořil zemi, a v tomto kontextu se Boží Duch vznášel nad vodami. Duch Boží v tomto textu odkazuje na Jeho slovo, jak je ukázáno v Žalmu 33:6, který nám říká, že to byl „Duch jeho úst“.

Nechápejte mě prosím špatně, Boží Duch je mnohem víc než jen doslovné slovo Boží. V knize *Understanding the Personality of God* jsme viděli, že Boží Duch je Jeho „vlastní já“ (Jan 17:5), nejen Jeho slova. (Prosím, kontaktujte nás a vyžádejte si svůj výtisk knihy *Understanding the Personality of God*.) Přesto se v Genesis 1:2 termín „Duch Boží“ vztahuje k Božím slovu, které působilo při stvoření světa. „Vírou rozumíme, že Božím výrokem byly uspořádány světy“ (Židům 11:3).

Genesis 18:1-3

Někdy se Genesis 18:1-3 používá ve snaze dokázat trojici. Tyto texty říkají: „A ukázal se mu Hospodin na pláních Mamre a seděl ve dveřích stanu za horka dne; A pozvedl oči a podíval se, a hle, stáli u něj tři muži, a když je uviděl, běžel jim vstříc ode dveří stanu, poklonil se k zemi a řekl: Můj Pane, jestli teď Nalezl jsem milost v tvých očích, prosím, neodcházej od svého služebníka.“ Někteří lidé tvrdí, že „tři muži“, kteří se zjevili Abrahamovi, byli údajnými třemi členy trojice.

S tímto tvrzením však existují vážné problémy. Především je nemožné, aby kterýkoli z těchto tří jedinců byl Bohem, Otcem, protože Bible říká: „Nikdo nikdy neviděl Boha; jednorozený Syn, který je v lůnu Otcově, o něm oznámil“ (Jan 1:18). Bible říká, že Otec přebývá „ve světle, k němuž se nikdo nemůže přiblížit; kterého nikdo neviděl a nemůže vidět“ (1 Timoteovi 6:16). Bůh řekl Mojžíšovi: „Nemůžeš spatřit mou tvář, protože mě nikdo nespatri a zůstane naživu“ (Exodus 33:20). Několik proroků v Bibli vidělo alespoň slabá znázornění Otce ve vidění, ale žádný hříšný člověk se nikdy nedokázal skutečně podívat na Otce a žít, aby mohl vyprávět příběh. Díky tomu si můžeme být naprosto jisti, že Bůh, Otec, nebyl jedním ze „tří mužů“, kteří se zjevili Abrahamovi.

Kdo se tedy zjevil Abrahamovi? Bible říká, že „zjevil se mu Pán“. Kdykoli biblická verze King James používá slovo Pán se všemi velkými písmeny, znamená to, že hebrejské jméno Boha, Yahweh, bylo napsáno v původním textu. Hospodin se zjevil Mojžíšovi. Jak jsme již viděli, osoba, na kterou se zde odkazuje, není Bůh, Otec, což dokazuje, že existuje někdo jiný, kdo toto jméno používá.

20 Aj, já posli anděla před tebou, aby ostříhal tebe na cestě, a přivedl tě na

místo, kteréž jsem připravil. Chraň se před ním a poslouchej jeho hlas, neprovokuj ho; neboť on neodpustí vaše přestoupení, neboť mé jméno je v něm“ (Exodus 23:20, 21). Zde Bůh řekl Mojžíšovi, že před syny Izraele půjde anděl. Tohle nebyl doslovný anděl. Bůh řekl: "Moje jméno je v něm." Pavel nás informoval, že „duchovní skála, která je následovala, byl Kristus“ (1. Korintským 10:4).

Je nám také řečeno, že Ježíš je „o tolik lepší než andělé, protože získal znamenitější jméno než oni“ (Židům 1:4). Ježíš Kristus dostal jméno od svého Otce děděním. To musí být jméno, které má i Jeho Otec, a to jméno je Jahve. Ježíš Kristus použil toto jméno v Genesis 18 a byl to On, kdo se zjevil Abrahamovi ne jako trojice, ale jako jeden jednotlivec, a byli s ním dva doslovní andělé. Bible říká: „Muži se odtamtud obrátili a šli do Sodomy, ale Abraham ještě stál před Hospodinem“ (Genesis 18:22). Dva ze tří šli do Sodomy a jen jeden zůstal vzadu, aby si promluvil s Abrahamem. V tomto verši je pouze jedna Osoba, která je v tomto verši označována jako „Pán“, a to je Syn Boží. Víme, že pouze dva z mužů šli do Sodomy a že to byli andělé, protože když dorazili, Bible říká: „A do Sodomy přišli dva andělé“ (Genesis 19:1).

Genesis 18 rozhodně nedokazuje a ani nenaznačuje myšlenku, že Bůh je trojice tří osob v jednom Bohu. Syn Boží a dva andělé nejsou trojice.

Deuteronomium 6:4 a Echad

Kupodivu, jeden z těch nejvíce monoteistických veršů v Bibli, je některými trinitáři používán ve snaze, aby dokázali pluralitu v Bohu. Tímto veršem je Deuteronomium 6:4, který říká: „Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin **jeden** [echad] jest.“ Tento text citují zbožní Židé minimálně dvakrát denně a oni jsou přísně monoteističtí. V tomto verši totiž nevidí nic, co by naznačovalo, že Bůh je více než jedna osoba. Přesto tento verš používají někteří trinitáři k podpoře myšlenky jakéhosi plurálního Boha.

Dotyčné slovo je hebrejské slovo *echad*, které bylo přeloženo jako „jeden“. Hebrejci to vidí jako slovo, které označuje úplnou singularitu, zatímco někteří trinitáři to vidí jako slovo, které označuje pluralitu ve „složené jednotě“, jako je například tři v jednom. Někteří trinitáři tvrdí, že *echad* představuje „sjednocenou jednotu“ na rozdíl od hebrejského slova *jachid*, které, jak říkají, představuje „číselnou jednotu“. Někteří trinitáři tvrdí, že kdyby chtěl Mojžíš naznačit, že Bůh je číselně jeden, použil by hebrejské slovo *jachid* místo *echad*. Zapojením této myšlenky plurality do Deuteronomia 6:4 by to znělo: „Slyš, Izraeli: Hospodin, [Bohové] naši jsou [jednotná skupina] Hospodin.“ Prozkoumejme, jak se v Bibli používá *echad* a *jachid*, abychom pochopili, co se nám v Deuteronomiu 6:4 Bůh snaží říci.

Echad

Echad je hebrejské slovo, které se nejčastěji používá k popisu něčeho, co je jedno/jeden/jedna. Téměř pokaždé, když ve Starém zákoně najdete české slovo „jedno/jeden/jedna“, tak bylo přeloženo z hebrejského slova *echad*. *Echad* byl ve Starém zákoně použit 952krát. Z toho byl přeložen 687krát jako „jedno“¹. Každý jazyk má slovo, které znamená „jeden“ ve smyslu počítání. Ve španělštině je to „uno“, v němčině je to „ein“, v latině je to „unum“, v hebrejštině je to „echad“. Když přejdete na stránky www.translate.google.com a napíšete do levého sloupce anglickou „one“ a na straně pro překlad vyberete hebrejštinu, přeloží se to jako *echad*. Důvodem je to, že *echad* jednoduše znamená „jeden“. *The New American Standard Hebrew Lexicon* (Nový americký standardní hebrejský lexikon) jej definuje jako „primární základní číslo; jeden.“ Hebrejský lexikon Brown-Driver-Brigg říká: „jedna (číslo).

Existují trinitářské komentáře a lexikony, které obsahují definice slovíčka *echad*, jež odpovídají jejich předpojaté myšlence, že Bůh je plurálním Bohem tvořeným složenou jednotou, ale tohle nečiní tyto definice pravdivými. Mezi badateli Bible existuje přísloví, které říká: „Králem je kontext“. To znamená, že kontext toho, jak se slovo používá v Bibli, je cennější než jakákoli člověkem utvořená definice tohoto slova. Když pisatelé hebrejské Bible chtěli odlišit něco jako „jeden“ v protikladu k „dva“ nebo „tři“, použili slovo *echad*. Podívejme se na několik příkladů.

Když byl Ezau obalamucen z otcova požehnání, stěžoval si otci: "Copak máš jen **jedno** [*echad*] požehnání, otče? Požehnej mně! Mně také, otče!" A Ezau se hlasitě rozplakal.“ (Genesis 27:38). Zde shledáváme, že slovo *echad* doslova znamená „jeden“, nikoli „dva“ nebo více.

Když k Josefovi přišli bratři pro jídlo, řekli: „Všichni jsme synové jednoho [*echad*] muže. Jsme poctiví lidé, tvoji otroci nejsou zvědové!“ (Genesis 42:11). Tito bratři jistě neřikali, že jsou syny nějaké skupiny mužů, ale že jsou synové jednoho a jediného. Nemuseli použít slovo *jachid*, aby objasnili, že tento „jeden“ muž byl „pouze jeden“ muž. Tato myšlenka byla přirozeně vlastní v jejich použití slova *echad*.

Poté, co je Josef obvinil, že jsou vyzvědači, řekl: „Pošlete jednoho [*echad*] z vás, ať přivede vašeho bratra“ (Genesis 42:16). Josef nenavrhoval poslat pro jejich bratra nějakou skupinu mužů, ale pouze jednoho.

Josefovi bratři mu řekli: "Bývalo nás dvanáct bratrů, synů našeho otce.

¹ Platí pro anglický jazyk, pozn. překl.

Jeden [*echad*] už není a nejmladší je právě s naším otcem doma v kanaánské zemi.“ (Genesis 42:32). Když řekli, „jeden už není“, mluvili o Josefovi a předstírali, že zemřel. Josef byl jediný z dvanácti, který chyběl, a oni to vysvětlili pomocí slůvka *echad*.

Když Bůh vysvětlil Mojžíšovi, jak postavit Archu úmluvy, řekl: „Uděláš dva zlaté cheruby; uděláš je *jako* tepanou práci na obou koncích slitovnice. **Jednoho** [*echad*] cheruba udělej na jednom konci a **druhého** [*echad*] cheruba na druhém konci. Na slitovnici uděláte cheruby na obou jejích koncích.“ (Exodus 25:18, 19). Toto je jednoduchý matematický problém, $1+1=2$. Celkem existují dva cherubíni a jeden z nich se nazývá *echad*.

Když Bible popisuje každodenní oběti Izraele, říká: „A toto budeš připravovat na oltáři: dva roční beránky denně, ustavičně. **Jednoho** [*echad*] beránka připravíš ráno a druhého beránka připravíš navečer.“ (Exodus 29:38, 39). Opět platí, že jeden je doslova jeden a dva jsou doslova dva. *Echad* je hebrejské slovo pro jednoho.

Když Mojžíš dokončil stavbu oltáře a zasvětil jej, Bible říká: „Jeho [Nachšónovým] obětním darem *bylo*: **jedna** [*echad*] stříbrná mísa o váze sto třiceti šekelů, **jedna** [*echad*] stříbrná miska o váze sedmdesáti šekelů podle šekelu svatyně, obě plné jemné mouky namísené s olejem na přídatnou oběť“ (Numeri 7:13). Opět vidíme jednoduchou matematickou rovnici, jedna mísa plus jedna miska se rovná „obě“. *Echad* zde také není složenou jednotkou. Mísa a miska jsou jednotlivé položky, stejně jako výše zmíněné oběti jsou samostatné položky.

Šalomoun napsal: „Lépe je dvěma než **jednomu** [*echad*], neboť mají lepší mzdu za svou námahu. Vždyť jestliže upadnou, **jeden** [*echad*] pomůže svému druhovi vstát. Ale běda **jednomu** [*echad*], když upadne a nemá druhého, *který* by mu pomohl vstát. Také jestliže dva ulehnu, bude jim teplo, ale jak bude teplo **jednomu** [*echad*]? A jestliže *někdo* přemůže **jednoho** [*echad*], dva před ním obstojí. A trojitá šňůra se nepřetrhne snadno“ (Kazatel 4:9-12, CSP). Je velmi jasné, že Šalomoun pomocí slova *echad* rozlišoval mezi jednou osobou a dvěma osobami. Všimněte si, že slovo *echad* se zde také používá pro slovo „osamělý“². *Echad* rozhodně nese myšlenku absolutní singularity. Pokus o vložení definice jakési „složené jednoty“ do tohoto verše by ztratil smysl.

Dalším textem, který jasně ukazuje singularitu *echadu*, je Deuteronomium 17:6, který říká: „Ten, kdo má zemřít, ať je usmrcen podle svědectví dvou nebo tří svědků. Ať není usmrcen podle svědectví **jediného** [*echad*] svědka.“ *Echad* nemohl v tomto verši znamenat více než jeden, protože je zasazen do

² Viz verš 10: Hejčl, CEP samotný, MPCZ sám, B21 osamělý

protikladu dvou a tří.

Podobných příkladů je více než šest set a abychom šetřili místo a neunavovali vás dále, omezíme to na několik zde uvedených. Slovo *echad* má tvar množného čísla, který Mojžíš býval mohl použít, kdyby chtěl, abychom věřili, že Bůh je jakási sjednocená skupina. Plurální formu slova *echad* najdeme v Genesis 29:20, kde se říká: „Jákož tedy sloužil za Ráchel sedm let, ale připadalo mu *to* jako **několik** [*echad* v množném čísle] dnů, protože ji miloval.“ Mojžíš by mohl snadno vysvětlit, že Bůh je nějaká složená jednotka nebo skupina bohů, kdyby chtěl, abychom tomu věřili, ale on jednoduše řekl: „Hospodin, Bůh náš, jest jediný Hospodin. Toto citování přichází jen dvě kapitoly poté, co řekl: „Tobě bylo dáno vidět a poznat, že Hospodin je Bůh a nikdo jiný kromě něj“ (Deuteronomium 4:35) a jen o jednu kapitolu později Bůh řekl: „Nebudeš mít jiné bohy vedle mne“ (Deuteronomium 5:7).

Kontext vyžaduje, abychom slovo „jeden“ v Deuteronomiu 6:4 chápali spíše jako „jeden“ v jeho absolutním singulárním smyslu než jako nějakou jednotku nebo skupinu. Navzdory skutečnosti, že i krátká biblická studie o hebrejském slově *echad* odhaluje, že doslovně znamená „jeden“, jistý profesor teologie napsal, že v Deuteronomiu 6:4 Mojžíš „použil plurální *echad* (jeden mezi ostatními ve spojené nebo sdílené jednotě)“ (Woodrow Whidden, *Trojice*, spoluautoři Woodrow Whidden, Jerry Moon a John Reeve, Hagerstown, MD: Review and Herald, 2002). Toto tvrzení není vůbec pravdivé. Existuje sice plurální forma slova *echad*, jak jsme viděli v Genesis 29:20, ale v Deuteronomiu 6:4 Mojžíš použil jednotné číslo. Naznačovat, že Mojžíš se snažil signalizovat, že ten jeden Bůh Bible je skutečně „jeden mezi ostatními“, by znamenalo, že by mohly existovat desítky bohů. Je smutné, když si lidé vezmou slovo a snaží se, aby mělo význam opačný od toho, co zamýšlel autor. Ve stejném odstavci jako výše uvedený výrok tento autor říká, že *jachid* „znamená 'jeden' ve smyslu 'pouze' nebo 'sám'“ (*tamtéž*) Přesto také tento význam má i slovo *echad*.

Echad je absolutně singulární

Slovo *Echad* bylo v Bibli několikrát přeloženo jako „osamělý“ nebo „samotný/sám“. Bible říká: „Nato král David řekl celému shromáždění: Můj syn Šalomoun, jehož **jediného** [*echad*] vyvolil Bůh, je mladý a útlý a dílo je veliké, neboť to není hrad pro člověka, ale pro Hospodina Boha“ (1. Paralipomenon 29:1).

„Pohleďte na Abrahama, svého otce, a na Sárú, která vás v bolestech porodila. Neboť *byl sám* [*echad*], *když* jsem ho povolal, požehnal jsem mu a rozmnožil jsem ho“ (Izajáš 51:2).

„Geber syn Uri v zemi Galád, v zemi Seona, krále Amorejského, a Oga krále Bázan; ten **sám** vládařem **jedním** [*echad*] představen byl té zemi“ (1. Královská 4:19, BKR).

„Takto řekl Pán, Hospodin: Zlo, **jediné** [*echad*] zlo, hle, přichází“ (Ezechiel 7:5, MPCZ).

Echad je slovo, které v sobě nese striktní singularitu spolu s myšlenkou osamocené a jediného. Není nutné, aby Bůh k označení Své singularity použil slova *jachid*. Faktem je, že existuje několik dalších veršů, které přidávají striktní modifikátory k označení absolutní singularity Boha, z nichž některé jsou v těsné blízkosti Deuteronomia 6:4. (Viz Deuteronomium 4:35, 39; 5:7; Izajáš 44:8; 45:5, 14, 18, 21, 22; 46:9; Joel 2:27; Marek 12:29–34; 1. Korintským 8:4-6 atd.) Pokud, když Bible říká, že „Hospodin je jeden Hospodin“, znamená ve skutečnosti „Hospodin je sjednocená skupina Hospodinů“, pak by všechny ostatní verše, které přidávají modifikátory k označení „pouze jeden“, měly být reinterpretovány. Faktem je, že Mojžíš měl k dispozici slova na znamení jednoty, pokud to chtěl říci. Mohl použít slovo *jachad*, což znamená „být sjednocen“ (Genesis 49:6), ale nepoužil ho, protože nechtěl, abychom si mysleli, že Bůh je nějaká skupina sjednocených osob.

Mnoho trinitářů se snaží najít význam plurálu pro slovo *echad* citováním Numeri 13:23, kde se říká: „Když přišli až do údolí Eškólu, uřízli tam ratolest s **jedním** [*echad*] vinným hroznem -- dva ho *museli* nést na sochoru, a několik granátových jablek a fíků.“ Někteří trinitáři tvrdí, že protože se zde používá slovo *echad*, odkazující se na hrozen vinných zrn, slovo *echad* tedy znamená „jeden složený z částí, jednotka či grupa“.

Pokud by výše uvedený verš řekl: „s **jedním** [*echad*] vinným hroznem“, i když to ve skutečnosti znamenalo, že tam bylo několik vinných hroznů, pak by tento argument měl určitou platnost. Pokud by verš řekl: „**jeden** [*echad*] hrozen“, i když ve skutečnosti to odkazovalo na celý shluk hroznů, pak bychom věděli, že slovo *echad* znamená více než jen jeden. Přesto se tento verš zmiňuje pouze o jednom „hroznu vinných zrn“. Podstatné jméno, na které se v tomto verši vztahuje *echad*, je jednotka nebo skupina, nikoli slovo *echad*.

Echad se používá pro „JEDEN hrozen vinných zrn“ (Numeri 13:23, MPCZ), „JEDNA skupina“ (1. Samuelova 13:17, MPCZ), „JEDEN šik“ (2. Samuelova 2:25, B21), „JEDEN kmen“ (1. Královská 11:13), „JEDINÝ národ“ (1 Paralipomenon 17:21). Ta pluralita v každém případě existuje spíše v podstatném jménu než v přídavném jménu „jeden“.

Dalším veršem použitým k pokusu ukázat „složenou jednotu“ ve slově *echad* je Genesis 1:5, který říká: „Bůh nazval světlo "den" a tmu nazval "noc".

Byl večer a bylo ráno, den **první** [*echad*].“ Ten argument zní, že protože se den skládá ze dvou částí, tedy té tmavé a světlé části, tak slovo *echad* má význam složené jednoty nebo něčeho složeného z částí. Tento argument je opět nesmyslný. *Echad* v tomto verši stále znamená jedno/jeden. Ta složeninová část výroku „den první“ není „první“, ale „den“. Následující verše hovoří o „druhém dni“, „třetím dnu“, „čtvrtém dni“ atd. Bude se tvrdit, že „druhý“ a „třetí“ jsou také složená jednotná slova jen proto, že po nich následuje slovo „den“? Mohu říci „jedno vejce“ nebo „jeden tucet vajec“. Význam „jeden“ v těchto prohlášeních je v obou případech naprosto stejný. Mohl bych také říci „dvě vejce“ nebo „dva tucty vajec“. Jakoukoli složeninovou jednotu ve výroku, který používá slovo „jeden“, lze nalézt ve slově následujícím po slově „jeden“ spíše než v samotném slově „jeden“.

Primární verš, na který se trinitáři odvolávají na podporu svého tvrzení, že *echad* znamená více než jeden, je Genesis 2:24, kde se říká: „Proto muž opustí svého otce i svou matku a přilne ke své ženě a budou **jedno** [*echad*] tělo.“ Trinitáři někdy používají tento verš, aby se pokusili dokázat, že *echad* neznámá jeden. Tento verš však neříkal, že se muž a žena stanou jedním člověkem, ani neříkal, že se stanou jednou osobou nebo jednou bytostí. Ačkoli se muž a žena stali jedním tělem, stále byli dvěma osobami, dvěma bytostmi a dvěma lidmi. Ani by nebyli spojeni dohromady, aby se stali jedním tělem z masa. Spíše se mají stát jednou rodinou.

Při hledání porozumění pojmu „jedno tělo“ se nesmíme dohadovat o významu slova „jedno“, ale spíše bychom měli hledat význam slova „tělo“, jak je použito v tomto verši. I v tomto verši jeden stále znamená jeden, a pouze jeden.

Tento verš se nesnaží naznačit, že existují „dvě těla“, ale jedno tělo. V Bibli nacházíme vysvětlení jednoho těla, které ukazuje, že to znamená blízký rodinný vztah. Josefovi bratři o něm řekli: „Pojďte, prodáme ho Izmaelitům, ale svou ruku na něho nevztahujme; vždyť *to* je náš bratr *a* naše tělo. Bratři *Judu* poslechli“ (Genesis 37:27). Pavel nazval své židovské bratry „tělo mé“ (Římanům 11:14, BKR), aby naznačil jejich blízký pokrevní vztah. Bible dokonce překládá hebrejské slovo **בשר** (*basar*), které bylo v Genesis 2:24 přeloženo jako „tělo“ jako „blízký příbuzný“ v Leviticusu 18:6 a 25:49 (CEP; h.: masu svého masa (- různé h. výrazy)). Překlad B21 to překládá jako „pokrevní příbuzný“. S tímto chápáním „těla“ je jasné, že výraz „jedno tělo“ v Genesis 2:24 znamená, že dva manželé mají být považováni za stejně blízce příbuzné jako „pokrevní příbuzní“. Stávají se jednou rodinou, ne dvěma rodinami, ale jednou. Jedno v tomto verši stále znamená jedno. Jakákoli složená jednota sídlí spíše v těle než v „jednom“.

Jeden znamená jeden

Hebrejské slovo *echad* funguje v hebrejštině úplně stejně jako naše české slovo „jeden/jedna/jedno“. Mohl bych říci: "Moje žena, děti a já tvoříme jednu rodinu." Slovo „rodina“ označuje více než jednoho uvnitř rodiny, ale slovo „jeden“ stále znamená jeden. Pokud mi nabídnete, že mi zaplatíte „jedno sto dolarů“ za den práce, bylo by špatné, kdybych očekával, že dostanu dvě stě nebo více dolarů jen proto, že slovo „sto“, které následuje po „jedničce“, naznačuje pluralitu v něm. Kdybych k vám přišel druhý den a vy jste souhlasili s nákupem mých náramkových hodinek za „jeden dolar“, bylo by nelogické, abych očekával, že mi zaplatíte tři dolary. V mém případě by nepomohlo, kdybych tvrdil: „Včera jsi použil slovo ‚jeden‘ v množném smyslu, takže jsem očekával, že mi dáš za hodinky alespoň dva dolary, protože jeden je plurální (v množném čísle).“ Je snadné vidět, jak nelogický by byl můj postoj, kdybych se řídil tímto způsobem uvažování. Pokud bych se vás pokusil dostat k soudu, abych vás žaloval o peníze navíc, na které mám podle svého pocitu nárok, soudce by můj případ okamžitě zamítl, protože je založen na nesprávném předpokladu.

Výše uvedený argument lze velmi snadno odmítnout jako nelogický. Přesto, když se na podporu (učení) trojice použije stejný typ chabého argumentu, při použití slova *echad* to mnoho lidí přijme jako pravdu evangelia. I teologové se této úvahy chopí a opakují ji ve svých dílech, dokud se tak často neopakuje, až nabývá zdání skutečnosti. Nesmíme se spokojit s lidmi vytvořenými teoriemi, které nemají žádný základ ve skutečnosti, aby podpořily naši víru v nějakou doktrínu. Už ta skutečnost, že trinitáři musí zajít tak daleko, aby hledali podporu pro trojici, je prakticky důkazem, že to není pravda. Když se nějaký člověk potřebuje chytit stébel, aby podpořil svou pozici, je to dobrý signál, že jeho pozici nestojí za to zdržovat.

Hebrejské slovo *echad* v jednotném čísle, jako je v Deuteronomiu 6:4, znamená v každém případě jen jeden. Neexistuje ani jeden příklad slova *echad* v jednotném čísle, které by znamenalo více než jeden, i když je toto slovo v Bibli použito více než 900krát. Když Bůh inspiroval Mojžíše, aby řekl: „Slyš, Izraeli, Hospodin Bůh náš, Hospodin jeden [*echad*] jest,“ myslel právě to. Je jeden a jen jeden, „Hospodin, Bůh náš“, a nikoli nějaká jednota tří bohů.

Pro případ, že by zkoumané důkazy k vyřešení záležitosti nestačily, dal nám Ježíš k tomuto verši božský komentář, o kterém si můžeme být jisti, že je pravdivý. Ježíš citoval tento verš v Markovi 12. „Jeden ze znalců Písma slyšel jejich rozpravu a viděl, jak dobře jim odpověděl. Přistoupil tedy a zeptal se ho: "Které přikázání je ze všech nejdůležitější?" Ježíš mu odpověděl: "Nejdůležitější je: ‚Slyš, Izraeli - Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný.

Proto miluj Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem, celou svou duší, celou svou myslí a celou svou silou.' Druhé je toto: ‚Miluj svého bližního jako sám sebe.' Žádné přikázání není důležitější než tato dvě." Na to mu ten znalec Písma řekl: "Mistře, to jsi opravdu řekl dobře. Ano, Bůh je jediný a není žádný kromě něj. A milovat ho celým srdcem, celým rozumem a ze vší síly a milovat svého bližního jako sám sebe - to je nade všechny zápaly a oběti." Když Ježíš uviděl, jak moudře mu odpověděl, řekl mu: "Nejsi daleko od Božího království." A nikdo se ho už neodvažoval na nic zeptat.“ (Marek 12:28-34, B21).

Zde si všimněte té výměny. Ježíš citoval Deuteronomium 6:4 a znalec Zákona pak tento verš komentoval: „...Bůh je jediný a není žádný kromě něj ...“ Zde zjišťujeme, že tento Žid chápal Deuteronomium 6:4 tak, že znamená: „Je jeden Bůh; a nikdo jiný než on.“ V případě, že si trinitáři nejsou jisti, zda echad naznačuje výlučnou singularitu, použil ten Žid velmi přesný a exkluzivní jazyk. Tři tvrzení naznačují singularitu. Řekl: „Je jeden Bůh“ a „nikdo jiný“ a „on“. Tento židovský vůdce pochopil, že Bůh je jedinečná individuální bytost a není žádný jiný než On. Když porovnáme tento verš s Janem 8:54, zjistíme zajímavou souvislost. Zde Ježíš vedl dialog s židovskými vůdci, když řekl: „Chválím-li sám sebe, má chvála nic neznamena. Ten, kdo mě chválí, je můj Otec, kterého vy nazýváte svým Bohem.“ Když nějaký Žid říká „Bůh“, myslí tím osobu, kterou Ježíš identifikoval jako svého Otce, a tento verš ukazuje, že Ježíš věděl, že Židé toto porozummění mají. V Markovi 12:32 je jisté, že zákoník pochopil, že Deuteronomium 6:4 se vztahuje výhradně na Boha, Otce, jako jednoho a jediného Boha, kromě něhož „není nikoho jiného“.

Když to Ježíš slyšel, Bible říká: „Ježíš uviděl, jak moudře [nebo uváženě] mu odpověděl. Ježíš poznal, že tento muž odpověděl dobře, a pak řekl: „Nejsi daleko od království Božího“. Ježíš tohoto muže neopravil za jeho porozumění, ale místo toho ho pochválil za dobrou odpověď. Zde je božský souhlas pro pochopení, že *echad* v Deuteronomiu 6:4 doslova znamená jeden a jediný.

Na rozdíl od komentáře Ježíše Krista k Deuteronomiu 6:4 si všimněte, co o tom říkají někteří komentátoři Bible:

„Tohle neznamena, že Jehova je jeden Bůh...“ (*Keil & Delitzsch OT Commentary* k Deuteronomiu 6:4).

„Trojnásobná zmínka o Božských jménech a množné číslo (plurál) slova přeloženého jako Bůh se zdá, že zjevně naznačuje Trojici osob, dokonce i v tomto výslovném prohlášení jednoty Božství“ (*Matthew Henry Commentary* k Deuteronomiu 6:4).

"Jeden ve třech a tři v jednom." Zde jsou tři slova, která odpovídají třem osobám“ (*Komentář Johna Trappa k Deuteronomiu 6:4*).

Je úžasné, co někteří lidé dokážou vyčíst v Bibli, co tam není. Neexistuje žádný způsob, jak by Mojžíš nebo kterýkoli z jeho současníků chápal Deuteronomium 6:4 jako odkaz na nějakou trojici nebo více než jen jednu osobu. Jediný způsob, jak by člověk mohl najít tuto teorii v tomto textu, je, že měl již předem vytvořenou myšlenku, než si jej přečetl. To je něco, co se nemohlo stát, dokud ve čtvrtém století našeho letopočtu katolická církev nezformulovala doktrínu, přesně jak bylo prorokováno v Danielovi 11:36-39.

Nový zákon má stejně silné vyjádření ukázání singularity Boha jako má Starý zákon. Ježíš řekl: „A toto je život věčný: Aby poznávali tebe, jediného pravého Boha, a *toho*, kterého jsi poslal, Ježíše Krista“ (Jan 17:3). Ježíš nazval svého Otce „jediným pravým Bohem“ a Pavel napsal: „*Pokud tedy jde o to, zda se smí jíst maso* obětované modlám, víme, že modla ve světě *není* nic a že *není* žádný jiný Bůh, jen Jeden. Neboť i když jsou takzvaní ‚bohové‘, ať už v nebi nebo na zemi -- jakože jsou mnozí ‚bohové‘ a mnozí ‚páni‘ -- *my máme* jediného Boha, Otce, od něhož *je* všechno a pro něhož *jsme* my, a jediného Pána, Ježíše Krista, skrze něhož *je* všechno, i *my jsme* skrze něho“ (1. Korintským 8:4-6, CSP).

Jachid

Trinitáři by nás rádi přiměli věřit tomu, že kdyby Mojžíš chtěl, abychom věřili, že Bůh je pouze jeden číselně jednoduchý jedinec, tak že by použil slovo *jachid* místo slova *echad*. To však rozhodně není tento případ. Již jsme viděli, že *echad* je ekvivalentem našemu českému slovu „jeden“. *Jachid* znamená „pouze, pouze jeden, solitér, jeden, jedinečný, jednorozený syn“ (*Brown-Driver-Briggův hebrejský lexikon*). *Jachid* je v Bibli použit pouze 12krát, z čehož 8 výskytů se týká pouze jediných narozených (zplozených) dětí. Zbývající 4 případy se používají ve významu „poustevnícký“ nebo „osamělý“ v negativním smyslu. Je mnohem pravděpodobnější, že pokud by Mojžíš chtěl naznačit, že Bůh je jeden jediný jedinec, použil by spíše slovo *echad* než *jachid*, a to je přesně to, co udělal.

Slovo pro číslovku „jedna“ je široce používáno v jakémkoli jazyce. Např. anglické slovo „one (jeden)“ najdeme ve Starém zákoně více než 1000krát. Většina z těch výskytů byla přeložena z hebrejského slova *echad*. *Jachid*, na druhé straně, je použit pouze 12krát a nejčastěji se týká pouze jediných narozených (zplozených) dětí. Skutečnost, že se toto slovo nepoužívá při odkazování se na Boha, Otce, není vůbec překvapivá. Argumentovat tím, že jelikož toto slovo není nikdy použito pro Boha, pak Bůh musí být jakousi plurální bytostí, to nedává smysl. Argumentovat nedostatkem důkazů není

moudrý předpoklad. Faktem je, že existuje mnoho veršů, které používají velmi exkluzivní jednotné číslo pro Otce, jako „jeden Bůh“, „žádný jiný“, „nikdo jiný“, „vedle mě není žádný Bůh“ atd. Není nutné usuzovat, že protože Bůh nepoužil konkrétní slovo k označení své singularity, tak nesmí být osobou v jednotném čísle. V Bibli je spousta jednotlivých položek nebo osob, které nejsou popsány použitím slova *jachid*. Máme dospět k závěru, že nejsou singulární, protože chybí obskurní slovo, které chceme, aby Bůh použil? Pokud Bůh, Otec, chtěl naznačit, že je „jednorozený zplozený“ nebo „osamělý“, pak bychom mohli očekávat, že použije *jachid*. Rozhodně bychom nečekali, že Bůh, Otec, bude chtít sdělit tyto představy o sobě, takže bychom měli očekávat, že nepoužije *jachid*, aby sama Sebe se definoval.

Neexistuje absolutně žádný biblický základ pro tvrzení, že jelikož se namísto slova *jachid* používá slovo *echad*, aby se nadefinovala Boží singularita, tak že Bůh musí být více než jednou osobou. Biblické důkazy mají pro odhalení pravdy větší hodnotu než jakýkoli lidský komentář nebo slovníková definice. Fakta jsou jasná: „máme jediného Boha Otce“ (1. Korintským 8:6).

Izajáš 6:3 - Svatý, svatý, svatý

V Izajášovi je verš, který se někdy používá na podporu nauky o trojici. Izajáš viděl Hospodina sedícího na trůnu a byli tam Serafové [andělské bytosti] se šesti křídly: „a jeden na druhého volal: Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů; celá země je plná jeho slávy!“ (Izajáš 6:3). Někteří trinitáři tvrdí, že slovem „svatý“ třikrát opakovaná chvála byla připisována každé ze tří osob trojice. To však není nutný závěr. Je třeba připustit, že ti serafové možná byli tak horliví ve svém uctívání „jediného pravého Boha“ a byli ohromeni Jeho svatostí natolik, že to z jejich rtů vyloudilo tři výrazy svatosti pro zdůraznění. Ve skutečnosti se nejedná o ojedinělý případ, kdy se nějaké slovo opakovalo třikrát.

Jeremijáš pokáral Židy, když napsal: „Nespoléhejte na lživá slova: Toto je Hospodinův chrám, Hospodinův chrám, Hospodinův chrám“.¹⁶ (Jeremíáš 7:4)

¹⁶ opakování pro zdůraznění srv. Iz.6:3; Ez.21:32.

Nikdo by zajisté nepředpokládal, že se židovský chrám skládal ze tří chrámů v jednom jen proto, že byl třikrát za sebou použit tento výraz.

Na jiném místě Jeremíáš napsal: „Země, země, země, slyš Hospodinovo slovo!“ (Jeremíáš 22:29). Jeremíáš jistě mluvil pouze o jedné zemi, ale pro zdůraznění třikrát zopakoval slovo „země“.

Ezechiel napsal o židovské vládě: „Sutiny, sutiny, v sutiny¹³³ ji proměním.

Ani *ty ještě* takové nebyly, až do příchodu toho, jemuž náleží soud -- *já mu ho* dám.“ (Ezechiel 21:27 [novější překlady v. 32]).

¹³³ opakování pro zdůraznění srv. Iz.6:3; Jr.7:4

Ezechiel nemluvil o tom, že království bylo třikrát vyvráceno, ale třikrát to zopakoval, aby zdůraznil jistotu tohoto proroctví.

Když zemřel syn krále Davida, Bible říká: „Král byl otřesen, vstoupil do horní místnosti *nad* bránou, plakal, a jak šel, říkal: Můj synu Abšalóme, můj synu, můj synu Abšalóme. Kdybych *tak mohl* zemřít namísto tebe, Abšalóme, můj synu, můj synu.“ (2. Samuelova 18:33 [novější překlady 2 Sam 19:1]). David byl přemožen emocemi a několikrát opakoval výraz „můj synu“, ne aby naznačil, že měl na mysli několik synů, ale aby vyjádřil velikost svých emocí.

Máme-li dojít k závěru, že když ty andělské bytosti zvolaly „svatý, svatý, svatý“, tak že se odkazovaly na tři samostatné osoby, pak - abychom byli konzistentní - museli bychom tuto logiku aplikovat na všechny výše uvedené texty. To by bylo absurdní. Pokud je to nezdravou logikou na jednom místě, je to nezdravou logikou i na jiném místě. V kontextu není nic, co by po nás požadovalo závěr, že ty andělské bytosti chválily tři osoby.

Skutečností je, že si můžeme být jisti, komu byly tyto chvály připsány. Třikrát opakované „svatý“ se nachází na jiném místě v písmu a kontext nám ukazuje, kdo byl touto frází uctíván.

Jan napsal: „A hned jsem byl ve vytržení Ducha: Hle, v nebi stál trůn a na tom trůnu někdo seděl... .. uprostřed trůnu i kolem trůnu čtyři bytosti [čtvero živočichů, Sýkora] plné očí zepředu i zezadu. ... Každá z těch čtyř bytostí měla po šesti křídlech dokola a v sobě plno očí. Bez přestání, dnem i nocí, říkaly: "Svatý, svatý, svatý je Pán Bůh Všemohoucí, který byl, který je a který přichází." A kdykoli ty bytosti vzdají slávu, čest a díky Sedícímu na trůnu, Živému na věky věků, padne těch čtyřadvacet starců před obličejem Sedícího na trůnu, klanějí se Živému na věky věků a hází své koruny před trůn se slovy: "Hoden jsi, Pane a Bože náš, přijmout slávu a čest i moc, neboť jsi stvořil všechny věci, z tvé vůle byly stvořeny a trvají." [Bible21] Zjevení 5:1 Na pravici Sedícího na trůnu jsem viděl knihu popsanou zevnitř i zvenčí, zapečetěnou sedmi pečeti.... A hle, spatřil jsem, jak uprostřed trůnu a těch čtyř bytostí a uprostřed těch starců stojí Beránek jako zabitý, ... Přišel a vzal tu knihu z pravice Sedícího na trůnu“ (Zjevení 4:2, 6, 8-11; 5:6-7, B21).

Zde zjišťujeme, že ten, kdo byl osloven výrazem „Svatý, svatý, svatý“, je „Pán Bůh všemohoucí“ a je „sedící na trůnu“. Z toho také můžeme vidět, že ten, kdo sedí na trůnu, je odlišný a oddělený od Beránka, který přistupuje k trůnu a bere mu knihu z ruky. Beránek je Ježíš Kristus a ten na trůnu je Bůh,

Jeho Otec. Vidíme, že toto téma se v knize Zjevení neustále opakuje. Jan napsal: „Také všechno stvoření, které je na nebi, na zemi, pod zemí i v moři, všechno, co je v nich, jsem slyšel volat: "Sedícímu na trůnu a Beránkovi chvála a čest, sláva i vláda na věky věků!"“ (Zjevení 5:13, B21). „Sedící na trůnu“ je Bůh, Otec.

Jan napsal: „A hle, potom jsem spatřil veliký zástup, který by nikdo nemohl sečíst, ze všech národů a pokolení a lidí i jazyků, jak stojí před trůnem a před Beránkem, oblečení do bílých rouch. V rukou měli palmové ratolesti a hlasitě volali: "Spasení náleží našemu Bohu, jenž sedí na trůnu, a Beránkovi!"“ (Zjevení 7:9, 10). Jan spatřil Nový Jeruzalém a napsal: „V tom městě jsem ale neviděl žádný chrám. Jeho chrámem je totiž Pán Bůh Všemohoucí a Beránek.“ (Zjevení 21:22). „Pán Bůh všemohoucí“ je „ten, který seděl na trůnu“ a je oslovován výrazem „svatý, svatý, svatý“.

Neexistuje žádný biblický základ pro domněnku, že andělské bytosti v Izajášově vidění chválily nějakou trojici tím, že třikrát opakovaly slovo „svatý“. Je to příklad toho, kam až jsou trinitáři nuceni zajít, když se chytají stébel, aby podpořili své nebiblické postavení a našli oporu tam, kde žádná není.

Skutečnost, že Ježíš je doslovný Boží Syn, je základním kamenem Kristovy církve (Matouš 16:13-18). Ti, kdo hledají biblickou podporu pro nepravdy, jednoho dne odhalí chybu svých cest. „Proto toto praví Panovník Hospodin: Hle, já kladu jako základ na Sijónu kámen, vyzkoušený kámen, drahocenný, úhelný základ, *pevně* založený. Kdo věří, nebude spěchat. Učiním právo mírou a spravedlnost závažím. Krupobití smete lživé útočiště a úkryt zaplaví vody.“ Modlím se, abyste se přivěsili k Božímu Synu, který je tím vzácným úhelným kamenem, a nedělali útočiště ze lží o Bohu a Jeho Synu.

Izaiáš 9:6 (5)

Někdy se ve snaze dokázat trojici (učení) používá Izajáš 9:6 (nové překlady 5. verš). Tento verš však zmiňuje pouze jednoho člověka, Božího Syna. „Vždyť se nám narodilo dítě, byl nám dán syn; na jeho ramenu spočine vláda a bude nazýván: Podivuhodný rádce, Mocný Bůh, Otec věčnosti, Kníže pokoje.“ (Izaiáš 9:5, B21). Protože se tento Syn Boží nazývá „Otcem věčnosti“, někteří trinitáři tvrdí, že tohle podporuje nauku o trojici. Máme-li však věřit, že v té trojici Syn Boží je také Otcem, jak to tedy podporuje učení trojice? Je-li Ježíš tím Otcem, kdo je potom ten Syn, a je-li On jak Otec, tak i Syn, jak pak může existovat nějaká trojice, protože trojice si dělá nárok na tři osoby?

Ten titul „otec věčnosti“ není Kristu dán proto, že On je Svým vlastním

Otcem, ale spíše proto, že On je Otcem dětí, které mu Jeho Otec dal. Izajáš 8:18 se o tom zmiňuje, když Ježíš prostřednictvím Izajáše řekl: „Hle - já a děti, které mi dal Hospodin, jsme v Izraeli jako divy a znamení od Hospodina zástupů, který přebývá na hoře Sion.“ (Izaiáš 8:18, B21). Víme, že tento verš odkazuje na Krista, protože je na něj aplikován v Židům 2:13. Kristus je tedy Otec vykoupených, „původce a dokonavatel“ jejich víry (Židům 12:2, CSP).

Já jsem synem svého pozemského otce. Přesto jsem zároveň otcem svého syna. Kdyby za mnou někdo přišel a nazval mě otcem, nepředpokládal bych, že si myslí, že jsem svým vlastním otcem. Věděl bych, že o mně mluví jako o otci mého syna. Od Boha jistě nemůžeme očekávat o nic méně. Když Bůh inspiroval Izajáše, aby mluvil o Kristu jako o „otci“, nesnažil se naznačit, že Kristus je sám sobě Otcem. Navíc výraz Duch svatý není v Izajášovi 9:6 vůbec použit, takže tento verš znemožňuje důkaz, že Otec, Syn a Duch svatý jsou všichni jedna bytost. Bible jasně rozlišuje mezi Otcem a Jeho Synem a zobrazuje je jako dvě oddělené (separátní) bytosti. (Daniel 7:9, 13; Zjevení 5:1, 7; 1. Korintským 8:6; Zachariáš 6:12, 13; Přísloví 30:4 atd.).

Ježíš řekl: „Neboť Bůh tak miloval svět, že dal svého jednorozeného Syna, aby žádný, kdo v něj věří, nezahynul, ale měl věčný život“. (Jan 3:16) Boží láska je tak hluboká a tak široká, že On poslal svého jediného narozeného Syna, aby za naše hříchy zemřel. Neposlal sebe, neposlal nějakého přítele, poslal svého jednorozeného (zplazeného) Syna. Když vidíme tuto lásku, láme nám to srdce a mění naše životy. Jakákoli odchylka od Bible ohledně Kristova synovství je odchylkou od naší schopnosti milovat Boha celým svým srdcem. Musíme být velmi opatrní, abychom nezapřeli Syna Božího, protože tím zapíráme i Otce. „Kdo jiný je lhář než ten, kdo popírá, že Ježíš je Mesiáš? To je ten antikrist, který zapírá Otce i Syna. Žádný, kdo zapírá Syna, nemá ani Otce. Kdo však vyznává Syna, ten má i Otce.“ (1 Jan 2:22, 23, B21). Juda varoval před lidmi, kteří „zapírají toho jediného Panovníka, našeho Pána Ježíše Krista“ (Juda 1:4). Nedovolte, aby vám neobvyklé použití výrazu „Otec“ umožnilo zapřít, že Ježíš je Syn Boží.

Další slovo v tomto textu, které někteří používají k popření Kristova synovství, je „věčný“. Nikdo však nemusí kvůli tomuto slovu zacházet do extrému a popírat synovství Kristovo. Brown-Driver-Briggův hebrejský lexikon říká, že jeden z významů hebrejského slova אד (ad), které bylo přeloženo jako „věčný“, je „na věky (o budoucím času). Toto slovo najdeme v Bibli použité několikrát takto.

Šalomoun napsal: „*Jestliže* král soudí nuzné podle pravdy, jeho trůn bude upevněn **provždy**. [אד]“ (Přísloví 29:14, CEP). Napsal také: „Pravdivé rty obstojí **navěky** [אד], kdežto lživý jazyk *jen* na okamžik.“ (Přísloví 12:19,

CSP).

David napsal: „Haleluja! Chvalte Hospodina, všichni na nebi, chvalte ho z výšin svých! Chvalte ho, všichni jeho andělé, chvalte ho, všechny jeho zástupy! Chvalte ho, slunce i měsíce, chvalte ho, všechny hvězdy zářící! Chvalte ho, nebesa nejvyšší, chvalte ho, vody v oblacích! Ať všichni chválí jméno Hospodin, jehož příkazem byli stvořeni! Na **věčné věky** [ʒ7] je všechny umístil, jeho ustanovení se nezmění!“ (Žalm 148:3-6, B21). Je jasné, že slovo věčný neznamená „bez začátku“, ale spíše „bez konce“.

Bible říká: „Stanul, a měřil zemi, pohlédl, a zatřásl pronárody; pukají odvěká [ʒ7] horstva, pahorky pravěké se hroutí; cesta věčnosti patří jemu.“ (Abakuk 3:6). Ty hory sice měly počátek, přesto se jim říká „odvěká horstva“. Věčný znamená „na věky (o budoucím času). Bůh nám slíbil „život věčný“. To neznamená, že jsme neměli začátek, ale že nebudeme mít konec. Ježíš Kristus je nazýván „věčným“, i když Jeho Otec „dal [život] i Synu, aby měl život sám v sobě“ (Jan 5:26). Život, který přijal od svého Otce, je život věčný. Položil za nás tento život na kříži (Jan 10:11), ale nyní je Ježíš „živý na věky věků“ (Zjevení 1:18). Kristus je nazýván „věčným“, což je přiměřené, protože potrvá navěky, a On se nazývá „Otcem“, protože On je otcem dětí, které mu dal Jeho nebeský Otec. Ježíš prohlásil: „Všichni, které mi Otec dává, přijdou ke mně; a toho, kdo ke mně přichází, jistě nevyženu ven.“ (Jan 6:37, B21).

Všimněte si také, že Izajáš 9:6 říká, že „jeho jméno bude nazváno... Mocný Bůh“. Někteří mohou tuto frázi používat ve smyslu, že Kristus je ten nejvyšší Bůh. To by byl dobrý argument, kdyby tento verš odkazoval na Krista jako na Všemohoucího Boha; používá se tu však výraz *mocný Bůh*. Čítáme o *mocných lidech*, ale nikdy ne o *všemohoucích lidech*. Je jistě vhodné hovořit o Synovi jako o mocném, protože On je plný moci. Ve skutečnosti Ježíš řekl: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi.“ (Matouš 28:18). Je také vhodné Ho označovat jako Boha, neboť sám Všemohoucí Bůh v Židům 1:8, 9 označuje svého Syna jako Boha. Proto se výrazy *věčný Otec* a *mocný Bůh* mohou právem použít na Syna Božího a to bez nejmenšího náznaku, že Bůh je nějaká trojice.

Izajáš 48:16

Dalším textem, který se někdy používá na podporu (učení) trojice, je Izajáš 48:16 (Hejčlův přek.), který říká: „Přistupte ke mně a slyšte to! Ne v skrytě mluvil jsem od počátku, zavčas, když mělo se co říci, byl jsem tu. A nyní posílá mne Pán Bůh a jeho duch." Zde se tvrdí, že „*Pán Bůh*“ je Otec, „*jeho Duch*“ je Duch svatý a „*mně*“ je Ježíš. Je zajímavé, že v tomto údajném důkazním textu pro (učení) o trojici je tím „Pánem Bohem“ pouze Otec, což učení o trojici poněkud vyvrací. Znovu zjišťujeme že, abychom našli podporu

pro učení trojice, „Jeho Duch“ musí být nějak odlišen od Otcova vlastního Ducha“, ale pro podporu tohoto tvrzení tu neexistuje žádný základ. „Jeho Duch“ je v tomto textu Otcův Duch. Přesto, jak je to psáno v Hejčlovi, mohlo by se to chápat tak, že Otec i Jeho Duch poslali Ježíše. V *Youngově doslovném překladu* se však říká: „A nyní Pán Jehova poslal mě, a svého Ducha.“ To souhlasí s většinou ostatních překladů této pasáže. Překlad zvaný *Bible v základní angličtině* říká: „Pán Bůh mě poslal a dal mi svého ducha“.

V tomto textu není nic, co by vyžadovalo zapojení tří osob. Bůh poslal svého Syna na svět a dal mu svého Ducha *bez omezení* (Jan 3:34). Tím, že to udělal, tak poslal do světa svého Syna i svého Ducha. Ježíš řekl: „Nevěříš, že já jsem v Otci a Otec ve mně? Slova, která vám říkám, neříkám sám od sebe. To Otec, který ve mně přebývá, on působí ty skutky.“ (Jan 14:10, B21). Boží Duch je Jeho (tj. Boha) „vlastní já“ (Jan 17:5), nikoli nějaká samostatná osoba. Proto mohl Ježíš říci, že Jeho Otec přebývá v NĚm.

Jestliže Bůh během prvních 4000 let historie tohoto světa očekával, že lidé budou věřit, že On je jakási trojice, odvedl velmi špatnou práci, tak je to vysvětlené ve Starém zákoně. Je to horší než odvést špatnou práci, prostě se tomu úplně vyhnul. Dokonce ani ty údajné „náznaky“ trojice ve Starém zákoně ve skutečnosti světu nenaznačily, že Bůh je jakási trojice. Pokud by se od Božího lidu očekávalo, že se bude spoléhat na takové chatrné narážky na trojici, pak by byli ponecháni, aby věřili téměř čemukoli, protože v Bibli je více důkazů pro téměř jakoukoli teorii, které by si člověk přál věřit.

Takto praví Hospodin: „Ať se mudrc nechlubí svou moudrostí ani hrdina svým hrdinstvím ani boháč svým bohatstvím. Kdo se chce chlubit, ať se chlubí tím, že mě zná a že mi rozumí, neboť já Hospodin prokazuji milosrdenství, právo i spravedlnost na zemi; ano, v tom mám zalíbení, praví Hospodin.“. Jeremiáš 9:22-23 (23-24) Bůh chtěl, aby Ho lidé v dobách Starého zákona chápali a znali, a dal ve Starém zákoně dostatek informací, aby toho lidé té doby dosáhli. Ty informace poskytnuté Bohem nezahrnovaly nauku o trojici. Boží lid byl v té době schopen poznat Boha natolik, aby si s Ním vytvořil pevné vztahy a žil svatý život bez (učení) trojice. Trojice není důležitou součástí křesťanského náboženství. Ve skutečnosti je to na škodu! Popírat, že Ježíš je skutečně Boží Syn a že skutečně zemřel, nepomáhá k navázání blízkého osobního vztahu s Bohem.

Modlím se, abyste se snažili poznat toho jediného pravého Boha a Jeho Syna, Ježíše Krista, abyste mohli mít věčný život (Jan 17:3).

Micheáš 5:2 (1)

Někteří lidé si myslí, že Micheáš 5:2 dokazuje, že předtím, než bylo něco

stvořeno, tak, že Ježíš nebyl zplozen svým Otcem. Tento text říká: „A ty, Betléme efratský, který jsi nejmenší mezi judskými rody, z tebe mi vzejde ten, kdo bude vládnout nad Izraelem, ten, jehož původ je odedávna,^e ode dnů věčných.“¹² (Micheáš 5:1[2]).

¹² n.: dávných; Mi.7:14; Am.9:11; srv. Žd.7:3

^e Neh.12:46; Ž.74:12; Př.8:22; Iz.45:21“

Víme, že tento text se odkazuje na Ježíše, protože byl citován v Matoušovi 2:6, aby dokázal, že Kristus se narodí v Betlémě.

Tento text říká Ježíšovi „jehož původ je odedávna, od dnů věčných“. Tohle někdy citují Trinitáři, aby podpořili onu myšlenku, že Ježíš nemá počátek. Doslovnější překlad této fráze je „jehož zdroje jsou od pradávna, ode dní věčnosti“ (*Pavlíkův př.*). Hebrejské slovo מוֹצְאוֹ (motsawaw), které bylo přeloženo jako „východové (BKR)“, znamená „původ“ (*Geseniusův hebrejský lexikon*). Strongův slovník to definuje jako „rodinný původ“ (*Strong's Hebrew Dictionary*). Jedna verze Bible přeložila toto slovo jako „rodokmen“ (*The Message Bible*). Hebrejšтина doslova říká, že Jeho „původ“ byl ode „dnů věčnosti“ (poznámka na okraji). Původ nebo rodinný původ Ježíše je ze dnů věčnosti.

Místo toho, aby tento verš učil tomu, že Ježíš neměl počátek, nám verš ve skutečnosti říká, kdy měl Ježíš (jakýsi) počátek. Jeho původ rodu jako Syna Božího je ze dnů věčnosti nebo z doby před časem, jak jej dnes známe. Tento verš doslova říká, že Ježíš Kristus se narodil dříve, než byl vytvořen náš koncept času. Bible říká o Kristu: „On je obraz neviditelného Boha, prvorozený všeho stvoření. Vše v nebi i na zemi bylo stvořeno jím - to, co se vidí i co se nevidí, trůny i panství, vlády i mocnosti. Skrze něj a pro něj bylo stvořeno vše a on je přede vším a jím všechno stojí“ (Koloským 1:15-17, B21). Dokonce i čas, jak jej známe, včetně Slunce a Měsíce, stvořil Ježíš Kristus. Ve dnech věčnosti došlo k řadě událostí, ale počítání času, jak jej známe, neexistovalo ve věčnosti, když byl Kristus zrozen (zplozen).

Ježíš Kristus se narodil před veškerým stvořením. On je skutečně prvorozený a obraz neviditelného Boha. Bůh „všechno stvořil skrze Ježíše Krista“ (Efezským 3:9). Tohle vylučuje, že by Ježíš byl součástí stvoření. „Všechno povstalo skrze něj a bez něj nepovstalo nic, co je“ (Jan 1:3). Ježíš Kristus je skutečně Syn Boží. On je „Syn Otce v pravdě a lásce“ (2 Jan 1:3).

Prozkoumali jsme všechny nejběžnější verše ve Starém zákoně, které se používají k podpoře nauky o trojici, a zjistili jsme, že podpora jim v mnoha ohledech chybí. Žádný z nich nevysvětluje, že Bůh je jakási trojice. Nikde ve Starém zákoně se neříká nic podobného jako „jeden Bůh ve třech osobách“.

Navíc žádný z veršů, které jsme zkoumali, ve skutečnosti neříká to, co by si trinitáři přáli, abychom věřili, že oni říkají. Pokud byste se o Bohu museli naučit jen ze Starého zákona, je krajně nepravděpodobné, že byste po jeho prostudování dospěli k závěru, že Bůh je nějaká trojice. Jediný způsob, jak byste mohli dojít k tomuto závěru, je, že by vám někdo tuto myšlenku nejprve vložil do hlavy a pak vás přesvědčil, abyste si mysleli, že starozákonní důkazní texty skutečně podporují tu trojiční teorii. Je to nezodpovědné a neuvážené studium Bible, které by nauku o trojici našlo ve Starém zákoně.

Nový Zákon

V první části této knihy jsme prozkoumali všechny starozákonné texty, které se nejčastěji používají k podpoře (učení) trojice, a viděli jsme, že o trojici se ve Starém zákoně neučí. Tuto skutečnost připustí i většina trinitárních teologů. Přesto se zdá, že mnozí jsou přesvědčeni, že Nový zákon odhaluje, že Bůh je jakási trojice.

V této kapitole prozkoumáme všechny důkazy Nového zákona, které se často používají k dokazování, že Bůh je jakási trojice.

V této otázce souhlasím s *Encyclopædia Britannica*, která říká: „V Novém zákoně se neobjevuje ani slovo Trojice, ani ta výslovná nauka, a Ježíš ani jeho následovníci neměli v úmyslu odporovat Šéma v Hebrejských písmech: „Slyš, Izraeli: Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný!“ (Deuteronomium 6:4, B21). (*Encyclopædia Britannica Online*, článek: Trojice [Trinity], Online na, www.britannica.com/EBchecked/topic/605512/Trinity.)

Nebudeme zkoumat verše, které trinitáři používají k prokázání, že Ježíš je Bůh (Bohem), protože souhlasíme s Bohem, Otcem, který řekl svému Synu: „Slyš, Izraeli: Hospodin je náš Bůh, Hospodin je jediný! Miluješ spravedlnost a zlo nenávidíš; to proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal olejem radosti nad společníky tvé.“ (Židům 1:8, 9, B21). Ježíš je Bůh (Bohem) skrze svoji přirozenost a také vznešeným postavením, které mu dal Jeho Otec (Filipským 2:9; 1. Korintským 15:24-28). Já jsem člověk(em), protože můj pokrevní otec je člověk. Ježíš je Bůh (nebo Bohem), protože Jeho Otec je Bůh. Později prozkoumáme verše, které se používají ve snaze dokázat, že Ježíš je ten „Nejvyšší Bůh“ nebo „jediný pravý Bůh“. Ježíš rozhodně nemohl být tím Nejvyšším Bohem, zatímco Jeho Otec je „Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy“ (Efezským 1:17).

Matouš 1:23

23 „Hle, ta panna otěhotní a porodí syna a dají mu jméno Immanuel“, což

v překladu znamená: „Bůh s námi.“

Jak bylo uvedeno výše, Ježíš je od přirozenosti Bůh, a když tu byl fyzicky přítomen před 2 000 lety, nebo když Jeho Duch žije v našich srdcích, tehdy je Bůh skutečně s námi. Nejen, že Syn Boží je s námi, když je Ježíš v našich srdcích, ale v Kristu je s námi také Jeho Otec, neboť „neboť Bůh byl v Kristu, když smířoval svět se sebou“ (2. Korintským 5:19, CSP). Máme-li ve svém srdci Božího Syna, nemáme jinou možnost než mít „Boha s námi“. Nakonec Ježíš řekl: „Ježíš mu odpověděl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek“ (Jan 14:23). Ježíš je jediný způsob, jak mít Boha s námi. Je nepodstatné, zda slovo „Bůh“ v Matoušovi 1:23 odkazuje na Otce nebo Jeho Syna. Mohlo by to odkazovat na kterékoli z nich bez sebemenšího náznaku, že Bůh je nějaká trojice.

Matouš 3:16-17

„Když byl Ježíš pokřtěn, vystoupil hned z vody. A hle, otevřela se mu nebesa a spatřil Ducha Božího, jak sestupuje jako holubice a přichází na něho. A hle, *ozval se* hlas z nebes, který říkal: „Toto je můj Syn, Milovaný, v němž jsem našel zalíbení.“ (CSP)

Výše uvedená zmínka je použita ve snaze dokázat (učení o) trojici. Argument zní takto: „Otec mluví z nebe, Syn je na zemi a Duch svatý sestupuje jako holubice, proto musí být všechny tři samostatné (separátní) osoby, které společně tvoří jednoho Boha. V tomto textu jsou prvky, které by mohly být takto interpretovány, ale z textu to není nutné či logické.

O postavení Otce jako Boha nebes obecně není pochyb a tento text tuto skutečnost dokládá. Bůh o svém Synu mluví jako o „můj milovaný Syn“. To nevyžaduje, abychom dospěli k závěru, že Syn je nějakým způsobem součástí jakési trojice, ale spíše že Ježíš je vlastní Syn Boha. Prohlášení Otce, že Ježíš je jeho Syn, by nemělo být vykládáno tak, že Ježíš je „Bůh Syn, druhá osoba Trojice“. Bůh mohl snadno učinit toto prohlášení, kdyby chtěl, abychom tomuto věřili, ale místo toho On jednoduše řekl: "Toto je můj milovaný Syn." To není v rozporu s žádným z textů, které jsme četli v našich studiích o Boží osobnosti a které říkají, že Ježíš je doslova „jednorozený Syn Boží“, kterému byl „dán“ život Jeho Otcem (Jan 3:18; 5:26 atd.).

Otázka vyvstává z toho, že Duch Boží sestoupil od Otce v podobě holubice. Toto je klíčový prvek textu, který se vykládá tak, že Bůh je jakási trojice. Přesto Bible říká, že spíše to byl „Duch Boží“, který sestoupil, než „Bůh Duch Svatý“. Duch je zmíněn jako vlastnost Někeho, je to Boha Otce, vlastní Duch, jenž sestoupil jako holubice.

Pokud byste předpokládali, že Duch Boží byl skutečně samostatnou a odlišnou osobou, jinou než Bůh, Otec, pak by se jistě dalo očekávat, že tento verš odkazuje na onu třetí osobu v podobě holubice. Co kdyby ten Duch Boží sestoupil v podobě dvou holubic, dospěli byste k závěru, že existují dva Duchové Boží? Jestliže viditelný projev či manifestace Ducha Božího znamená, že Duch Svätý je odlišný a oddělený jedinec od Otce, co pak uděláme, když čteme o 120 rozdělených ohnivých jazycích ve Skutcích, kapitole druhé? Zde čteme: „A ukázaly se jim jazyky jakoby z ohně, které se rozdělovaly, a na každém z nich se usadil *jeden* [celkem 120 – viz verš 1:15]“ (Skutky 2:3). Jestliže jeden viditelný projev Ducha Božího je jedna odlišná osoba, pak 120 viditelných projevů Ducha Božího musí být 120 odlišných osob. Pokud je logika v jednom textu správná, musí tomu tak být ve všech případech. Přesto víme, že Duch svätý není 120 osob. Bůh se neskládá ze 122 lidí. Místo toho je Bůh jedna osoba, která má Ducha, stejně jako má ducha každá živá bytost. Bůh je schopen poslat Svého Ducha kamkoli se mu zlíbí a ten může se objevit v jakékoli formě, kterou chce.

Těchto 120 viditelných projevů Ducha Božího nebylo zamýšleno jako důkaz, že Boží Duch je 120 lidí, ale bylo dáno přítomným jako znamení, že na tyto jednotlivce byl vylit Duch Boží. Když Petr vysvětloval, co se stalo, citoval Boha, říká: „I stane se v posledních dnech, praví Bůh, že vyleji ze svého Ducha na každé tělo:...” Petr si nemyslel, že rozdělené jazyky představují 120 duchů, ale spíše jednoho Ducha, Ducha Božího. Bůh řekl: "Vyleji ze svého Ducha." Tohle nezní, jako by Bůh plánoval vyslat samostatného jednotlivce, aby Ho zastupoval, ale že bude sdílet svého vlastního Ducha s ostatními. Petr dále vysvětlil: „Když byl tedy [Ježíš] vyvýšen pravicí Boží a přijal od Otce zaslíbeného Ducha Svätého, vylil to, co vy *nyní* vidíte i slyšíte“ (Skutky 2:33). Jestliže těch 120 viditelných projevů Ducha Božího bylo navrženo tak, aby dokázalo, že Duch Svätý není osobním Duchem Boha Otce, ale odlišnou osobou, pak Petr nepochopil pointu. Tvrdil, že Duch svätý je Otcův vlastní Duch, kterého dal Svému Synu, který ho pak vylil na učedníky. Ježíš řekl, že Duch svätý „vychází od Otce“ (Jan 15:26).

Když byl Ježíš pokřtěn a Duch Boží sestoupil v podobě holubice, ten muž, který ho pokřtil, nedošel k závěru, že Duch svätý je nějaký samostatný jedinec. „Jan vydal svědectví: "Viděl jsem Ducha, jak sestoupil z nebe jako holubice a zůstal na něm. Já jsem ho neznal, ale Ten, který mě poslal křtít vodou, mi řekl: ‚Na koho spatříš sestoupit Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí Duchem svätým.‘ Já jsem to viděl a vydávám svědectví, že on je Boží Syn.”“ (Jan 1:32-34).

Zde Jan dosvědčil, že viditelný projev Ducha Božího měl dokázat, že Ježíš

bude křtít Duchem svatým a že Ježíš je Syn Boží. Pokud byly události při Kristově křtu navrženy tak, aby dokázaly, že Bůh je trojice, Jan selhal při předání tohoto poselství. On stále tvrdil, že Duch svatý je Duch Boží a že Ježíš je Syn Boží. Je zajímavé, že Jan v tomto textu nazval Ducha svatého „to“.

To podstatné je, že i ti, kteří byli svědky událostí při Kristově křtu, odešli z této zkušenosti, aniž by pochopili, že Bůh je jakási trojice. Stále chápali, že Bůh je Otec a Ježíš je Syn Boží a Duch svatý je „Duch Boží“. Je nezodpovědné z Kristova křtu usuzovat, že Bůh je nějaká trojice. Tamní události zdaleka nedokazují doktrínu trojice.

Matouš 12:31-32 (CEP)

„Proto vám pravím, že každý hřích i rouhání bude lidem odpuštěno, ale rouhání proti Duchu svatému nebude odpuštěno. I tomu, kdo by řekl slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno; ale kdo by řekl slovo proti Duchu svatému, tomu nebude odpuštěno v tomto věku ani v budoucím.“

Někteří lidé berou tyto verše jako náznak, že Bůh je jakási trojice. Někteří si myslí, že se můžeme rouhat Bohu, Otcí a Jeho Synu, Ježíši Kristu, a že nám může být odpuštěno, ale že ta třetí osoba zvaná Duch Svatý je tak vysoce vznešená, že když se proti ní/němu lidé rouhají, tak že jim nikdy nemůže být odpuštěno. Přesto, o kolika osobách je v tomto verši zmínka? O dvou: Syn a Duch Svatý.

Pro některé lidi je překvapivé, když si uvědomí, že Otec v tomto textu není jmenovitě zmíněn. Totéž platí v dalších dvou vyprávěních tohoto rozhovoru. Markův záznam zní: „Amen, pravím vám, že všechno bude lidem odpuštěno, hříchy i všechna možná rouhání. Kdo by se však rouhal proti Duchu svatému, nemá odpuštění na věky, ale je vinen věčným hříchem“ (Marek 3:28, 29; CEP). Lukáš zase napsal: „Každému, kdo řekne slovo proti Synu člověka, bude odpuštěno. Avšak tomu, kdo se rouhá Duchu svatému, odpuštěno nebude“ (Lukáš 12:10, CEP). Otec není specificky zmíněn v žádném z těchto textů. Po prozkoumání všech těchto záznamů najdeme pouze dvě zmíněné osoby: Syna a Ducha svatého. Není zde ani náznak trojice.

Ačkoli Otec není konkrétně zmíněn jménem, nechybí v textu, neboť Ježíš řekl: „Až přijde Přímluvce, kterého vám pošlu od Otce, Duch pravdy, jenž od Otce vychází, ten o mně vydá svědectví“ (Jan 15:26, CEP). Duch svatý vychází z Otce, protože je to Jeho vlastní Duch. Rouhat se Duchu svatému je rouhat se „Duchu vašeho Otce“ (Matouš 10:20), protože je to Jeho vlastní Duch.

Ježíš nemluvil o nějakém náhlém slovu nebo činu proti Duchu Svatému, ale o neustálém odmítání jeho ponoukání v srdci. Rouhání proti Duchu

Svatému je, když člověk tvrdošijně ignoruje jemné usvědčování Božího Ducha tak dlouho a vytrvale, že ho již Boží Duch nemůže zasáhnout. Když člověk dospěje do bodu, kdy se rouhal Duchu svatému, není to proto, že by se ho Bůh vzdal, ale proto, že uši toho člověka přestaly naslouchat Božím pokynům tak dlouho, že bez ohledu na to, jak moc se ho Bůh snaží zasáhnout, člověk už neslyší Boží prosby ve svém srdci.

Faraón z Mojžíšovy doby dosáhl tohoto bodu. Jeho srdce bylo tak zatvrzelé, že odmítl udělat, co mu Hospodin přikázal (Exodus 8:32). Bůh řekl: „nezatvrzujte svá srdce jako *při sváru* v Meribě, jako v den *pokoušení* na poušti v Masse“ (Žalm 95:8, CEP). Jakmile je srdce člověka zatvrzelé vůči slyšení, jak k němu Boží Duch promlouvá, tehdy spáchal „hřích, který je k smrti“, o kterém mluvil Jan. (Viz 1. Janova 5:16.)

Bible říká: „A nezarmucujte svatého Ducha Božího, jehož pečeť nesete pro den vykoupení“ (Efezským 4:30, CEP). Boží Duch je tím, co nás zapečeťuje nebo co nás připravuje na den, kdy Kristus přijde vykoupit Svůj lid. Pokud neustále odmítáme tu jedinou cestu, skrze níž může Bůh v našich životech působit, pak už pro nás Bůh nemůže udělat nic. Proto neexistuje žádné odpuštění pro rouhání se Duchu svatému. Ne že by Bůh nebyl ochoten odpustit, ale že ten, kdo se rouhá, není ochoten činit pokání a nemůže mu být odpuštěno.

Matouš 28:19

Ježíš mluvil ke svým učedníkům, když řekl: „Byla mi dána veškerá pravomoc na nebi i na zemi. Jděte tedy a čiňte učedníky ze všech národů, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha Svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku. Amen.“ (Matouš 28:18-20, CSP). Chtěl Ježíš, aby jeho učedníci při křtech odříkávali tuto formulku a vyučovali lid, že Bůh je jakási trojice?

Petr, který byl Ježíšovým učedníkem, byl evidentně přítomen, když Ježíš tento příkaz vydal. Pokud chceme vědět, co Ježíš myslel tímto příkazem, můžeme důvěřovat Petrovi, že nám dá správné porozumění. Vraťme se však k textu Písma, kde byl tento Ježíšův příkaz uposlechnut poprvé. Ve druhé kapitole Skutků Petr řekl: „Petr jim řekl: „*Učiňte pokání a každý z vás ať se dá pokřtít na základě jména Ježíše Mesiáše na odpuštění svých hříchů, a přijmete dar Ducha Svatého.*“ (Skutky 2:38, CSP). Zde Petr těmto lidem nařídil, aby byli pokřtění ve jméno Ježíše Krista, nikoli ve tři samostatná jména. Ale předpokládejme, že Petr na ten Ježíšův příkaz dočasně zapomněl. Pojdme najít další důkazy.

V 10. kapitole Skutků Petr „nařídil [Kornéliovi a jeho bratřím], aby byli

pokřtěni ve jménu (Pána) Ježíše Krista“ (Skutky 10:48). Z těchto veršů je zřejmé, že Petr musel chápat Ježíšův příkaz jinak, než jej dnes chápe většina trinitářů. Možná však byl Petr jediný, kdo tento příkaz tak pochopil.

Když Petr a Jan přišli do Samaří, našli skupinu lidí, kteří byli „pokřtěni ve jméno Pána Ježíše“ (Skutky 8:16). Petr zjevně nebyl osamocen, kdo pochopil ten Ježíšův příkaz.

A co Pavel? Mějte na paměti, že Pavel o evangeliu, které kázal, řekl: „Neboť jsem je nepřevzal ani se *mu* nenaučil od člověka, ale skrze zjevení Ježíše Krista“ (Galatským 1:12). Jak Ježíš vyučil Pavla, aby křtil?

Když Pavel navštívil Efes, setkal se tam s jistými bratry, kteří byli pokřtěni pouze Janovým křtem. Pavel je poučil o Kristu a „když *to* uslyšeli, dali se pokřtít ve jméno Pána Ježíše“ (Skutky 19:5, CSP).

V Bibli neexistuje žádný záznam o tom, že by někdo křtil třemi samostatnými jmény tří jednotlivých osob. Čili existují tři možnosti, které by to mohly vysvětlit. 1) Učedníci se přímo vzbouřili proti Ježíšovi a záměrně neuposlechli jeho přikázání. 2) Učedníci chápali Ježíšův příkaz jinak, než jej dnes chápe většina trinitářů. 3) Ježíš nikdy nedal příkaz křtít „ve jméno Otce i Syna a Ducha Svatého“.

Nejrozumnější z těchto možností je volba číslo dvě. Učedníci zřejmě chápali Ježíšův příkaz jinak, než jej dnes chápe většina trinitářů. Slovo *křtít* nemusí vždy znamenat „ponořit se do doslovné vody“.

Podívejme se na to z jiného pohledu. Ježíš nás pověřil křtít ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého (πνευμα - pneuma). Snažil se Ježíš tím, že dal toto pověření, učit o myšlence jakési trojice? Pokud ano, byl by v rozporu s jinými prohlášeními, která učinil, a s mnoha prohlášeními jiných pisatelů Bible. V tom verši není nic, co říká, že v Božství existují tři osoby. Ve verši není nic, co říká, kdo je Bůh. Slovo „Bůh“ ve verši úplně chybí. Jinde v Bibli se dozvídáme, že „jediným Bohem“ Bible je Otec. Pavel napsal: „Ale my máme jediného Boha Otce, z něhož všechno, a my v něm, a jednoho Pána Ježíše Krista, skrze něhož všechno, i my skrze něho“ (1. Korintským 8:6, BKR). Bible používá frázi „Bůh Otec“ třináctkrát, ale Bible nikdy neříká „Bůh Syn“ nebo „Bůh Duch svatý“.

Všimněte si také, že ten verš říká, že máme křtít „ve jméno/jméno...“ Proč je zde jednotné číslo, když se předpokládá, že jsou tři osoby? Slovo jméno v Bibli často odkazuje na charakter člověka. Jákobovo jméno bylo změněno na Izrael, protože se změnil jeho charakter. Pokud věříme, že tento verš odkazuje na skutečná jména tří jednotlivců, jak to většina trinitářů předpokládá, pak by nebylo možné ten příkaz splnit. Text říká křtít „ve

jménu...“ Pouhé odříkávání výroku: „Křtím tě ve jménu/jméno Otce i Syna i Ducha Svatého“ nespĺňuje přikaz. Abychom mohli někoho pokřtít jménem osoby, musíme znát jméno této osoby. Bylo by možné, abychom křtili doslovným jménem Otce, protože Jeho jméno známe: Jahve nebo Jehova. Bylo by také možné, abychom křtili doslovným jménem Syna, protože známe Jeho jméno: Ježíš nebo v hebrejštině Ješua. Ale není možné, abychom někoho pokřtili doslovným jménem Ducha svatého, protože toto jméno nikdo nezná, tedy pokud existuje.

Otec pomazal svého Syna svým vlastním Duchem. Bůh řekl svému Synu: „Miluješ spravedlnost a zlo nenávidíš; to proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal olejem radosti nad společníky tvé“ (Židům 1:9, B21). „Ten, kterého poslal Bůh, mluví Boží slova, neboť Bůh dává Ducha bez omezení“ (Jan 3:34, B21). Jak je jasně ukázáno, Otec dal Svému Synu Svého Ducha. Jaký druh ducha Bůh dal? Jistě, je to Duch svatý. Bible se zmiňuje o několika různých druzích duchů. V Bibli čteme o „nečistém duchu“, „zlém duchu“, „nečistém duchu“, „němém duchu“, „znamenitém duchu“, „pokorném duchu“, „zraněném duchu“, „zlomeném duchu“, „povýšeneckém duchu“, „věrném duchu“ a „dobrém duchu“. Všechny tyto duchy lze odlišit přídavným jménem, které je popisuje. Víme, že Bůh, Otec, má ducha (Matouš 10:20) a může být tento duch něčím jiným, nebo něčím menším než Svatým? Slovo „Svatý“ je přídavné jméno v každém případě, ať už v češtině nebo v řečtině. „Duch svatý“ není jméno, ale je to popis Ducha Božího.

Ježíš nedával konkrétní formuli slov, kterou by měl kazatel přednést při křtu. Víme to, protože:

1) V Bibli není žádný záznam o tom, že by někdo použil tuto formuli při křtu.

2) Všechny zaznamenané příklady lidí, kteří křtili poté, co byl tento přikaz dán, ukazují, že se tak stalo ve jménu Ježíše. (Viz Skutky 2:38; 8:16; 10:48; 19:5.)

3) To slovo *jméno* je v jednotném čísle, což znamená, že se vztahuje spíše na charakter či povahu než na vlastní jména jednotlivců.

4) Nebylo by možné doslova křtít ve vlastním jménu Ducha svatého, protože nám toto jméno nebylo dáno, tedy pokud takové jméno existuje.

Jakmile si uvědomíme, že Kristus pověřoval své učedníky, aby křtili do charakteru Otce, Syna a Ducha svatého, je pro nás snazší porozumět Jeho slovům. V Bibli slovo *křtít* několikrát odkazuje na něco jiného než doslovné ponoření do vody. Například:

Kristus dlouho po Svém doslovném křtu ve vodě řekl: „Mám ale podstoupit křest a jak je mi úzko, dokud se nevykoná!“ (Lukáš 12:50, NBK). Zde je očividné, že Ježíš neměl na mysli doslovné ponoření do vody, ale spíše do zkušenosti, se kterou se potká. Tato zkušenost měla být tak intenzivní, že ji bylo možné popsat slovem křtít, což doslova znamená „ponořit, potopit se; být učiněn přemožen“ (Strongův řecký slovník).

Ježíš použil slovo *křtít* stejným způsobem v následujících verších: Řekl Jakubovi a Janovi, kteří žádali o vysoké postavení v nebi: „Nevíte, o co prosíte,“ řekl jí na to Ježíš. " Ježíš jí na to řekl: "Nevíte, o co prosíte. Můžete pít kalich, který mám pít, a podstoupit křest, který podstupuji?" "Můžeme," odvětili. Na to jim řekl: "Ano, budete pít můj kalich a podstoupíte křest, který podstupuji. Dát vám sedět po mé pravici a levici ovšem nenáleží mně, ale těm, pro které to připravil můj Otec." (Mt 20:22-23, NBK).

V těchto verších Ježíš použil slovo *křtít*, aby znamenal procházení ohromujícím zážitkem. Pavel použil toto slovo tímto způsobem, když napsal: „Všichni, kdo jste pokřtěni do Krista, jste se do Krista oblékli“ (Galatským 3:27, B21). Být pokřtěn v Krista znamená víc než jen být ponořen do vody, ale spíše znamená úplné zasvěcení se Kristu.

Na Kristova slova v Matoušovi 28:19 bychom se mohli dívat takto: „Jděte tedy a učte všechny národy a křtíce je do jména [charakteru] Otce i Syna a Ducha svatého“ (Matouš 28:19 Rotherhamská verze). Tento příkaz úzce souvisí s příkazem vyučovat. Kristus chce, aby Jeho učedníci pochopili pravdu o Bohu, Jeho Synu a Svatém Duchu Božím.

Ježíš řekl: „Proto jděte. Získávejte učedníky ze všech národů, křtíte je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého a učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání světa.“ (Matouš 28:19, 20, B21). Ježíš nám těsně před svým příkazem křtít a bezprostředně po něm řekl, abychom vyučovali všechny národy. Co je máme učit? Ježíš řekl: "Všechno, co jsem vám přikázal." Máme učit lidi totéž, co učil Ježíš, když zde byl. Učil někdy Ježíš, že Bůh je nějaká trojice? Kdo je podle Ježíše Bůh? Ježíš prohlásil, že Jeho Otec je „Pán nebe i země“ (Lukáš 10:21), „větší nade všechny“ (Jan 10:29) a „jediný pravý Bůh“ (Jan 17:3).

Když si Ježíš povídal se Samaritánkou u studny, řekl jí: „Vy ani nevíte, koho uctíváte; my víme, koho uctíváme, protože spása vyjde z Židů. Přichází chvíle, a už je tu, kdy praví ctitelé budou uctívat Otce v duchu a v pravdě. Takové totiž Otec hledá, aby ho uctívali. Bůh je Duch a ti, kdo ho uctívají, ho musí uctívat v duchu a v pravdě.“ (Jan 4:22-24, B21). Ježíš ztotožnil Boha jako svého Otce a odkazoval na něj pomocí zájmena v jednotném čísle „On“ a řeckého slova v jednotném čísle θεος (Theos — Bůh). Podle Ježíše, Bůh je

Jeho Otec.

Řekl také: „Toto je ten Boží skutek - abyste věřili v toho, kterého on poslal.“ (Jan 6:29). Zde Ježíš mluvil o Bohu jako o někom jiném než o sobě samém, jako o Tom, kdo Ho poslal na svět. Ježíš měl bezpochyby na mysli svého Otce.

Ježíš řekl svým žalobcům: „Vy mě ale chcete zabít - člověka, který vám pověděl pravdu, kterou slyšel od Boha. To Abraham nedělal“ (Jan 8:40). Pokračoval: „Kdyby byl vaším Otcem Bůh, milovali byste mě, protože jsem vyšel z Boha a od něj přicházím. Nepřišel jsem sám od sebe, to on mě poslal.“ (Jan 8:42). Řekl také: „Chválím-li sám sebe, má chvála nic neznamena. Ten, kdo mě chválí, je můj Otec, kterého vy nazýváte svým Bohem“ (Jan 8:54). Ježíš uznal, že Bůh Židů je Jeho Otec. V tomto bodě Židům nikdy nenabídl žádnou korekci, ale spíše každým ze svých výroků o Bohu prosazoval jejich porozumění.

Ježíš nabádal: „Nermuťte se v srdcích. Věřte v Boha, věřte i ve mne“ (Jan 14:1). Ježíš opět mluví o Bohu jako o někom jiném než o Sobě samém. Ve své závěrečné modlitbě se svými učedníky řekl Ježíš svému Otcí: „A to je ten věčný život - aby poznali tebe, jediného pravého Boha, a toho, jehož jsi poslal, Ježíše Krista“ (Jan 17:3). Ježíš dal jasně najevo, že existuje jen jeden Bůh, který je Jeho Otcem. Ježíš Ho nenazval jen „Bůh“, dokonce ani „pravý Bůh“; ale „jediný pravý Bůh“. To neponechává žádný prostor pro nikoho jiného, aby byl pravým Bohem. Ani to neumožňuje, aby sám Ježíš byl součástí „tohoto jediného pravého Boha“. Kristus o Sobě mluví, že je oddělený a odlišný od onoho jediného pravého Boha. Všimněte si také, že Jeho vyjádření zcela vynechává jakoukoli nutnost pro poznání nějaké třetí bytosti. Jsou pouze dvě Osoby, které je nutné znát, Bůh, Otec a Jeho jednorozený Syn.

Po Svém vzkříšení se Kristovo chápání toho, kdo je Bůh, nezměnilo. Řekl Marii: „Nedrž mě,“ řekl jí Ježíš. „Ještě jsem nevystoupil ke svému Otcí. Jdi ale k mým bratrům a vyříd' jim: ‚Vystupuji ke svému Otcí a k vašemu Otcí, ke svému Bohu a k vašemu Bohu.‘“ (Jan 20:17).

Během svého života Ježíš soustavně učil, že Bůh je Jeho Otec a nikdo jiný. Čtyřicet dní po Svém vzkříšení Ježíš učinil prohlášení, jež mnozí považují za něco opačného, než čemu učil celý Svůj život. „Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a uče je, aby zachovávali všecko, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku.“ (Matouš 28:19, 20, CEP). Někteří lidé berou tato slova jako důkaz toho, že Ježíš učil, že Bůh není jedna Osoba, ale tři. Přesto však, tohle by znamenalo, že Ježíšovo učení v Jeho posledních slovech na zemi bylo v rozporu s tím, co učil celý Svůj život. Máme-li v tomto

verši identifikovat, kdo je Bůh, pak porovnáním s jinými verši Písma, budeme muset dojít k závěru, že Bůh je v tomto verši „Otec“.

Pokud se nás Ježíš v Matoušovi 28:19 snažil naučit, že Bůh je nějaká trojice tří osob, jaký z toho máme vyvodit závěr? Změnil Ježíš názor na to, kdo je Bůh? Překvapil své učedníky ve svém posledním rozhovoru s novými představami o Bohu? Pokud ano, nezdá se, že by to jeho učedníci pochopili. S Ježíšovým příkazem týkajícím se křtu je neoddělitelně spojen jeho příkaz učit lidi „zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“. Máme učit lidi to samé, co učil Ježíš. Ježíš bez výjimky učil, že Bůh je Jeho Otec. Chápat Ježíšova slova v Matoušovi 28:19 tak, že znamenají něco zcela opačného k Jeho učení po celý jeho život, znamená neuposlechnout Kristova příkazu učit lidi tak, jak učil On.

Ve Skutcích 2:38 vidíme ony principy velkého pověření předvedeny. V den Letnic Petr prohlásil: „Čiňte pokání,“ odpověděl Petr, "a každý se nechte pokřtít ve jménu Ježíše Krista, aby vám byly odpuštěny hříchy. I vy přijmete dar Ducha svatého, neboť to zaslíbení platí pro vás a vaše potomky i pro všechny, kdo jsou daleko - kohokoli povolá Hospodin, náš Bůh.“ (Skutky 2:38-39, B21). Otec nás volá nebo přitahuje (Jan 6:44) ke Kristu, jsme doslova pokřtěni ve jménu Ježíše Krista a Otec nám dává dar Ducha svatého, aby nás vedl v našem křesťanském životě.

Křest představuje Ježíšovu smrt, pohřbení a vzkříšení. Má pouze smysl být pokřtěn ve jménu Ježíše Krista, protože On je ten, kdo zemřel, ne Otec nebo třetí osoba zvaná Duch svatý.

Někteří se ptali: „Pokud Ježíš nechtěl, abychom si mysleli, že Duch svatý je samostatná osoba, proč v tomto pověření zmínil Ducha svatého? To je dobrá otázka. Petr, když dává poučení, tak zmiňuje pokání vůči Bohu, křest ve jménu Ježíše a dar Ducha svatého. Ježíš zmínil všechny tři, protože je nezbytně nutné, aby Jeho učedníci porozuměli tomu, co učil o Bohu, Otci, Ježíši Kristu a Duchu svatém. Pokud by Ježíš ve svém pověření vynechal Ducha svatého, pak by lidé pravděpodobně zůstali bez vědomí, že Kristus v nás žije skrze svého Ducha. Lidé mohou být ponecháni v tom, aniž by věděli, že existuje Duch svatý. To by bylo hrozné! A v Bibli byli někteří učedníci, kteří v tomto stavu zůstali.

Když byl Pavel v Efezu, setkal se s některými bratry a zeptal se jich: „Řekl jim: „Přijali jste Ducha Svatého, když jste uvěřili?“ Oni mu odpověděli: „Ne, vždyť jsme ani neslyšeli, že je Duch Svatý“ (Skutky 19:2, CSP). Pavel je učil o Duchu svatém a „Když *to* uslyšeli, dali se pokřtít ve jméno Pána Ježíše.“ (Skutky 19:5). Je zajímavé, že i když Pavel vyučoval tyto učedníky konkrétně o Duchu svatém jako o prvku, který jim chyběl, přesto je Pavel křtil raději ve

jménu Ježíše Krista než ve jménu Otce, Syna a Ducha svatého.

Ježíš chce, aby Jeho církev měla užitek z celého evangelia, včetně onoho bohatého daru Jeho Ducha. Bylo by nebezpečné ponechat lidi bez vědomí úžasného daru Božího Ducha.

Matouš 28:19 rozhodně nedokazuje trojici (to učení), ani to, že Duch svatý je jakási bytost oddělená od Otce a Jeho Syna. Pokud máme o těchto doktrínách najít důkaz v Bibli, musíme hledat jinde.

Jan 1:1-3

Na počátku bylo Slovo, a to Slovo bylo u Boha, a to Slovo byl Bůh. To bylo na počátku u Boha. Všechny věci stvořil on; a bez něho nepovstalo nic, co povstalo“ (Jan 1:1-3).

Zde je Ježíš nazýván „Bůh“, přesto je zde jasný rozdíl mezi Ním a „Bohem“, se kterým byl. Bůh, se kterým byl Ježíš, je Bůh, Otec. Ježíš nebyl tentýž „Bůh“, se kterým byl, ale spíše byl Ježíš Bohem v tom smyslu, že byl božský stejně jako Jeho Otec. Otec je Bůh, takže jeho Syn je nutně Bohem ze své podstaty. Bibličtí řečtí učenci obecně souhlasí s tím, že podruhé, když je slovo „Bůh“ použito v Janovi 1:1, je použito jako „kvalitativní podstatné jméno“ k popisu vlastností „Slova“. Harner říká, že podstatná jména „s anarthrous [bez členu] predikátem předcházejícím slovesu mají primárně kvalitativní význam“ (The Journal of Biblical Literature , Philip B. Harner, článek „Qualitative Anarthrous Predicate Nouns: Mark 15:39 and John 1:1.“) „Věta by se dala přeložit jako ‚stejná přirozenost jako Bůh.‘ To by byl jeden způsob, jak vyjádřit Johnovu myšlenku, která je, jak tomu rozumím, že *ho logos* [‚slovo‘], ne méně než *ho theos* [‘Bůh‘], mělo povahu theos.“ Tamtéž.

Jsem člověk, protože můj otec je člověk. Ježíš je Bůh, protože jeho Otec je Bůh. To je to, co Jan zdůrazňoval, když prohlásil: „Slovo bylo Bůh“.

Jan 5:17, 18

Ježíš jim odpověděl: "Můj Otec pracuje i dnes; proto pracuji i já." A kvůli tomu ho chtěli zabít ještě více, neboť nejenom rušil sobotu, ale ještě nazýval Boha svým vlastním Otcem, a tak se dělal rovným Bohu. (B21)

Někteří použili tyto texty ve snaze dokázat, že Ježíš prohlašoval, že je ten nejvyšší Bůh, rovný Otci v každém ohledu. Abychom však dospěli k tomuto závěru, musíme ignorovat bezprostřední kontext. Hned následující verš zaznamenává Ježíšovu odpověď na toto obvinění. „Ježíš jim odpověděl: "Amen, amen, říkám vám: Syn nemůže sám od sebe dělat nic, jedině to, co vidí dělat Otce. Cokoli dělá on, to podobně dělá i Syn... Otec nikoho nesoudí,

ale svěřil veškerý soud Synu...Jako má Otec život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě, a dal mu také pravomoc konat soud, protože je Syn člověka... Sám od sebe nemohu dělat nic. Jak slyším, tak soudím a můj soud je spravedlivý, protože nehledám svou vůli, ale vůli Toho, který mě poslal“ (Jan 5:19, 22, 26, 27, 30; B21).

V reakci na obvinění, že tvrzení o sobě, že je Božím Synem, učinilo Ježíše takovým, že je rovným svému Otcí, tak Ježíš řekl, že ze Sebe nemůže udělat nic, že Mu Jeho Otec svěřil soud, dal Mu život a dal Mu pravomoc resp autoritu. Ježíš tím přímo vyvrátil obvinění, že byl přesně roven svému Otcí. Osoba zcela rovná Nejvyššímu Bohu by od Něho, tedy Boha, nemohla obdržet autoritu a život.

Nechápejte to prosím špatně. Ježíš je v mnoha ohledech roven svému Otcí. Ježíš je svou přirozeností (podstatou) přesně roven Otcí. Já sám jsem člověk, protože moji rodiče jsou lidé. Ježíš je Bohem, protože jeho Otec je Bůh. Kromě toho, že Ježíš sdílí stejnou přirozenost jako Jeho Otec, Bůh velmi vyvýšil Ježíše a dal Mu autoritu nad celým vesmírem. Ježíši se dostalo vznešeného postavení, On se stal rovným Otcí. Otec podřídil všechno pod Ježíše, kromě Sebe samého samého (1. Korintským 15:27). Otec je v autoritě stále „větší než“ Ježíš (Jan 14:28).

Čtení Bible odhaluje jasné rozdíly mezi Otcem a Synem. Následuje částečný seznam ukazující autoritu (pravomoc) Otce:

- On je totiž ten, kdo poslal svého Syna.
„A my jsme viděli a svědčíme, že Otec poslal Syna, Spasitele světa“ (1 Jan 4:14).
- On je ten, kdo dal svému Synu dílo k vykonání.
Ježíš řekl: „Zjevil jsem tvou slávu na zemi; dílo, jež jsi mi svěřil, jsem vykonal“ (Jan 17:4).
- On je ten, kdo přikázal svému Synu, co má říkat a mluvit.
Ježíš řekl: „Nemluvil jsem totiž sám od sebe, ale Otec, který mě poslal, ten mi dal přikázání, co mám říkat a co mluvit“ (Jan 12:49).
- On je ten, kdo dal svému Synu moc/právo nad vším tělem.
Ježíš řekl: „Dal jsi mu právo na všechny lidi, aby všem, které jsi mu svěřil, daroval věčný život.“ (Jan 17:2).
- On je ten, kdo dal autoritu svému Synu.

Ježíš řekl, že jeho Otec „dal mu také pravomoc konat soud, protože je Syn člověka.“ (Jan 5:27).

- On je ten, kdo řekl svému Synu, aby seděl po Jeho pravici.
A kterému z andělů kdy řekl: "Sed' po mé pravici, než ti tvé nepřátele k nohám položím"? (Židům 1:13).
- On je ten, kdo pomazal svého Syna.
„Miluješ spravedlnost a zlo nenávidíš; to proto tě Bůh, tvůj Bůh, pomazal olejem radosti nad spolčníky tvé“ (Židům 1:9).
- On je ten, kdo dal svého Ducha svému Synu.
„Ten, kterého poslal Bůh, mluví Boží slova, neboť Bůh dává Ducha bez omezení“ (Jan 3:34).
- On je ten, kdo dal svému Synu, aby měl život sám v sobě.
„Jako má Otec život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě“ (Jan 5:26).
- On je ten, kdo dal svému Synu veškerou moc na nebi i na zemi.
„Ježíš k nim přistoupil a řekl: "Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Matouš 28:18).
- On je ten, kdo vysoce vyvýšil svého Syna.
„Proto jej Bůh povýšil nade všechno, ...“ (Filipským 2:9).
- On je ten, kdo dal svému Synu jméno, které je nad každé jméno.
„Proto jej Bůh povýšil nade všechno, jméno nad každé jméno mu daroval“ (Filipským 2:9).
- On je ten, kdo dal všechno do rukou svého Syna.
„Otec miluje Syna a všechno dal do jeho rukou“ (Jan 3:35).
- On je ten, kdo svěřil veškerý soud svému Synu.
„Otec nikoho nesoudí, ale svěřil veškerý soud Synu“ (Jan 5:22).
- On je ten, komu bude Kristus podřízen po celou věčnost.
„Až mu tedy bude všechno poddáno, pak se i sám Syn poddá Tomu, který mu všechno poddal, aby Bůh byl všechno ve všem“ (1. Korintským 15:28).
- On je ten, kdo je hlavou Krista.

„Chtěl bych však, abyste si uvědomili, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy její muž a hlavou Krista Bůh“ (1. Korintským 11:3).

• On je ten, kdo je Bohem našeho Pána Ježíše Krista.

„Kéž vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy, dá ducha moudrosti a zjevení, abyste ho znali“ (Efezským 1:17).

V žádném případě neshledáváme, že opak je pravdou. Syn Otce nikam neposlal. Nikdy nedával Otcí dílo k vykonání, ani nepřikazoval, co má mluvit. Syn nikdy nedal moc nebo autoritu svému Otcí. Syn nikdy nepomazal svého Otce. Nikdy nedal život svému Otcí. Otec nikdy nebyl a nikdy nebude podřízen svému Synu. Syn není hlavou Otce a není ani jeho Bohem. Většina uznává, že Otec má nejvyšší postavení. Neustálé pokusy trinitářů učinit Syna absolutně rovným Otcí je faktickým důkazem, že Kristus tak roven není. Trinitáři se nikdy nesnaží dokázat, že Otec je roven Synu. Je pravdou, že Ježíš je v mnoha ohledech roven svému Otcí, včetně přirozenosti, ale v každém z aspektů zmíněných ve výše uvedených verších zaujímá Otec nejvyšší postavení. Ve skutečnosti je jedinou bytostí v Bibli s tituly „Nejvyššího“ nebo „Nejvyššího“ (Marek 5:7; Lukáš 1:32).

Kolik Nejvyšších můžete mít? Pokud existuje více než jeden Nejvyšší, pak jste právě odstranili toho Nejvyššího, protože nyní máte jakýsi výbor Nejvyšších. Může být pouze jeden Nejvyšší.

Pavel napsal: „Chtěl bych však, abyste si uvědomili, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy její muž a hlavou Krista Bůh“ (1. Korintským 11:3). Při vysvětlování hierarchie se Pavel zastavil, až došel k Bohu. Proč? No nemohl jít výš! Otec je ten nejvyšší Bůh a také je hlavou Krista.

Ježíš nikdy netvrdil, že je v každém ohledu roven svému Otcí. Místo toho dal velmi jasně najevo, že Jeho Otec je větší než On. Ježíš řekl: „Můj Otec je větší než já“ (Jan 14:28). Řekl také: „Můj Otec... je větší nade všechny“ (Jan 10:29).

Jan 8:58

Ježíš odpověděl: "Amen, amen, říkám vám: Dříve než byl Abraham, já jsem."

Tohle mnoho trinitářů používá jako nezvratný důkaz toho, že Kristus je Nejvyšší Bůh, protože použil výraz „JÁ JSEM“ ve vztahu k sobě samému. Je tohle ten případ? Bible říká, že Ježíš je „Syn Nejvyššího“ (Lukáš 1:32). Tuto skutečnost si dokonce uvědomují ďáblové. Jednoho dne k Ježíši přišel posedlý člověk a oslovil ho: "Ježíši, Synu Nejvyššího Boha?" (Marek 5:7). Ježíš je Syn Nejvyššího Boha, nikoli sám ten Nejvyšší Bůh.

Podívejme se do knihy Exodus, což je jediné místo, kde se ve Starém zákoně používá výraz „JÁ JSEM“. Mojžíš spatřil zvláštní jev, když viděl, jak hořel jeden keř, ale přitom stráven nebyl. Bible říká: „Vtom se mu v ohnivém plameni z prostředku keře ukázal Hospodinův anděl. Mojžíš se podíval a hle, keř planul ohněm, ale nebyl stravován.“ (Exodus 3:2). Kdo se zjevil Mojžíšovi? "Anděl Páně." Kdo je to? Když se Mojžíš přiblížil ke keři, anděl Páně řekl: „Nepřibližuj se! Zuj si obuv z nohou, neboť místo, na němž stojíš, je svatá půda.“ (Exodus 3:5). Četli jsme o podobné události s Jozuem, když se chystal obklíčit Jericho.

„Jednou, když byl Jozue poblíž Jericha, pozvedl oči a hle - kdosi před ním stojí s vytaseným mečem v ruce! Jozue šel k němu a oslovil ho: "Patříš k nám, nebo k našim nepřátelům?" "Nikoli," odpověděl on. "Já jsem vůdce Hospodinova vojska. Teď jsem tu." Jozue padl tváří k zemi a poklonil se. "Jaké příkazy má můj pán pro svého služebníka?" zeptal se. Vůdce Hospodinova vojska na to Jozuovi řekl: "Zuj si obuv z nohou, neboť místo, na němž stojíš, je svaté." A Jozue to udělal.“ (Jozue 5:13-15).

Zde se Jozuovi zjevil velitel Hospodinova vojska a řekl mu, aby si sundal boty z nohou, protože země, kde stál, byla svatá. My víme, že to nebyl nějaký anděl, protože anděl by nepřijal klanění/uctívání. Jan se začal klanět andělu a ten řekl: „Padl jsem tedy k jeho nohám, abych se mu klaněl, ale on mi řekl: "Pozor, nedělej to! Jsem jen Boží služebník, tak jako ty a tvoji bratři, kteří mají Ježíšovo svědectví. Klaněj se Bohu!" Vždyť Ježíšovo svědectví je duchem prorocství.“ (Zjevení 19:10). Víme také, že velitel Hospodinova vojska, který se zjevil Jozuovi, nebyl Bůh, Otec, protože „Boha nikdy nikdo neviděl; jednorozený Syn, který je v Otcově náručí, ten jej vylíčil“ (Jan 1:18). Dalším důvodem, proč by to nemohl být Otec, je to, že se tato osoba identifikovala jako „velitel Hospodinova vojska“ spíše než „Hospodin“ sám. Jediný, kdo by to mohl být, je Ježíš Kristus.

Kristus se zjevil Jozuovi a řekl mu, aby si zul boty z nohou, protože země, na které stál, byla svatá. Kristus je často označován jako „anděl Páně či anděl Hospodinův“. Slovo „anděl“ znamená posel a ne vždy odkazuje na třídu bytostí známých jako andělé. Ježíš není doslovný anděl, ale je nejpřednějším poslem (pro) Boha. „Hle, posílám před tebou anděla, aby tě opatroval na cestě a přivedl tě na místo, které jsem připravil. Měj ho ve vážnosti a poslouchej ho, nepopouzej ho. Neodpustí totiž vaše provinění - vždyť v něm přebývá mé jméno!“ (Exodus 23:20, 21). Čteme také: „Vtom se Boží anděl, který kráčel před izraelským táborem, pohnul a šel teď za nimi. Oblakový sloup, který byl před nimi, se totiž pohnul, postavil se za ně“ (Exodus 14:19). Kristus byl Ten, kdo šel před syny Izraele. Pavel napsal o Izraeli, že „všichni pili tentýž

duchovní nápoj (pili totiž z duchovní skály, která je provázela, a tou skálou byl Kristus)“ (1. Korintským 10:4).

Vidíme tedy, že jediný případ, kdy je výraz „JÁ JSEM“ použit ve Starém zákoně jako jméno, odkazuje na Krista. Jak potom může někdo říci, že tím, že Kristus v Novém zákoně použil stejný termín, tak o sobě tvrdil, že je tím Nejvyšším Bohem?

Někteří polemizovali, že výraz „JÁ JSEM“ znamená „věčná existence“ nebo „bez počátku“. Toto však není správná definice tohoto pojmu. Hebrejské slovo je הָיָה – *ehje* (*ehějeh*) v nedokonavém tvaru (nedokonaný, imperfektum= vyjadřující děj nedokončený), což znamená:

1) býti, dít se, státi se, existovati, státi se, nahoditi se

1a) (Qal)

1a1a) stát se, vypadnout, nastat, konat se, nastat, nastat

1a1b) dojít, dojít

1a2) vzniknout, stát se

1a2a) povstat, objevit se, přijít

1a2b) stát se

1a2b1) stát se

1a2b2) stát se podobným

1a2b3), které mají být zřízeny

1a3) být

1a3a) existovat, být v existenci

1a3b) zůstat, zůstat, pokračovat (se slovem místa nebo času)

1a3c) stát, ležet, být uvnitř, být u, nacházet se (se slovem o místě)

1a3d) doprovázet, být s

1b) (Nifl)

1b1) odbývati se, státi se, udáti se, býti uskutečněn

1b2) být hotovo, být dokončen, být pryč

(Brown-Driver-Briggův hebrejský lexikon).

Slovo *haja* má několik významů, jedním z nich je „vzniknout“. To slovo

samo o sobě nevyžaduje věčnou existenci v minulosti bez počátku. Používá se zde však v nedokonavém tvaru, který se může vztahovat na minulost, přítomnost i budoucnost. Někteří z toho usoudili, že „JÁ JSEM“ znamená „bez počátku“. Ale podívejme se, jak se toto slovo používá v úplně stejném tvaru jinde v Bibli.

Poprvé je toto slovo použito v Genesis 1:2, kde se říká: „A země byla [*ehje* v dokonalém čase] bez tvaru a prázdná;...“ Zde je *ehje* použito v dokonalém čase s odkazem na dokončenou akci v minulost. Země byla bez formy, ale už není bez formy. Ten stav je minulostí. Další verš říká: „A Bůh řekl: Budiž [*ehje* v nedokonavém čase] světlo, a bylo světlo“ (Genesis 1:3). Zde se *ehje* používá v nedokonavém čase (stejně jako v Exodus 3:14) k vyjádření stavu, který trvá. Světlo začalo prvního dne, ale trvá dodnes. Zde zjišťujeme, že *ehje* v nedokonavé formě neznamená „bez počátku“. Ve skutečnosti naopak; v tomto případě označuje začátek.

Ehje v nedokonavém čase se používá také u lidí. Bůh řekl: "A já budu chodit mezi vámi a budu vaším Bohem a vy budete [*ehje* v nedokonavé podobě] mým lidem." (3 Moj 26:12; Viz také Genesis 9:26; 41:40; Soudců 11:9; Rút 2:13; 2. Samuelova 15:34.)

Ježíš je JÁ JSEM z Exodus 3:14 a Jana 8:58, ale to neznamená, že nepřijal život od svého Otce, jak sám dosvědčil: „Jako má Otec život sám v sobě, tak dal i Synu, aby měl život sám v sobě“ (Jan 5:26). Ani jeho použití tohoto výrazu nenaznačuje, že je Nejvyšším Bohem. Písmo mluví o Ježíši jako o „Synu Boha Nejvyššího“, „Synu Nejvyššího“ (Marek 5:7; Lukáš 1:32). Otec je jedinou bytostí, která se nazývá „nejvyšší“, „nade všechněmi“ atd.

Nedovolte, prosím, člověkem vytvořeným teoriím, abyste neuznali Boha, Otce, jako toho jediného nejvyššího Boha a Ježíše Krista jako Jeho milovaného Syna.

Ježíšovy zázraky

Když zde na Zemi byl Ježíš, křísil mrtvé, uzdravoval nemocné, ovládal počasí atd. Ježíš poukázal na tyto zázraky jako na důkaz, že byl poslán Bohem. Když Jan Křtitel poslal k Ježíšovi posly, aby zjistili, zda je Mesiáš, „Ježíš jim odpověděl: "Jděte a vyprávějte Janovi, co tu slyšíte a vidíte: slepí vidí, chromí chodí, malomocní jsou čistí, hluší slyší, mrtví se křísí a chudým se káže evangelium.“ (Matouš 11:4, 5).

Někteří dospěli k závěru, protože Ježíš byl schopen dělat zázraky, že měl všemohoucí moc, když byl na zemi jako člověk. Není pochyb o tom, že Ježíš má nyní veškerou moc, protože po svém vzkříšení řekl: „Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Matouš 28:18). Ale dotyčné časové období je během

Kristova života na zemi jakožto člověka. Kdyby měl jako člověk všemohoucí moc, byla by zpochybněna realita Jeho utrpení v Getsemanské zahradě a na kříži. (Podrobné vysvětlení tohoto bodu naleznete v kapitolách o Kristově smrti v naší knize *Porozumění osobnosti Boha.*)

Dokazuje schopnost dělat zázraky, že člověk má všemohoucí moc? Petr řekl: „Ježíše z Nazaretu Bůh pomazal Duchem svatým a mocí. Kamkoli přišel, konal dobro a uzdravoval všechny soužené od ďábla, protože Bůh byl s ním“ (Skutky 10:38). Zde Petr řekl, že konání zázraků spíše dokazuje, že Bůh je s Ním, než aby to dokazovalo, že má všemohoucí moc. Ježíš to potvrdil, když řekl: „...To Otec, který ve mně přebývá, on působí ty skutky.“ (Jan 14:10).

Pokud schopnost konat zázraky dokazuje, že člověk je všemohoucí, museli bychom dojít k závěru, že mnoho lidí v Bibli bylo všemohoucích. Bůh uzdravil malomocné skrze Ježíše. Totéž učinil prostřednictvím Elizea (2. Královská 5:9-14). Bůh vzkřísil mrtvé skrze Ježíše. Totéž učinil prostřednictvím Elizea (2. Královská 4:32). Bůh otevřel oči slepým skrze Ježíše. Bůh zavřel a otevřel oči celému vojsku skrze Elišu (2. Královská 6:18-20). Bůh ovládal počasí skrze Ježíše. Bůh zastavil déšť na 3,5 roku a pak spustil déšť prostřednictvím Eliáše (Jakub 5:17, 18). Toto je jen několik příkladů toho, jak Bůh koná zázraky prostřednictvím druhých. Ježíš řekl: „Amen, amen, říkám vám: Kdo věří ve mne, bude dělat skutky, které dělám já. A bude dělat ještě větší skutky, neboť odcházím k Otci“ (Jan 14:12). Ježíš neslibil, že svým učedníkům předá všemohoucí moc, ale že skrze ně bude konat zázraky.

Konání zázraků nedokazuje, že ten, kdo fyzicky mluvil nebo vykonal zázrak, je všemohoucí. Je jistě pravda, že Ježíš měl větší autoritu než kdokoli jiný, když zde byl na Zemi. Otec přikázal andělům, aby Krista uctívali, dokud byl na této zemi (Židům 1:6). Ježíš mohl přikázat, aby se něco udělalo, a oni by Jeho příkaz poslechli (Matouš 8:5-10; 4:3). Přesto Ježíš uznal, že tato autorita závisí na schválení Jeho Otce. Když za Krista začal Petr bojovat, Ježíš řekl: " Myslíš, že nemohu požádat svého Otce, aby mi hned dal aspoň dvanáct legií andělů?" (Matouš 26:53).

Všechny zázraky, které Ježíš vykonal, když byl na zemi, byly vykonány mocí Boha prostřednictvím Jeho andělů.

Jan 10:17

Mnoho křesťanů věří, že když byl Ježíš na zemi, byl vševědoucí (vše znalý), všemohoucný (všemocný), všudypřítomný (měl schopnost být na všech místech najednou) a nesmrtelný. Tyto mylné představy brání lidem v tom, aby dokázali ocenit velikost Kristovy oběti a utrpení v náš prospěch.

Pokud Kristus vlastnil tyto božské vlastnosti, když byl na této zemi, nemohl by zažít překvapení, hrůzu nebo jakoukoli starost o svůj budoucí výsledek. To by snížilo Jeho emocionální zmatek na pouhé odříkávání slov z nějaké hry a předstírání úzkosti.

Někteří byli zmateni Ježíšovým výrokem: Protož mne Otec miluje, že já pokládám duši svou, abych ji zase **vzal** 2983. Nižádnýť jí neběře ode mne, ale já pokládám ji sám od sebe. Mám moc položit ji, a mám moc zase **vzít** 2983 ji. To přikázání **vzal** 2983 jsem od Otce svého“ (Jan 10:17, 18, BKR).*

[Poznámka: * Podtržené Strongovo číslo v tomto verši představuje řecké slovo v původním textu.]

Řecké slovo λαμβανω - lambano, které bylo přeloženo „vzít“ (se Strongovým číslem 2983), může znamenat vzít, ale také znamená „přijmout (co je dáno), získat, obdržet, dostávat, získat zpět“ (*Thayerův řecký lexikon*). Všimněte si prosím, že toto slovo je také použito ve verši 18, ale je přeloženo jako „přijato“ (platí pro některé angl. překlady). Kristus položil svůj život, aby jej mohl znovu přijmout. Řecké slovo εξουσιαν - *exousia*, které bylo přeloženo jako „moc“, může znamenat moc, ale také znamená „autoritu, dovolení“ (*tamtéž*). Kristus měl svolení položit svůj život, aby jej mohl znovu přijmout od svého Otce.

Překlad BKR není v tomto případě zcela přesný. Všimněte si některých dalších překladů tohoto prohlášení: „Mám moc ji položit, a mám moc ji opět přijmout. Tento příkaz jsem přijal od svého Otce.“ (CSP). „Autoritu, mám já, abych ji položil, a, autoritu, mám, abych ji zase přijal: Toto přikázání jsem přijal od svého Otce“ (1902 Rotherham Bible). "Jsem oprávněn ji položit a jsem oprávněn ji znovu přijmout." Toto je příkaz, který jsem dostal od svého Otce“ (1912 Weymouth NT Translation). „Mám pravomoc ji položit a znovu mám pravomoc ji přijmout; toto je příkaz, který jsem dostal od svého Otce“ (1865 Diaglot NT).

Výše uvedené překlady jsou správné ve způsobu, jakým překládají slova „autorita“ a „přijímat“. Ježíš netvrdil, že se může vzkřísit z mrtvých. O Něm platilo proroctví v Žalmu 88:8 [9] (CSP), které říká: " Jsem sevřen a nemohu z toho vyváznout."

Jan 10:30

Ježíš řekl: "Já a Otec jsme [za]jedno." Tohle způsobilo, že mnozí lidé jsou zmateni a myslí si, že Ježíš je ten Otec - nebo je s Ním nějak spojen způsobem, který z Otce a Syna dělá jakousi [z nich] složenou bytost. K tomuto chybnému závěru však není třeba dospět. Je užitečné číst kontext. Ježíš řekl: „Já a Otec jsme jedno." Židé tedy znovu vzali kamení, aby ho ukamenovali.

Ježíš jim řekl: "Ukázal jsem vám mnoho dobrých skutků od Otce. Za který z nich mě chcete kamenovat?" "Nechceme tě kamenovat za dobrý skutek, ale za rouhání," odpověděli mu Židé. "Jsi člověk, a děláš ze sebe Boha!" Ježíš odpověděl: "Není ve vašem Zákoně psáno: ‚Řekl jsem: Jste bohové?‘ Jestliže ty, kteří dostali Boží slovo, nazval bohy - a Písmo nemůže být zrušeno - proč mě, kterého Otec posvětil a poslal na svět, obviňujete z rouhání, když jsem řekl: ‚Jsem Boží Syn?‘" (Jan 10:30-36, B21).

Ježíšova odpověď na toto obvinění z rouhání byla ze dvou stran. Nejprve se zabýval tím, jak se používalo slovo „Bůh“. Kristus vysvětlil, že slovo „bůh“ může mít široký význam, dokonce to může zahrnovat i lidi.* [Poznámka: * V Bibli má slovo „bůh“ několik různých významů. V jistém velmi omezeném smyslu jsou i lidé nazýváni bohy. Jak řecké slovo *theos*, tak hebrejské slovo *elohim*, které se nejčastěji překládají jako „bůh“, se používají ve vztahu k lidem. (Viz Exodus 7:1; Žalm 82:6; Jan 10:34.) Když je to slovo „bůh“ použito v tomto smyslu, pak existují stovky a tisíce bohů. V méně omezeném smyslu se i andělé nazývají bohové. David o člověku napsal: „Nebo učinil jsi ho málo menšího andělů [elohím]“ (Žalm 8:5 [6, BKR]). To slovo „andělů“ v tomto verši pochází z hebrejského slova *elohim*. Způsob, jakým je zde použito slovo *elohim*, označuje typ bytosti, která je vyšší než člověk, ale stále se používá v omezeném smyslu a s touto definicí by stále existovalo mnoho bohů. V odvolávce ke Kristu se to slovo „bůh“ používá v mnohem méně omezeném smyslu k označení Jeho přirozenosti (podstaty) jako bytosti na stejné úrovni jako Jeho Otec – což je něco, co nelze říci o žádné jiné bytosti ve vesmíru. Bible říká, že Kristus sdílel „Boží podstatu“³ (Filipským 2:6, B21). Ale i když je to slovo „bůh“ aplikováno na Krista, tak je použito v omezeném smyslu, protože Kristus má Boha, který je „hlavou Krista“, který je „nade všemi“ a který je „větší než (já Kristus)“ (1. Korintským 11:3; Efezským 4:6; a Jan 14:28). Když je slovo „bůh“ použito v jeho absolutním a neomezeném smyslu, existuje pouze jediná osoba, na kterou se může vztahovat, a touto osobou je pouze Bůh, Otec. Ježíš řekl, že jeho Otec je „jediný pravý Bůh“ (Jan 17:3). Pavel řekl: „Není žádný Bůh než jediný... Bůh - Otec“ (1. Korintským 8:4, 6).] V podstatě řekl: „Nebudte tak hákliví (citliví, netýkavky) na to slovo ‚Bůh‘, vždyť i lidé se nazývají ‚bůh‘.“

Poté, co je Ježíš odzbrojil ohledně použití slova „Bůh“, tak popřel obvinění z toho, že by se prohlašoval za Boha, a poukázal na to, že jeho tvrzení bylo, že je pouze „Božím Synem“. Ti Židé jeho slovům evidentně rozuměli, protože

³ [CSP, BKR] Ačkoli byl ve způsobu Božím, [Kurz, Petrů] Ačkoli má božskou přirozenost, [MPCZ,] jenž, trváje v tvářnosti Boha, [Žilka] ačkoli měl Božskou podobu

když byl nakonec obviněn z rouhání a odsouzen k smrti, tím obviněním bylo, že o sobě tvrdil, že je Syn Boží.

Když byl předveden před Kaifáše, Bible říká: „Ježíš však mlčel. Velekněz mu řekl: „Zapřísahám tě při živém Bohu, abys nám řekl, zda jsi Mesiáš, Syn Boží!“ (Matouš 26:63, CSP). Lukášův záznam říká: „Všichni řekli: „Ty tedy jsi Syn Boží?“ On jim řekl: „Vy říkáte, že Já jsem.“ Oni řekli: „Nač ještě potřebujeme svědectví? Vždyť jsme *to* sami slyšeli z jeho úst.“ (Lukáš 22:70, 71, CSP). Poté byl Ježíš předveden před Piláta, a když Pilát řekl, že na Kristu nemůže najít žádnou vinu, "Židé mu odpověděli: „My máme zákon, a podle toho zákona musí zemřít, protože se vydával za Syna Božího.“ (Jan 19:7, CSP).

Posmívající se dav při Kristově ukřižování řekl: „Složil naději v Bohu, ať *ho* nyní vysvobodí, stojí-li o něho. Vždyť řekl: „Jsem Boží Syn!““ (Matouš 27:43). Ta nejsilnější obvinění Krista přirozeně pocházejí od těch, kteří Ho odsoudili k smrti. Kdyby Ho mohli oprávněně obvinít z toho, že se prohlašuje za „Boha“, udělali by to. Přesto všichni říkali, že Kristovým tvrzením bylo, že On je Synem Boha. Přesně tohle Ježíš řekl, že On je (viz Matouš 26:63, 64; Lukáš 22:70, 71). Ježíš nikdy netvrdil, že je Bůh. V jednom případě, když byl z takového tvrzení obviněn, tak toto obvinění jednoznačně odmítl.

Jan 14:9

"Filipe," odvětil Ježíš, "tak dlouho jsem s vámi a nepoznal jsi mě? Kdo viděl mě, viděl Otce. Jak můžeš říkat: „Ukaž nám Otce“?"

Někteří lidé v tomto verši viděli slovní narážku na trojici. Zdá se, že to čtou takto: „Kdo viděl mne, viděl Otce; protože já jsem ten Otec.“ Přesto je to nemožný výklad tohoto verše. Ježíš řekl: „A sám Otec, který mě poslal, o mně vydal svědectví. Vy jste ale nikdy neslyšeli jeho hlas a neviděli jeho tvář“ (Jan 5:37). Ježíš řekl, že jeho posluchači nikdy doslova neviděli Otce, takže když řekl svým učedníkům „viděl Otce“, nemluvil v doslovném smyslu. Místo toho viděli Otcův charakter projevený v Kristově životě. Ježíš objasnil jeho význam hned v následujícím verši: „Nevěříš, že já jsem v Otcí a Otec ve mně? Slova, která vám říkám, neříkám sám od sebe. To Otec, který ve mně přebývá, on působí ty skutky“. Zde Ježíš vysvětlil, že když lidé viděli skutky Ježíše a slyšeli jeho slova, tak vlastně „viděli“ Otce, protože Otec byl ten, kdo konal skutky v Ježíši.

Tohle je podobné tomu, co řekl Pavel, když napsal: „Jsem ukřižován s Kristem. Nežiji už já - Kristus žije ve mně! Svůj život v tomto těle žiji ve víře v Božího Syna, který si mě zamiloval a vydal za mě sám sebe“ (Galatským 2:20). Pavel zde tvrdil, že život, který v něm lidé viděli, nebyl

jeho život, ale život Syna Božího. Říkal: Pokud je ve mně něco dobrého, nedělám to já, ale žije ve mně Ježíš. Pavel také napsal, „aby byl na našem smrtelném těle zjeven také Ježíšův život“ (2. Korintským 4:11).

Pokud se Kristův život plně projevuje v mém životě, bylo by vhodné, abych řekl: „Pokud jste viděli mě, viděli jste Krista, protože ve mně žije Kristus.“ To je v podstatě totéž, co Ježíš říkal o svém Otci. Projevoval život Otce úplněji než kdokoli jiný, a protože věděl, že to je Jeho Otec, který dělá skutky a dává Mu slova, která má říci, tak tím vzdával zásluhy tomu, komu uznání náleží. V žádném případě se nesnažil přesvědčit své učedníky, že je součástí nějakého Boha „tři v jednom“.

Jan 14:15, 16

Ježíš řekl: „Jestliže mě milujete, zachovávejte má přikázání. Já pak požádám Otce a dá vám jiného Utěšitele, aby s vámi zůstal navěky“ (Jan 14:15, 16; B21).

Účelem daru Utěšitele je, aby On (Ježíš) mohl navždy přebývat s učedníky. Tohle byla pro učedníky skvělá zpráva, protože oni byli smutní, když uslyšeli o Kristově brzkém odchodu. Ježíš pokračoval ve své řeči a prohlásil, že pošle „Ducha pravdy, jehož svět nemůže přijmout, neboť ho nevidí a nezná. Vy ho však znáte, neboť žije u vás a bude ve vás“ (Jan 14:17).

Ježíš řekl, že svět nemůže přijmout Ducha pravdy, protože ho neviděl ani neznal. Svět nevidí, že tento dar mají k dispozici, ani nezná onu Osobu, jež je Utěшитelem.

Inhned po tomto vysvětlení Ježíš řekl něco překvapivého. Svým učedníkům řekl: „Ale vy ho znáte“. Jak mohli učedníci znát onoho zaslíbeného „Utěšitele, kterým je Duch svatý“ (v. 26),* [Poznámka: * pouze pro angličtinu - Pokaždé, když v Bibli najdete výraz „Holy Ghost“, měl být přeložen jako „Holy Spirit“]. Někdy se překladatelé Bible rozhodli přeložit πνευμα αγιον (pneuma hagian) jako „Holy Ghost“ a jindy přeložili stejnou frází jako „Holy Spirit“ (Lukáš 11:13). Duch svatý (Holy Spirit) je nejpřesnější překlad.] když se dosud Ježíš o tento dar nemodlil a zjevně ještě nebyl dán? Jan uvedl: „dosud totiž Duch svatý nebyl *dán*, protože Ježíš ještě nebyl oslaven“ (Jan 7:39).

Ježíš vysvětlil: „...Vy jej znáte; neboť [nebo protože] u vás zůstává a ve vás bude“ (Jan 14:17). Kdo s učedníky přebýval? Ježíš Kristus! Ježíš vysvětlil, že brzo tato Osoba, která s nimi přebývala, bude v nich. Pro Utěšitele by jistě bylo lepší, kdyby přebýval v učednících, než aby přebýval mimo ně. Přesně to řekl Ježíš krátce poté. Ve stejné řeči Ježíš řekl: „Říkám vám ale pravdu: Je pro vás lepší, abych odešel. Když neodejdu, nepřijde k vám Utěšitel; když ale odejdu, pošlu ho k vám“ (Jan 16:7).

Ježíš řekl, že jeho učedníkům by bylo lépe, kdyby je opustil, odešel ke svému Otci a poslal Utěšitele, který v nich bude přebývat. Poukázal také na to, že příchod Utěšitele závisí na Jeho (Kristově) odchodu a oslavení. Dokud Kristus žil na zemi jako člověk, nebylo možné, aby tento zaslíbený Utěšitel přišel žít v učednících.

Ježíš svoji řeč ve verši 17 neukončil. V dalším verši řekl: „Nenechám vás jako sirotky, přijdu k vám“ (Jan 14:18). Tohle vrhá na toto téma velké množství světla. Vysvětluje to, proč Utěšitel nemohl přijít, dokud Kristus neodešel a nebyl oslaven, protože Kristus řekl, že On Sám se vrátí ke svým učedníkům, aby je utěšoval.

Pokračujme ve čtení Kristovy řeči, abychom viděli, jak On tento bod posílil. „Ještě kratičko a svět mě neuvidí, ale vy mě uvidíte. Protože já žiji, budete žít i vy. V ten den poznáte, že já jsem ve svém Otci a vy ve mně a já ve vás“ (Jan 14:19, 20). Před několika okamžiky Ježíš řekl svým učedníkům, že Utěšitel „bude ve vás“. Nyní Ježíš říká, že až přijde Utěšitel: „*Poznáte, že JÁ jsem ve vás*“. Ježíš své učedníky ujistil, že nepošle nikoho jiného, aby je utěšoval, ale že On sám přijde, aby byl jejich Utěšitelem. Není to krásné! Učedníci se stali blízkými přáteli Kristovými; tak blízkými, že se Jan cítil pohodlně spočit v Ježíšově náručí. Bylo to pro ně útěchou, když byl Kristus blízko. A teď jim Ježíš říká úžasnou zprávu. Sděluje jim, že poté, co odejde ke svému Otci, tak se k nim vrátí jako Utěšitel a budou vědět, že to byl On, kdo v nich přebýval – rozpoznají, že tatáž Osoba, která s nimi přebývala, je nyní v nich skrze Jeho Ducha.

Dále Ježíš řekl něco, co přimělo jednoho z Jeho učedníků, aby se ho zeptal, jak se to může stát. „Kdo přijal má přikázání a zachovává je, ten mě miluje. A kdo mě miluje, bude milován mým Otcem a já ho budu milovat a dám se mu poznat.“ Juda (ne ten Iškariotský) mu řekl: "Pane, proč se chceš dát poznat nám, a ne světu?" Ježíš mu odpověděl: "Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo; můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a budeme žít s ním“ (Jan 14:21-23).

Mnoho lidí věří, že v Janovi 14 se Ježíš snažil naučit své učedníky, že Bůh je jakási trojice, totiž že Duch svatý je třetím členem Boží rodiny. Přesto, když byl Ježíš požádán, aby to vysvětlil, neřekl nic podobného jako „Bůh je trojice osob“. Místo toho dal Ježíš jasně najevo, že poté, co odejde ze světa, tak se vrátí, aby si udělal přibytěk v srdcích svých učedníků. Nejenže se vrátí On, ale přijde s Ním i Jeho Otec, aby oba žili v srdcích Jeho dětí; ne fyzicky, ale skrze Božího Ducha. Tímto způsobem mohli mít učedníci důvěrné spojení a společenství s Otcem i Jeho Synem. Jan tohle zdůraznil, když napsal: „Zvěstujeme vám, co jsme viděli a slyšeli, abyste i vy měli spolu s námi podíl

na společenství, které máme s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem“ (1 Jan 1: 3).

Kristus na začátku Své promluvy při poslední večeři řekl: „Nermut’te se v srdcích. Věříte v Boha, věřte i ve mne. V domě mého Otce je mnoho pokojů. Kdyby to tak nebylo, řekl bych vám to.“ (Jan 14:1, 2). Kdyby to přijít Utěšitele bylo víc než Otec i Syn, Ježíš by nám to řekl. Kdyby se Bůh skládal ze tří osob, řekl by nám to. Kdyby jediný pravý Bůh byl víc než jen Otec, Ježíš by nám to řekl. Místo toho na konci tohoto projevu řekl, že Jeho Otec je „ten jediný pravý Bůh“ (Jan 17:3).

Pokud po nás Ježíš chtěl, abychom věřili, že Bůh je trojice, odvedl velmi špatnou práci, jak to vysvětlil. Měl přece mnoho příležitostí vysvětlit, že Bůh je jakási trojice, ale On to nikdy neudělal. Nejen, že nám neřekl, že Bůh je trojice, ale znovu a znovu pronesl prohlášení, která nejsou v souladu s naukou (učením) o trojici. Pokud Kristus chtěl, abychom věřili, že Bůh je trojice, učinil mnoho výroků, které budou sloužit spíše ke zmatení než k objasnění. Ale „Bůh není *Bohem* zmatku“ (1. Korintským 14:33). Ježíš chce, abychom věřili, že „je jeden Bůh; a není nikdo jiný než on, „Bůh Otec“, který je „jediný pravý Bůh“ (Marek 12:32; Jan 6:27; 17:3).

Jan vyjádřil krásnou pravdu o Bohu, Otcí a Jeho Synu, Ježíši Kristu, která v nás žije v několika dalších verších. Napsal: „Každý, kdo nezůstává v Kristově učení, ale opouští je, ztrácí Boha. Kdo zůstává v jeho učení, ten má Otce i Syna“ (2 Jan 1:9). V 1. Janově 2:22, 23 napsal: „Kdo jiný je lhář než ten, kdo popírá, že Ježíš je Mesiáš? To je ten antikrist, který zapírá Otce i Syna. Žádný, kdo zapírá Syna, nemá ani Otce. Kdo však vyznává Syna, ten má i Otce“. Je opravdu pozhledným mít osobní společenství s Otcem i Jeho Synem a jsem velmi vděčný, že nám to Bůh dal k dispozici.

Jan 16,13-15

„Až ale přijde on, Duch pravdy, uvede vás do veškeré pravdy. Nebude totiž mluvit sám od sebe, ale řekne vše, co uslyší - oznámí vám i věci budoucí. On mě oslaví, neboť vám oznámí, co přijme ode mě. Všechno, co má Otec, je mé. Proto jsem řekl, že vám oznámí, co přijme ode mě“.

Tyto texty jsou v Bibli pravděpodobně ty nejsilnější, jež naznačují, že Duch svatý je jakousi oddělenou osobou od Otce a Syna, protože Duch je zosobněn tím, jak je napsáno, že „řekne“, co „uslyší“. Tyto texty však nevyžadují úsudek, který by odporoval zbytku svědectví Písma o Duchu svatém. V bezprostředním kontextu tohoto výroku je několik Ježíšových výroků, které jsou v rozporu s myšlenkou, že Duch svatý je oddělenou osobou od Otce a Syna. Ježíš začal svou řeč na toto téma v Janovi 14 při poslední

večeři. Když byl Ježíš požádán, aby to ohledně Utěšitele vysvětlil, tak odpověděl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo; můj Otec ho bude milovat a přijdeme k němu a budeme žít s ním“ (Jan 14:23). Ježíš vysvětlil, že tento Utěšitel je přebývání přítomnosti obojího, jak Otce, tak i Syna.

Později v této promluvě Ježíš řekl: „Kdo nenávidí mě, nenávidí i mého Otce. Kdybych mezi nimi nedělal skutky, které neudělal nikdo jiný, neměli by hřích. Teď ale viděli, a nenáviděli - jak mě, tak mého Otce“ (Jan 15:23-24). V tomto projevu Ježíš opakovaně mluvil jak o sobě, tak i o svém Otcovi. Potom mluvil o Duchu svatém takto: „Až přijde ten Utěšitel, kterého vám pošlu od Otce, totiž Duch pravdy, který vychází z Otce, ten o mně bude vydávat svědectví“ (Jan 15:26). Zde se říká, že Utěšitel vychází od Otce. Slovo „vychází“ je v přítomném čase jak v češtině, tak v původní řečtině, což označuje probíhající akci. Duch svatý vychází od Otce v nepřetržitém, trvalém procesu. To ukazuje, že Otec je zdrojem Ducha svatého. Je to Jeho osobní Duch, jehož dal svému Synu, který ho zase sdílí s námi.

Rod původních řeckých slov v Janovi 15:26 je zajímavé téma. „Když pak přijde ten **Utěšitel** [mužský], **kteréhož** [mužský] já pošlu vám od Otce, **Duch** [střední] pravdy, **kterýž** [střední] od Otce pochází, **tenť** [mužský] svědectví vydávati bude o mně“ (Jan 15:26, BKR). Fráze „Duch pravdy, kterýž od Otce pochází“ je jakousi „myšlenkou v závorkách“ obsaženou v tomto verši jako vysvětlení totožnosti Utěšitele. Toto vysvětlení zahrnuje zájmeno ve středním rodě odkazující na Ducha svatého („který“ místo „koho“). To se může zdát bezvýznamné, protože Jan se jen řídil pravidly řecké gramatiky, která diktují, že zájmeno musí souhlasit se svým předchůdcem (v tomto případě slovo „Duch“) v čísle a rodě. Přesto existují místa, kdy pisatelé Bible porušili pravidla řecké gramatiky, když mluvili o skutečných osobách.

Jan napsal: „Tedy pohleděl jsem, a aj, **Beránek** [αρνιον – střední rod] stál na hoře Sion, a s **ním** [αυτου - mužský rod] sto čtyřidceti a čtyři tisíce majících jméno Otce **jeho** [αυτου - mužský rod] napsané na čelích svých“ (Zjevení 14:1, BKR). Zde Jan porušil pravidla řecké gramatiky a odkazoval se na Beránka pomocí zájmen v mužském rodě, i když slovo „Beránek“ je v řečtině středního rodu.

Jan nebyl jediným pisatelem Bible, který porušil pravidla řecké gramatiky, aby prokázal doslovnou osobnost toho, kdo je reprezentován zájmenem. Marek napsal: „A vzav ruku děvečky [παιδιου – střední rod], řekl jí: Talitha kumi. Což se vykládá: Děvečko, (toběť pravím), vstaň“ (Marek 5:41, BKR). Více takových příkladů najdete v Matoušovi 2:13, 14, 20, 21; Lukášovi 1:59, 80; 2:21.

Existuje biblický precedens, že Jan porušil pravidla řecké gramatiky, když

se odvolával na Ducha svatého, aby mu dodal osobitost tím, že ve vztahu k němu použil mužská zájmena. Ale tohle nikdy neudělal! (Existují místa, kde se může zdát, že zájmena mužského rodu odkazují na střední slovo Duch, ale v každém případě ve skutečnosti odkazují na slovo mužského rodu „Utěšitel“.) Na všech místech, kde Jan ve skutečnosti používal zájmena k označení Ducha, používal zájmena středního rodu, i když byla zájmena mužského rodu použita pro mužské slovo Utěšitel v bezprostředním kontextu. Totéž platí pro všechny ostatní pisatele NZ Bible. Zdálo by se, že žádný z těchto mužů nechápal Ducha svatého jako skutečnou osobu oddělenou od Otce a Syna.

O pár veršů později Ježíš řekl: „To vám budou činit, poněvadž nepoznali Otce ani mne.“ (Jan 16:3, Žilka). Ježíš znovu potvrdil pravdu, že ti, kdo se bouří proti Bohu, tak se bouří proti Otci i Synu. Ježíš mluvil, jako by neměl poznání o nějaké třetí božské osobě.

O několik veršů později Ježíš řekl: „Nyní však odcházím k tomu, kdo mne poslal...odcházím k Otci“ (Jan 16:5, 10). Ježíš věděl, že brzy odejde a znovu se shledá se svým Otcem, který Ho poslal. Kristus neočekával, že se znovu shledá s nějakou třetí božskou osobou zvanou Duch svatý. Kristova slova, když zde byl, naznačují, že nevěřil, že Bůh je nějaká trojice osob.

V bezprostředním kontextu před Janem 16:13 Ježíš vysvětlil, že Utěšitel je přebývajícím přítomností Otce i Syna (Jan 14:23). Později řekl: „... Otec je větší než já“ (Jan 14:28), což je pravda, která je s naukou o trojici neslučitelná. V tomto projevu Ježíš opakovaně mluvil o Sobě i o svém Otci (Jan 15:23, 24; 16:3, 5). Potom Kristus mluvil o Duchu svatém takto: „...Utěšitel... vychází od Otce“ (Jan 15:26). Ježíš mluvil o Duchu svatém jako o osobním vlastnictví Boha, Otce (Jeho vlastním Duchu), kterého dal svému Synu, jenž ho také sdílí s námi. Protože Duch je duchovní přítomností obou dvou - Otce i Syna kromě jejich fyzické přítomnosti, je přirozené, že je (tato přítomnost) personifikována. To lze udělat, abychom ukázali, že Duch je víc než jen nějaká neosobní síla. Ježíš o Sama sobě hovořil jako o „on“, „jemu“ atd. (Jan 5:19, 20). Je rozumné, že v Janovi 16:13 Ježíš zdůrazňoval osobnost Ducha svatého v protikladu k neosobní síle, než aby se snažil přesvědčit své posluchače, že Duch svatý je nějaká doslovná třetí božská osoba. Toto chápání je v souladu s velkým množstvím netrinitárních výroků, které Ježíš učinil v bezprostředním kontextu Jana 16:13. Je nebezpečné dospět k závěru, který nesouhlasí s kontextem. Kontext je králem!

O několik veršů později Ježíš řekl: „Sám Otec vás totiž miluje, protože jste milovali mě a uvěřili jste, že jsem vyšel od Boha. Vyšel jsem od Otce a přišel jsem na svět. Teď zase opouštím svět a jdu k Otci.“ Jeho učedníci mu řekli: "Hle, teď už nemluvíš obrazně, ale otevřeně! Teď víme, že víš všechno a není

třeba, aby se tě někdo vyptával. Teď věřme, že jsi vyšel od Boha.“ (Jan 16:27-30).

Zde Ježíš informoval své učedníky, že byl poslán svým Otcem a že se brzy vrátí ke svému Oci. Nezmínil se o návratu k nějaké třetí osobě. Lze namítnout, že Duch svatý je jakási duchovní bytost, která je najednou na každém místě, a proto kamkoli půjde Ježíš, bude tam s Duchem svatým. Následující verš však tento argument diskvalifikuje. Ježíš řekl: „Hle, přichází hodina, a již přišla, kdy budete rozptýleni každý do svých domovů a mne necháte samotného. Ale nejsem sám, neboť Otec je se mnou“ (Jan 16:32). Zde Ježíš tvrdil, že i když ho lidé nechali o samotě, někdo s Ním byl a Ten, jenž s Ním byl, byl Jeho Otec. Ježíš věděl, že Jeho Otec je fyzicky v nebi (Matouš 7:21; 10:32), přesto tvrdil, že Jeho Otec je s Ním a dokonce že v Něm žije (Jan 14:10). Ježíš konstatoval, že ten Duch žijící v Něm a přebývajícím s Ním není nějaká třetí božská osoba, ale spíše Jeho Otec.

Hned po těchto slovech Ježíš „pozvedl oči k nebi a řekl: „Otče... Totoť jest pak věčný život, aby poznali tebe samého pravého Boha, a kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista“ (Jan 17:3, BKR). Tento verš je zcela neslučitelný s myšlenkou, že Bůh se skládá z jakési trojice osob. Ježíš řekl, že věčný život závisí na poznání pouze dvou osob, Otce a Jeho Syna. Pokud je Duch svatý jakousi třetí božskou osobou, není nutné ho znát a Ježíš mluvil, jako by ani On tuto osobu neznal.

Ve své závěrečné modlitbě po této promluvě Ježíš řekl: „A již nejsem ve světě, ale oni jsou ve světě, a já přicházím k tobě. Otče svatý, zachovej je ve svém jménu, které jsi mi dal, aby byli jedno, jako *jsme jedno* my... aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni v nás byli [jedno], aby svět věřil, že jsi mne poslal ty. Slávu, kterou jsi mi dal, jsem dal jim, aby byli jedno, jako my [jsme] jedno -- já v nich a ty ve mně, aby byli přivedeni k dokonalé jednotě ¹a aby svět poznával, že jsi mne poslal ty a že je miluješ tak, jako miluješ mne.“ (Jan 17:11, 21-23).

Zde Ježíš mluvil o jednotě, kterou můžeme mít s Ním a Jeho Otcem, a vynechal jakoukoli zmínku o Duchu svatém jako o třetí osobě, která se této jednoty účastní.

Bezprostřední kontext Kristových slov v Janovi 16:13 znovu a znovu ukazuje, že Ježíš nevěřil, že Duch svatý je nějaká třetí samostatná osoba. Tato skutečnost vyžaduje, že musíme chápat Jana 16:13 způsobem, který je v souladu s pravdou, že Otec a Syn jsou jedinými božskými osobami zapojenými do našeho spasení. Během své služby Ježíš učil, že Bůh je Jeho Otec a Duch Svatý je Duch Otce spíše než jakýsi samostatný jedinec. Jako příklad, když byl Ježíš vládcem démonů obviněn z vymítání ďáblů, řekl:

„...Jestliže já vymítám ďábly Duchem Božím, přišlo k vám království Boží“ (Matouš 12:28). Lukáš zaznamenal tento výrok: „...Jestliže však vyháním démony prstem Božím, pak už k vám přišlo Boží království“ (Lukáš 11:20).

Zde zjišťujeme, že Ježíš používal výraz „Duch Boží“ zaměnitelně s „prstem Božím“. Ježíš chápal Ducha Božího jako prodloužení Otce, který „vychází od Otce“ (Jan 15:26).

Pokud by jediným svědectvím, které jsme měli z Bible, byl Jan 16:13, dalo by se potencionálně dojít k závěru, že Ježíš učil, že Duch svatý je nějaký třetí jedinec oddělený od Otce a Syna. Máme však výhodu bezprostředního kontextu těchto slov a jsme nuceni interpretovat tato slova způsobem, který je v souladu se zbytkem Písma, což jasně ukazuje, že Duch svatý je osobní duchovní přítomnost Otce a Syna.

Skutky 5:3, 4

Petr mu na to řekl: "Ananiáši, to tě tak ovládl satan, že jsi lhal Duchu svatému? Proč jsi ukryl část peněz za to pole? Copak nebylo tvé? Nemusel jsi ho prodávat. A když jsi ho prodal, bylo jen na tobě, co s penězi uděláš. Jak tě mohla taková věc napadnout? Nelhal jsi lidem, ale Bohu!" (Sk 5:3-4, CSP)

Mnoho trinitářů používá tyto verše jako pádný a nezvratný důkaz, že Duch svatý je jakousi třetí samostatnou osobou nebo bytostí, nazývanou Bůh Duch svatý, ale tohle není to, co tyto verše říkají. Duch svatý je podle Bible Duchem Božím. „Nezarmucujte svatého Božího Ducha, jehož pečeti jste byli označeni ke dni vykoupení.“ (Efezským 4:30, B21). Duch svatý se nazývá „Duch vašeho Otce“. Porovnejte prosím následující verše jako důkaz této skutečnosti: „Vždyť *to* nejste vy, kdo mluví, ale Duch vašeho Otce, jenž mluví ve vás.“ (Matouš 10:20, CSP). Marek zase napsal: „Neboť *to* nejste vy, kdo mluví, ale Duch Svatý“ (Marek 13:11, CSP). „Duch Svatý“ je „Duch vašeho Otce“.

Totéž řekl Ježíš, když vysvětloval: „Až přijde Zastánce, kterého vám pošlu od Otce, Duch Pravdy, jenž vychází od Otce, ten o mně vydá svědectví.“ (Jan 15:26, CSP). Ten Duch svatý je Duch Boží, Duch Otce, který od Otce vychází skrze Jeho Syna Ježíše Krista k nám. Pavel napsal: “zachránil nás ne na základě skutků, které jsme my učinili ve spravedlnosti, nýbrž podle svého milosrdenství skrze koupel znovuzrození a obnovou Ducha Svatého, kterého na nás vylil hojně skrze Ježíše Krista, našeho Zachránce.” (Titovi 3:5-6, CSP) Když přijmeme Ducha Otce, který k nám přichází skrze Jeho Syna, získáme další užitek z toho, že také přijmeme Ducha Jeho Syna. „A protože jste synové, vyslal Bůh ducha svého Syna do našich srdcí, *ducha*, který volá: „Abba, Otče.““ (Galatským 4:6, CSP). Ježíš řekl: „Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat; přijdeme k němu a učiníme

si u něho příbytek.“ (Jan 14:23, CSP).

V den Letnic Petr učil tu samou pravdu, když kázal: „Tohoto Ježíše Bůh vzkřísil a my všichni jsme toho svědky. Když byl tedy vyvýšen pravicí Boží a přijal od Otce zaslíbeného Ducha Svatého, vylil to, co vy *nyní* vidíte i slyšíte. (Sk 2:32-33, CSP). Ježíš řekl: „...čím spíše Otec z nebe dá Ducha Svatého těm, kteří ho žádají.“ (Lukáš 11:13, CSP).

Když si uvědomíme, že Duch svatý je Duch Otcův, který k nám přichází skrze Jeho Syna, ta pasáž ve Skutcích 5:3, 4 dává dokonalý smysl. Přečtěte si to prosím znovu a uvidíte sami.

Slovo svatý je přídavné jméno, které nám poskytuje popis Božího Ducha. Bůh má Ducha a Jeho Duch je svatý. Lhát Božímu Duchu znamená lhát Bohu. Je to proto, že Jeho Duch je On (Bůh) sám, nikoli jiná, další osoba. Kdybych měl lhát vašemu duchu, nepředpokládali byste, že jsem lhal někomu jinému než vám. Buďme tedy stejně tak rozumní i s Písmem, když se odkazuje na Božího Ducha.

Skutky 13:2

Když konali službu Pánu a postili se, řekl Duch Svatý: „Oddělte mi Barnabáše a Saula k dílu, k němuž jsem je povolal“.

Někteří tvrdí, že jelikož Duch svatý může mluvit k lidem, tak to dokazuje, že se jedná o jakéhosi třetího samostatného jedince. Přesto, jelikož Duch svatý je Duch Otce, pak Otec zajisté může mluvit ke svému lidu skrze Svým vlastním Duchem. Biblické texty, které ukazují osobnost Ducha Svatého, nedokazují, že Duch Svatý je nějakou samostatnou osobou, ale spíše prokazují, že je víc než jen síla; je to skutečný osobní Duch Boha (Boží).

Viděl jsem mnoho trinitárních přednášek, kde bylo vynaloženo mnoho času a energie na prokázání osobnosti Ducha svatého tím, že ukázal případy, kdy Duch je zarmoucen, kdy může mluvit, zakazovat atd. Ti přednášející vítězoslavně prohlašují, že kvůli tomu musí být Duch svatý odlišnou a oddělenou osobou od Otce a Syna. A co Daniel 7:15 [Hejčl], který říká: „I zhrzil se duch můj, já Daniel ulekl jsem se těch věcí, a ta vidění mé hlavy zarazila mne.“ Danielův duch byl zhrzen. Znamená to, že zhrzen byl někdo oddělený a odlišný od Daniela? Naprosto ne! Když byl zhrzen Danielův duch, byl zhrzen Daniel. Není důvod usuzovat, že když je Duch Boha (Boží Duch) zhrzen, když mluví, když zakazuje, když je mu lháno atd., že Jeho Duchem musí být někdo jiný než Bůh sám.

Bůh má jedinečnou schopnost promítnout (vymístit) svého Ducha, aby byl ve stejnou dobu na všech místech. „Kam bych byl unikl před duchem tvým?

Před tvou tvář kam bych se skryl? Kdybych do nebe vystoupil, tam jsi ty, kdybych si ustlal v podsvětí - i tam jsi! Kdybych si oblékl křídla jitřenky, kdybych se usadil za mořem dalekým, i tam by mě vedla ruka tvá, tvá pravice by mě držela!“ (Žalm 139:7-10, B21). On (Bůh) tak může žít ve mně a zároveň v nějakém člověku v Číně. Kvůli této jedinečné schopnosti se o Božím Duchu někdy mluví způsobem, který by mohl být nesprávně interpretován tak, že Jeho (tj. Boha) Duch je oddělený od Něho samotného. To, že Boží Duch (Duch Boha) je všudypřítomný, neznamená, že se jedná o samostatného jedince.

Pavel řekl: „Dobře promluvil Duch Svatý k vašim otcům skrze proroka Izaiáš“ (Skutky 28:25). Petr napsal: „Neboť proroctví nikdy nebylo proneseno z lidské vůle, nýbrž unášeni Duchem Svatým mluvili lidé *poslaní* od Boha“ (2. Petrův 1:21). Apoštolové pochopili, že Písmo bylo inspirováno Duchem svatým, jenž mluvil k prorokům a jejich prostřednictvím. Přesto nevnímali, že Duch je nějaký samostatný jedinec. Všimněte si, co napsal Petr: „zkoumali, na který nebo *na* jaký čas ukazoval Duch Kristův v nich, když předem svědčil o utrpeních *určených* Kristu a o velké slávě, která *přijde* po nich“ (1 Petrův 1:11). Zde zjišťujeme, že Petr používal výrazy „Duch Svatý“ a „Duch Kristův“ zaměnitelně.

Pavel psal podobným způsobem, když vytvořil: „Přebývá-li však ve vás Boží Duch, pak nežijete v těle, ale v Duchu. Kdo nemá Kristova Ducha, ten není jeho. Je-li Kristus ve vás, pak je sice tělo kvůli hříchu mrtvé, ale duch žije díky spravedlnosti. Přebývá-li ve vás Duch Toho, který vzkřísil Ježíše z mrtvých, pak Ten, který vzkřísil z mrtvých Krista, obživí i vaše smrtelná těla svým Duchem, který ve vás přebývá (Římanům 8:9-11, B21). Pavel zaměňoval výrazy „Duch Boží“, „Duch Kristův“, „Kristus“, „Duch toho“ a „svým Duchem“. Pavel rozuměl, že když je ve vás Kristus, je ve vás Duch Jeho Otce, stejně jako Ježíš řekl svému Otcovi: „Já v nich, a ty ve mně, aby dokonání byli v jedno“ (Jan 17:23, BKR).

Duch svatý je Duch Otce v Kristu, který žije v nás. To je důvod, proč lze tyto pojmy zaměňovat. Ta schopnost Ducha mluvit, vést a řídit svou církev neznamená, že Duch je nějaký samostatný jedinec, ale spíše ukazuje způsob, jakým Bůh sám svým Duchem svatým řídí záležitosti Svě církve.

Římanům 9:5

„jim náležejí praotcové, a z nich je po stránce tělesné i Kristus — Bůh, který jest nade všecko, budiž veleben na věky, amen!“ [Zilka].

„jejich jsou praotcové, z nich rodem pochází Kristus. Bůh, který je nade všemi, buď pochválen na věky, amen.“ [CEP]

Někteří použili tento verš ve snaze dokázat, že Ježíš je „ten nejvyšší“. Ale to není to, co text říká. Říká, že Kristus je požehnan Bohem nade vším. Bůh Mu požehnal více než komukoli jinému. Je pravda, že umístění čárek (v Žilkově překladu) v tomto textu podporuje myšlenku, že Kristus je nejvyšší Bůh. Přesto v původních řeckých rukopisech nebyly žádné čárky a tento výklad by postavil tento text do protikladu k mnoha dalším biblickým veršům. Bible říká, že je „jeden Bůh a Otec všech, který je nade všechny a skrze všechny a ve vás všech“ (Efezským 4:6, NBK). Otec je nazýván „Nejvyšším“ (Lukáš 1:32) a „Bohem nejvyšším“ (Marek 5:7). Ježíš řekl: „Můj Otec... je větší nade všechny“ (Jan 10:29) a „Můj Otec je větší než já“ (Jan 14:28). Bůh, Otec, je nade vším, včetně Syna Božího. Jakýkoli výklad Římanům 9:5 musí být v souladu s těmito ostatními texty.

Ježíš je nade vším kromě svého Otce. „Potom přijde konec: až Kristus přemůže veškerou vládu, vrchnost a moc, předá království Bohu a Otcí. Musí totiž kralovat, než mu Bůh položí všechny nepřátele k nohám. Poslední nepřítel, jenž bude přemožen, je smrt. Vždyť "všechno položil k jeho nohám". (Když ovšem říká, že je mu všechno poddáno, je zřejmé, že je to všechno kromě Toho, který mu to poddal.) Až mu tedy bude všechno poddáno, pak se i sám Syn poddá Tomu, který mu všechno poddal, aby Bůh byl všechno ve všem“ (1. Korintským 15:24-28, B21).

Bůh, Otec, položil vše pod nohy svého Syna. Přesto se Otec nepoložil pod svého Syna. Podobná věc nastala, když farao podřídil celé své království Josefovi a řekl mu: „Ty budeš nad mým palácem a podle tvých příkazů se bude řídit všechen můj lid. Budu tě převyšovat pouze trůnem (Genesis 41:40). Otec je nade vším v absolutním smyslu, protože je dokonce nad svým Synem. Ježíš autoritou následuje po svém Otcí a je nade vším ostatním.

Pavel napsal: „Kéž vám Bůh našeho Pána Ježíše Krista, Otec slávy,... posadil [Ježíše] po své pravici v nebesích, vysoko nad každou vládu, mocnost, moc a panství i nad každé jméno, které se vyslovuje, ať už v tomto věku nebo v budoucím. Bůh "poddal všechno pod jeho nohy" a jako hlavu všeho jej dal církvi“ (Efezským 1:17-22). Bůh skutečně požehnal svého Syna nade všemi ostatními. Ježíš Kristus je „nade vším, Bůh požehnaný na věky!“ (Římanům 9:5, NBK).

Není důvod číst Římanům 9:5 a dospět k závěru, který odporuje zbytku Písma.

2 Korintským 13:13

„Milost Pána Ježíše Krista, Boží láska a společenství Svatého Ducha se všemi vámi. Amen“. (CSP)

Tento text se někdy nazývá „apoštolské požehnání“ a je používán ve snaze dokázat, že Bůh se skládá ze tří osob. Podívejme se však na fakta. Kdo je Bůh v tomto verši? Většina lidí by souhlasila s tím, že tou jedinou Osobou, o níž se v tomto verši mluví jako o Bohu, je Bůh, Otec. Pavel tohle zjevně nenapsal, aby podpořil myšlenku, že Bůh se skládá ze tří osob, ale právě proto, že Bůh je pouze jedna Osoba. To se shoduje s Pavlovým předchozím listem Korintským, kde napsal: „my *máme* jediného Boha, Otce, od něhož *je* všechno a pro něhož *jsme* my, a jediného Pána, Ježíše Krista, skrze něhož *je* všechno, i my *jsme* skrze něho.“ (1. Korintským 8:6, CSP). Podle Pavla je tím „jediným Bohem“ Bible pouze Bůh, Otec. Tím „jediným Pánem“ je Ježíš Kristus. Pokud je v tomto verši ten „jediný Bůh“ Otec a ten „jediný Pán“ Ježíš Kristus, kdo je Duch svatý? Ježíš řekl, že je to Duch Otce (Matouš 10:20; Lukáš 11:13; Jan 15:26).

Někteří lidé říkají, že výraz „společenství Ducha Svatého“ dokazuje, že Duch Svatý musí být nějaký jedinec, jenž je oddělený od Otce a Syna. Je totiž předkládán argument, že společenství nemůžete mít s nikým jiným než s nějakou osobou. Nemůžete mít společenství se stolem, se židli atd. To je pravda, ale ten text neříká „společenství s Duchem Svatým“, ale spíše „společenství Ducha Svatého“.

Pavel také napsal: „bych poznal jeho a moc jeho opětovného vstání a **společenství** [κοινωνία - koinonia - 'společenství'] jeho utrpení, nabýváje souhlasné tvářnosti s jeho smrtí“ (Filipským 3:10, MPCZ). Zde právě Pavel použil stejné řecké slovo, které použil ve 2. Korintským 13:14. Řekl, že si přeje poznat společenství (obcování) nebo sounáležitost Kristových utrpení. Mít společenství znamená, že se něčeho účastníme. Máme mít účast na Božím Duchu a Kristově utrpení.

Je rozdíl mezi mít společenství „něčeho“ a mít společenství „s“ něčím nebo někým. Můžete mít společenství (sounáležitost) „na“ Jeho utrpeních, i když Jeho (tedy Kristova) utrpení nejsou nějaká osoba, ale nemůžete mít společenství (obecenství) „s“ Jeho utrpením.

Jan nám vysvětluje, s kým máme mít společenství „s“. Říká: „Co jsme viděli a slyšeli, zvěstujeme i vám, abyste také vy měli společenství s námi. Naše **společenství** [κοινωνία - koinonia - 'společenství'] *je* s Otcem a s jeho Synem Ježíšem Kristem.“ (1. Janův 1:3). Pokud by byl Jan obeznámen s nějakým třetím bohem, jistě by chtěl, abychom i my s ním měli také společenství, ale o jiné/další osobě není ani zmínka. Jan dále říká: „Každý, kdo zachází dále a nezůstává v učení Kristově, nemá Boha; kdo zůstává v učení Kristově, má i Otce i Syna.“ (2 Janův 1:9). Slůvko „i“ znamená dva a pouze dva.

Máme tedy mít milost Pána Ježíše, lásku Boží, a mít účast na Svatém Duchu Božím. V tomto verši je pouze jeden Bůh, Otec, a jsou zde zmíněny pouze dvě osoby, Otec a Syn. V 1. Korintským 13:14 není žádná trojice. Pokud chceme v Bibli najít důkaz o trojici, musíme hledat jinde.

Je ironií, že tento text je vyzdvihován jako „apoštolské požehnání“, jako by tohle byl běžně používaný konec dopisu od apoštolů. Je ale použit pouze jednou. Apoštolové mnohem častěji používají frázi, která zní takto: „Milost vám a pokoj od Boha Otce a Pána našeho Jezukrista“ (Galatským 1:3, BKR). Fráze velmi podobná právě této frázi se používá na začátku 15-ti z 21 apoštolských listů. V každém z těchto pozdravů jsou zmíněny pouze dvě osoby, Otec a Jeho Syn, Ježíš Kristus.

Skutečnost, že trojice (to učení) musí být podporována saháním po tak chatrných stéblech jako je 1. Korintským 13:14, tak to ji příliš nedoporučuje. Pokud Bůh chtěl, abychom věřili, že On je jakousi trojicí tří osob, mohl to snadno vysvětlit v Bibli, ale On to nikdy neudělal. Místo toho lidé formulovali teorie a vyznání víry (kréda), která definují Boha pomocí jazyka, jenž je Bibli cizí. Bylo by pro nás mnohem lepší nechat Boží slovo mluvit samo za sebe a ponechat definici „Boha“ tak, jak ji Bůh ve svém slově zanechal.

„Ale my máme jediného Boha Otce, z něhož všecko, a my v něm, a jednoho Pána Ježíše Krista, skrze něhož všecko, i my skrze něho.“ (1. Korintským 8:6, BKR).

Efezským 4:30

A nezarmucujte Ducha Svatého Božího, jímž jste byli zapečetěni ke dni vykoupení. (CSP)

Někteří tvrdí, že Boží Svatý Duch může být zarmoucen, a tudíž to musí být nějaká samostatná osoba. Tohle však není nevyhnutelný ani logický závěr. Daniel napsal: „Můj duch, můj, Danielův, byl uvnitř své schránky zmatený a vidění, která mi prošla hlavou, mě naplnila hrůzou.“ (Daniel 7:15, CEP). Danielův duch byl zmatený, přesto pochybuji, že by byl někdo ochoten naznačovat, že Danielův duch byl nějakou osobou oddělenou a odlišnou od Daniela.

Efezským 4:30 ve skutečnosti ukazuje, že Duch svatý patří jistě Osobě. Text říká: „...Ducha svatého Božího“. Duch svatý je Duch Boží, je to vlastní Duch Boha. Překladatelé se rozhodli přeložit πνευμα το αγιον v tomto verši jako „Duch svatý“ s malým písmenem „svatý“, i když přesně tento řecký výraz je v NZ použit 18krát a vždy byl překládán jako „Duch Svatý“. Tento verš ukazuje, že výraz „Duch Svatý“ není jménem osoby, ale popisem Ducha Božího. Anglické slovo „Ghost (přelud, fantom)“ je špatným překladem

řeckého slova πνευμα (pozn. překl. platí pro anglické překlady). „Duch“ je mnohem lepší překlad, který se vyhýbá nebiblické představě o beztělesném duchu mrtvé osoby. Bible říká: „Mrtví nic nevědí“ (Kazatel 9:6). Slovo „svatý“ je přídavné jméno k popisu Božího Ducha.

Stejně jako ten znepokojený (zhrozený) duch Danielův nebyl nějakou oddělenou osobou, svatý Duch Boží není jakousi osobou, jež je od Boha oddělena.

Filipským 2:6

Způsobem bytí byl roven Bohu, a přece na své rovnosti nelpěl^(f), (CEP)

(f) ř: neviděl svou kořist ([1Tm.3:16; Žd.5:7- Žd.5:10; 1P.3:18-1P.3:22 J.1:1 J.1:2 J.17:5; Ko.1:15])

Tento text demonstruje Kristovo božství tím, že uvádí, že Ježíš byl v podobě (formě) Boha. To dokazuje, že Ježíš je svou přirozeností roven svému Otci. Zbytek textu někteří používají ve snaze dokázat, že Ježíš je v každém ohledu přesně roven svému Otci. Následující verše však ukazují, že Kristus není v každém ohledu úplně rovný (rovnocenný). O dva verše později čteme: „Vypadal jako jiní lidé, ponížil se však a byl poslušný, a to až k smrti, k smrti na kříži“ (Filipským 2:8, NBK). Zde se dozvídáme, že Ježíš zemřel, ale pokud by byl v každém ohledu přesně roven svému Otci, nemohlo by se to stát, protože Otec nemůže zemřít (1. Timoteovi 6:16). To ukazuje na jistou nerovnost Syna a Otce.

Následující verš říká: „Proto ho také Bůh povýšil nade vše a dal mu jméno, které je nad každé jméno“ (Filipským 2:9). Zde Otec velmi vyvýšil svého Syna a dal mu slavnější jméno, což by se nemohlo stát, kdyby si byli ve všech ohledech rovni. (Pro podrobnější vysvětlení tohoto si prosím přečtěte odpověď u Jana 5:17, 18.)

Takže, co to tedy v kraličtině znamená, když se říká, že Ježíš „nepoložil sobě toho za loupež rovný býti Bohu⁴“? Překlad ESV (Anglická standardní verze) zní: „...rovnost s Bohem nepočítal za věc, kterou je třeba uchopit. Ježíš se nesnažil být rovný svému Otci. Netoužil po vyšším postavení, ale místo toho se pokořil, aby se stal člověkem a zemřel za hříchy nás všech. Satan má opačnou touhu. Řekl: „vyšplhám se až do oblačných výšin, budu se rovnat s Nejvyšším.“ (Izajáš 14:14, B21).

Filipským 2:6 ukazuje Kristovu pokoru a jeho spokojenost přijmout

⁴ CSP - nelpěl, B21 - na své rovnosti netrval, Žilka - nepokládal rovnost s Bohem za žádoucí kořist

postavení, které mu dal Jeho Otec. Ježíš Kristus je svou přirozeností roven svému Otci, ale není absolutně rovný v autoritě. Ježíš řekl: „neboť Otec je větší než já“ (Jan 14:28).

Koloským 2:9

Neboť v něm tělesně přebývá veškerá plnost Božství.

Někteří tohle berou jako důkaz, že Ježíš je ten Nejvyšší Bůh, zcela rovný svému Otci. Přesto o několik veršů dříve čteme: „neboť se *Otci* zalíbilo, aby v něm přebývala veškerá plnost“ (Koloským 1:19). Zde zjišťujeme, že plnost Božství přebývala v Kristu na základě volby Otce, což ukazuje, že Otec má větší autoritu než Jeho Syn.

Slovo „Božství“ je zde a ve dvou dalších verších v Bibli použito následovně: „Jeho věčnou moc a božství, *ačkoli jsou* neviditelné, lze totiž od stvoření světa jasně vidět, když *lidé* přemýšlejí o *jeho* díle, takže jsou bez výmluvy“ (Římanům 1:20). „Nebot' v něm žijeme a dýcháme i trváme, jak to i někteří z vašich básníků řekli: ‚Nebot' jsme i jeho rod.‘ „Jsme-li tedy z rodu Božího, nemáme se domnívati, že božství je podobno zlatu nebo stříbru nebo kamení, výtvoru lidského umění nebo důmyslu.“ (Skutky 17:28, 29; Colův překlad).

Někteří byli vyškoleni, aby věřili, že slovo „Božství“ je nějaký druh příjmení, které zahrnuje skupinu tří osob, ale když čteme Bibli, abychom viděli, jak se tento výraz používá, zjistíme, že se slovem Božství jsou spojené slova „jeho“ a „on“. Čteme také: „Chci, abyste věděli, že hlavou každého muže je Kristus, hlavou ženy *její* muž a hlavou Krista Bůh“ (1. Korintským 11:3).

Bůh, Otec, je hlavou, a proto je Božstvím (doslova přelož Bohem-hlavou). V Bibli není žádný případ, kdy by Otec i Syn byli společně označováni jako „on“, „jemu“ nebo „jeho“. O Božství se mluví jako o jedné osobě a v Bibli není žádný náznak, že toto Božství je více než jedna osoba.

Je-li tomu tak, proč Bible říká, že v Kristu přebývá veškerá plnost Božství? Již jsme viděli, že tato plnost přebývá v Kristu jako výsledek Božího rozhodnutí. Bible říká: „Nebot' Bůh byl v Kristu, když smířoval svět se sebou a nepočítal lidem jejich provinění, a uložil v nás to slovo smíření“ (2. Korintským 5:19). Ježíš řekl: "...Otec, který ve mně přebývá, činí své skutky" (Jan 14:10). Plnost Božství neboli plnost Otce přebývá v Kristu.

To by nemělo být překvapením, protože Bible říká, že můžete „poznat Kristovu lásku, která převyšuje poznání, a tak byli naplněni až do vší plnosti Boží“ (Efezským 3:19). Pokud můžeme být naplněni až do vší plnosti Boží,

pak bychom neměli být překvapeni, když čteme, že Ježíš je naplněn vši plností Božství (Otce). Jan Křtitel o něm řekl: „*Ten*, koho poslal Bůh, mluví slova Boží, neboť *Bůh* dává Ducha bez odměřování“ (Jan 3:34). Synu Božímu byl dán Duch Otce bez omezení (v míře neomezené), a proto v Něm přebývá plnost Božství.

Koloským 2:9 žádným způsobem nedokazuje, že Ježíš je ten Nejvyšší Bůh, ani že slovo „Božství“ je jakýsi titul, který Krista zahrnuje.

Židům 7:1-3

„Tento Melchisedech, král Sálemu, kněz Boha Nejvyššího, který se setkal s Abrahamem, když se navracel od porážky králů, a požehnal mu, a kterému také Abraham odděлил ze všeho desátek, je nejprve podle překladu ‚král spravedlnosti‘, dále pak i král Sálemu, což znamená ‚král pokoje‘. *Je* bez otce, bez matky, bez rodokmenu, nemá ani počátek dnů ani konec života; a *tím* je připodobněn Synu Božímu a zůstává knězem navždy.“

Někteří použili tento verš ve snaze dokázat, že Ježíš je bez „rodokmenu“ nebo že nemá ani „počátek dnů“, ale zdá se, že oni přehlížejí některé velmi zásadní prvky tohoto textu.

Cokoli tento verš říká o Kristu, říká totiž také o Melchisedechovi. Melchisedech byl obyčejný člověk, který byl knězem a králem. Jestliže tento verš dokazuje, že Kristus neměl počátek, pak prokazuje totéž o Melchisedechovi.

Pokoušel se snad Pavel vyučovat nějakou zvláštní novou nauku o Melchisedechovi? Pokud si přečtete kontext, zjistíte, že Pavel ukazoval nadřazenost Kristova kněžství nad levitským kněžstvím. To byl celý jeho záměr proč přišel s Melchisedechovou genealogií. Levitští kněží museli prokázat, že jejich rodokmen sahá až k Lévi, ale Melchisedech byl od tohoto požadavku osvobozen. Neexistují žádné biblické údaje, které by ukazovaly Melchisedechův rodokmen. To je pointa, kterou měl Pavel na mysli, když prohlásil, že Melchisedech byl bez otce, matky nebo rodokmenu.

O několik veršů později Pavel o Melchisedechovi napsal: „Avšak ten, který nepochází z jejich rodokmenu, obdržel desátek *od* Abrahama a požehnal tomu, který měl zaslíbení. Není sporu, že nižší přijímá požehnání od vyššího (Žd 8:6-7). Zde Pavel mluví o Melchisedechově rodokmenu. Melchisedech měl doslovný rodokmen, ale ten nebyl zaznamenán v Písmu a rozhodně nepocházel z Léviho. Podle Pavla byl Léviho původ nižší než Melchisedechův, což ukazuje, že Kristovo kněžství je lepší než Léviho.“

Tohle je břemeno Pavlových slov v Židům 7. Pavel v žádném případě

nenaznačoval, že Melchisedech nebo Kristus nemá doslovného otce, matku, původ nebo začátek dnů. Místo toho Pavel prohlásil, že ani Melchisedech, ani Kristus nemohli vysledovat svůj rodokmen k Lévimu.

Budeme-li zde brát Pavlova slova doslovně a dojdeme k závěru, že ani Kristus, ani Melchisedech neměli otce, pak zde zařadíme Pavla do rozporu se sebou samým, s Ježíšem Kristem a se zbytkem svědectví Písma o Kristově Otcí. Jestliže se Pavel snažil v 7. kapitole Židům učit tomu, že Ježíš neměl Otce, pak celá první kapitola Židům ztrácí smysl. V 1. kapitole Židům totiž Pavel používá celou kapitolu, aby dokázal skutečnost, že Kristus je Syn Boží a Bůh je Jeho Otcem.

Je smutné, že když trinitáři používají 7. kapitolu Židům, aby se pokusili dokázat, že Ježíš je „bez počátku dnů“, soustředí se pouze na tuto jednu frázi, když stejně důkladně dokazuje, že Ježíš je „bez otce“. Faktem je, že to nedokazuje ani jedno. Ježíš má doslovného Otce a doslova měl počátek, když byl „zrozen/zplozen“ „před tím než byly hory“ (Přísloví 8:24, 25). Co Kristus neměl, je levitský původ.

1 J 5:3.

Tři jsou, kteří vydávají svědectví *na nebi* -- *Otec, Slovo a Duch Svatý* -- *a ti tři jsou jedno.* (CSP)

Toto je jeden z oblíbených veršů používaných k podpoře teorie, že Bůh se skládá ze tří samostatných osob. Tento verš říká, že „tři jsou, kteří vydávají svědectví“. Je třeba si položit otázku: "Tři co?" Trinitáři a triteisté předpokládají, že „jsou tři [osoby, bytosti nebo dokonce tři bohové]“, ale to není to, co tento verš říká. Říká jen „tři jsou“.

Když čteme další verš, najdeme velmi podobný výrok. Říká: „*A jsou tři, kteří vydávají svědectví na zemi* -- *Duch, voda a krev* --, *a ti tři jsou zajedno*“ (1 Jan 5:8). Znovu čteme o třech, ale místo toho, aby vydávali „svědectví na nebi“, „vydávají svědectví na zemi“. Slova „záznam (angl. překlady)“ a „svědectví“ pocházejí ze stejného řeckého slova ve velmi stejné podobě a měla by být překládána stejně.

Verš 8 říká: „*A jsou tři, kteří vydávají svědectví na zemi*“. Znovu se musíme zeptat "tři co?" Jsou tam tři osoby? tři bytosti? tři bohové? Z kontextu zjistíme, že to nemůže být nic z toho. O těchto třech se říká, že jsou „*Duch, voda a krev*“. Šestý verš vysvětluje, co to je, kde se říká: „*To je ten, který přišel skrze vodu a krev: Ježíš Kristus. Ne pouze ve vodě, ale ve vodě a v krvi. A Duch je ten, který to dosvědčuje, neboť Duch je pravda*“ (1 J 5:6).

⁵ V anglických překladech je slovo s významem „záznam“

Z tohoto verše zjišťujeme, že dva ze tří, tedy voda a krev, nemohou být osobami, přesto vydávají svědectví na zemi. Jan to uvedl v kontextu dokazování, že Ježíš je Synem Boha. Předchozí verš říká: „Kdo je ten, který přemáhá svět, ne-li ten, kdo věří, že Ježíš je Syn Boží? (1 J 5:5). O několik veršů později Jan napsal: „Kdo věří v Syna Božího, má to svědectví v sobě. Kdo nevěří Bohu, učinil ho lhářem, protože neuvěřil svědectví, které Bůh vydal o svém Synu.“ (1 Jan 5:10).

Jan nás informoval, že Duch, voda a krev vydávají svědectví, aby pomohly dokázat jeho tvrzení, že Ježíš je Syn Boží. Když při Kristově křtu Jan Křtitel viděl Ducha Božího sestupujícího v podobě holubice, znamenalo to pro něj svědectví, že Ježíš je Syn Boží. Vyprávěl to takto: „A Jan vydal svědectví: „Viděl jsem, jak Duch sestupoval jako holubice z nebe a zůstal na něm. Ani já jsem ho neznal, ale ten, kdo mne poslal křtít ve vodě, mi řekl: „Na koho uvidíš sestupovat Ducha a zůstat na něm, to je ten, který křtí v Duchu Svatém.“ A já jsem *to* viděl a dosvědčuji, že toto je Boží Syn“ (Jan 1:32-34). Zde je jeden způsob, jak Duch vydal záznam (svědectví), že Ježíš je Syn Boží. Je také dán, aby nás uvedl do veškeré pravdy vydáváním svědectví našemu duchu. (Jan 16:13; Římanům 8:16).

Voda vydala stejný záznam (svědectví), protože to bylo při křtu vodou, kdy byl Kristus poprvé veřejně prohlášen za Syna Božího. Když byla na Golgotě prolita Kristova krev, svědčilo to také o tom, že je Syn Boží. Bible říká o Kristově smrti: „Když setník a ti, kdo s ním střežili Ježíše, uviděli zemětřesení a to, co se stalo, velmi se ulekli a řekli: „Opravdu to byl Boží Syn!“ (Matouš 27:54).

Zde zjišťujeme, že Duch, voda a krev, to vše vydává svědectví na zemi o tom, že Ježíš je skutečně Syn Boha, a přesto se tak děje, i když nejde o tři osoby. Jestliže tři, kteří vydávají svědectví na zemi, nejsou oddělené individuální osoby, pak není žádná záruka, že ti tři, kteří vydávají svědectví v nebi, jsou oddělené osoby. Osmý verš nám také pomáhá pochopit, jak jsou ti tři v nebi jedno. Verš osm říká, „ti tři jsou zajedno“, nebo jinými slovy, záznam, který nesou, je ve shodě. Nejsou to tedy ti tři, voda, krev a Duch, kteří jsou (za)jedno, ale ta tři svědectví (záznamy) jsou (za)jedno. To platí i pro předchozí verš: záznam Otce, Slova a Ducha je tentýž záznam. Všichni podávají svědectví, že Ježíš je Syn Boží, a jejich svědectví je ve shodě.

Jak Otec vydává svědectví v nebi? Pokud by si nějaká nebeská bytost přála mít přímý přístup k Otcovi, který sedí na trůnu, Otec by osobně vydal svědectví, že Ježíš je Syn Boží. Stejným způsobem svědčí i Boží Syn, osobně sedí na trůnu v nebi. A Duch svatý vydává svědectví v nebi stejným způsobem, jako vydává svědectví na zemi, totiž vydáváním svědectví k našemu duchu. V nebi

může tentýž Duch svědčit k nebeské bytosti, i když fyzicky nestojí před Božím trůnem. A tyto tři záznamy (svědectví) se dokonale shodují.

Zdá se, že trinitáři čtou 1. Jana 5:7⁶ a vkládají do textu tři slova takto: 7 Nebo tři Osoby jsou, kteříž svědectví vydávají na nebi: Otec, Slovo, a Duch Svatý, a tyto tři Osoby jsou jeden Bůh. Ale to není to, co text říká. První Jan 5:7* [Poznámka: * První Janova 5:7 je ve velmi málo překladech Bible kvůli své pochybné povaze. „Nyní se obecně má za to, že tato pasáž zvaná Komma Johanneum⁷ je glosou, která se do textu staré latiny a Vulgáty vloudila brzy, ale do řeckého textu se dostala až v 15. a 16. století.“ (*Katolický komentář k Písmu svatému*, Thomas Nelson a synové, 1951, strana 1186). Clarke říká: „ze sto třinácti rukopisů chybí tento text ve sto dvanácti. Nevyskytuje se v žádném rukopisu před 10. stoletím. A první místo, kde se text objevuje v řečtině, je v řeckém překladu akt Lateránského koncilu, který se konal roku 1215“ (Clarkeův komentář k 1. Janově 5 a poznámky na konci kapitoly). Nedokazuje to, že v jednom Bohu jsou tři osoby. Jediný způsob, jak můžeme v tomto verši najít trojici (to učení), je přidat do Bible tři slova. Pokud chceme v Bibli najít důkaz, že Bůh se skládá ze tří osob, musíme hledat jinde.

1 J 5:20.

„Víme, že Syn Boží přišel a dal nám schopnost poznávat toho pravého, a jsme v tom pravém, v jeho Synu Ježíši Kristu. On je ten pravý Bůh a věčný život.“

Tento verš je někdy citován, jako že obsahuje nezvratný důkaz o trojici a nejvyšším Božství Krista. Tvrdí se, že Ježíš je nazýván „ten pravý Bůh a věčný život“.

Výraz „pravý Bůh“ je v Novém zákoně použit třikrát. Pomohlo by nám prozkoumat další dvě použití, abychom lépe porozuměli tomu, co se Jan snažil říci.

Pavel napsal: „*Oni sami totiž o nás vypravují, jaký byl náš příchod k vám a jak jste se obrátili od model k Bohu, abyste sloužili živému a pravému Bohu a očekávali z nebes jeho Syna, kterého probudil z mrtvých, Ježíše, který nás*

⁶ Některé latinské překlady vkládají sem trojiční dodatek. [komentář ČEP]

⁷ Třeba se tu zmínit o tzv. Comma Ioanneum (janovském úryvku) neboli o slovech, která má tady navíc Vulgáta (ta vložka je uvedena proloženě): „Tři jsou, kteří vydávají svědectví na nebi: Otec, Slovo a Duch svatý, a tito tři jsou jedno; a tři jsou, kteří vydávají svědectví na zemi: Duch, voda a krev, a tito tři jsou jedno.“ Je to vyznání víry v Trojici, posvěcené staletým užíváním v liturgii. K biblickému textu však ta slova nepatří. Byla to původně okrajová poznámka, později přejatá do textu. Nejstarší svědek této vsuvky je Priscihán (kolem r. 380). [komentář překladu Petru]

vysvobozuje od přicházejícího hněvu“ (1 Tesalonickým 1:9, 10). V tomto verši je zřejmé, že výraz „pravý Bůh“ se vztahuje pouze na Otce. Přečtěme si zbývající verš k tomuto tématu.

„Když toto Ježíš pověděl, pozdvihl své oči k nebi a řekl: „Otče, přišla ta hodina. Oslav svého Syna, aby [tvůj] Syn oslavil tebe, A toto je život věčný: Aby poznávali tebe, jediného pravého Boha, a *toho*, kterého jsi poslal, Ježíše Krista“ (Jan 17:1, 3).

Tento text vrhá na toto téma nejvíce světla, protože omezuje výraz „pravý Bůh“. Podle Ježíše existuje pouze jeden „pravý Bůh“, Ten, o kterém hovořil jako o „Otcí“. To znamená, že by Kristus nemohl být označován jako „pravý Bůh“, a pokud by byl, bylo by to v rozporu s Kristovými vlastními slovy zaznamenanými Janem. Vzhledem k tomu, že autorem dalšího textu, o kterém je řeč, je Jan, je velmi nepravděpodobné, že by přímo odporoval tomu, co napsal dříve.

Kromě toho řecké slovo *αληθινος* [aléthinós], které bylo přeloženo jako pravý, „staví proti sobě skutečnosti s jejich zdáním“ (Thayerův řecký lexikon). Stejně řecké slovo je použito v Židům 8:2, což osvětluje toto téma. Pisatel Listu Židům porovnal (stavěl proti sobě) svatyni na zemi, kterou měl Mojžíš postavit, se svatyní v nebi pomocí stejného řeckého slova. O Kristu napsal: „*je služebníkem svatyně a toho pravého stánku, který postavil Pán, a ne člověk*“ (Židům 8:2). Svatyně na zemi nebyla nějakým falešným svatostánkem, ani nebyla originálem – byla obdobou toho originálu v nebi, o kterém se mluví v knize Zjevení a jinde. Původní svatyně se od její obdoby odlišuje použitím slova „pravý/pravá“.

S tímto porozuměním si uvědomujeme, že Kristus není původní nebo „pravý“ Bůh – On je „obrazem Božím“, „obrazem neviditelného Boha“ a „(dokonalá) podoba jeho podstaty“ (2. Kor 4:4; Koloským 1:15; Židům 1:3 SKR). Obraz není nikdy originálem, ale vždy je to podoba nebo duplikát originálu. Kristus je Syn Boží, a proto dokonalý obraz svého Otce. Bylo by nesprávné říkat, že Otec je obrazem Svého Syna, protože Otec je originál. Podobně by bylo nesprávné označovat Krista jako pravého nebo původního Boha, protože On (Kristus) je obrazem pravého Boha.

Když se vrátíme k 1. Janovi 5:20, zjistíme, že Bůh, Otec, je předmětem tohoto verše. Jan říká, že Ježíš přišel, aby nám dal „porozumění, abychom poznávali toho pravého“, a pak říká: „On je ten pravý Bůh a věčný život“. Tento koncept je ten samý koncept jako uvedený v Janovi 17:3. Ježíš řekl: „...toto je život věčný, aby poznávali... jediného pravého Boha a Ježíše Krista...“ (Jan 17:3).

Řecká gramatika z 1. Jana 5:20 by mohla použít výraz „pravý Bůh“ buď na Otce, nebo na Syna, avšak na základě svědectví Písma se musí vztahovat pouze na Otce. Všimněte si, co o tomto verši říká Robertson: Gramaticky může ovroć odkazovat na Ježíše Krista nebo na ‚toho Pravého‘. Je trochu tautologické (nadbytečné opakování) odkazovat se tím na Boha, ale to je pravděpodobně v každém případě správné, Boha v Kristu“ (*Robertson's New Testament Word Pictures* k 1 Jan 5:20).

Jeden teolog napsal: „Člověk, který dokáže číst tento verš a nevidí v něm obsažený rozdíl mezi pravým Bohem a Synem Božím, musí být silně oddán nějaké teorii. "Jsme v něm, to je pravda." Jak? "V jeho Synu Ježíši Kristu." Ta odlišnost mezi Kristem a pravým Bohem je nejjasněji ukázána skrze Spasitelova vlastní slova v Janovi 17:3: „aby poznali tebe samého pravého Boha, a kteréhož jsi poslal, Ježíše Krista“ (Joseph Harvey Waggoner, *Smíření*, strana 168).

Ježíš není nikdy nazýván „pravým Bohem“. V Bibli jsou verše, které se zmiňují o Kristu jako o „Bohu“, ale toto není jeden z nich. (Viz Jan 1:1; Židům 1:8 atd.)

Zjevení 1:4, 5

„Jan sedmi sborům v Asii: Milost vám a pokoj od Toho, který jest a který byl a který přichází, i od sedmi duchů, kteří *jsou* před jeho trůnem, a od Ježíše Krista, ...“

Někteří si myslí, že se jedná o pozdrav od trojice, a usuzují, že ten na trůnu je Otec, Duch svatý je před Jeho trůnem a Ježíš Kristus tu trojici završuje. Ale Duch svatý zde není konkrétně zmíněn. Místo toho čteme o „sedmi duchů, kteří jsou před jeho trůnem“. To je zvláštní tvrzení, pokud se na to díváme z trojiční perspektivy. Pokud se to odkazuje na Ducha svatého, proč se tomu říká „sedm duchů“ a proč se říká, že je před Božím trůnem místo toho, aby to bylo na trůnu?

Tyto otázky zmátly trinitární komentátory Bible, kteří se dělí do dvou hlavních kategorií: totiž na ty, kteří věří, že se to týká Ducha svatého, a na ty, kteří věří, že se to týká Božích andělů.

Někteří zastávají názor, že Izajáš 11:2 poskytuje důkaz, že se o Božím Duchu mluví mnohostranným způsobem, a tak to vysvětluje, jak lze Jeho Ducha nazvat „sedm duchů“.

Existují také biblická fakta, která podporují myšlenku, že výraz „sedm duchů“ odkazuje na Boží anděly. Jan napsal: „A *tu* jsem spatřil, že uprostřed trůnu a těch čtyř živých bytostí a uprostřed těch starších stál Beránek jako

zabitý; měl sedm rohů a sedm očí, což jest sedm duchů Božích, **vyslaných** do celé země“ (Zjevení 5:6). Těch sedm očí je sedm Duchů Božích, kteří jsou sesláni na celou zemi.

Pisatel listu Židům říká: A kterému z andělů kdy řekl: „Sed’ po mé pravici, dokud nepoložím tvé nepřátele *za* podnož tvých nohou“? Což nejsou *oni* všichni služební duchové, **posílaní** k službě kvůli těm, kdo mají dostat do dědictví záchranu? (Hebrejům 1:13, 14). Boží andělé jsou služební duchové vyslaní, aby sloužili. Číslo sedm představuje úplnost a mohlo by odkazovat na úplný zástup nebeských andělů.

Sedm duchů je před Božím trůnem. Jan také viděl, že „všichni andělé stáli kolem trůnu“ (Zjevení 7:11). Jan „uslyšel jsem hlas mnoha andělů okolo trůnu ... jejich počet byl desetitisíce desetitisíců a tisíce tisíců“ (Zjevení 5:11). Kolem Božího trůnu je mnoho andělů. Sedm duchů, kteří jsou před Božím trůnem, bylo některými lidmi interpretováno jako množství andělů; sloužící jako duchové vyslaní do celé země.

Sedm duchů se také nazývá „sedm očí“ Páně. Zachariáš napsal o Hospodinových očích: „Vždyť kdo pohrdl dnem malých *věcí*, bude se radovat, až uvidí olovnici v Zerubábelově ruce. Těch sedm [vztahuje se k Zachariášovi 3:9] *jsou* Hospodinovy oči obzírající celou zemi“ (Zachariáš 4:10). V bezprostředním kontextu tohoto prohlášení dostal Zachariáš vidění dvou olivovníků, ze kterých se vylévá zlatý olej do sedmi svícňů, což je „sedm církví“ (Zjevení 1:20). Anděl řekl Zachariášovi, že ty dvě olivy „*To jsou* dva pomazaní, kteří stojí před Pánem celé země“ (Zachariáš 4:14). Toto jsou dva pomazaní andělé, jež představují dva andělé na Arše smlouvy, kteří zakrývají slitovnici (Exodus 25:18-22). Sedm očí, které pobíhají sem a tam po celé zemi, může odkazovat na zástup nebeských andělů.

Vidíme stejný jazyk jako ve druhé knize Letopisů: „Vždyť Hospodinovy oči obzírají celou zemi, aby posílil srdce těch, *kteří jsou* cele s ním“ (2 Paralipomenon 16:9). Každého z nás chrání anděl strážný. Bůh řekl: „Vždyť kvůli tobě pověřil anděly, na všech tvých cestách aby tě chránili“ (Žalm 91:11, B21).

Mějte na paměti, že andělé s tímto pohledem nejsou doslova jediným Božím zrakem. On se na ně nespolehá, aby pozorovali všechny věci, které se dějí na zemi. On už všechno ví, ale dal svým andělům práci, která zahrnuje pozorování toho, co se děje na této zemi, a pomoc těm, kteří to potřebují.

Někteří trinitáři protestovali proti tomu, aby se na „sedm duchů“ dívalo jako na anděly, protože od nich prý pochází milost a pokoj. Také si myslí, že by bylo neobvyklé, kdyby se Jan zmínil o Otcí, Synu a andělech, aniž by

zmínil Ducha svatého. Velkou součástí tohoto znepokojení je jejich utkvělá představa, že Bůh je jakási trojice. Jan touto myšlenkou nebyl spoután, takže mu nic nebránilo, aby zahrnul i anděly. Pavel učinil totéž, když napsal: „Zapřísahám *tě* před Bohem a Kristem Ježíšem a *před* vyvolenými anděly, abys toto zachoval bez předpojatosti a nic nečinil tak, že bys někomu stranil“ (1 Timoteovi 5:21). Pavel neměl problém zahrnout anděly za současného vyloučení domnělé třetí osoby trojice. Pavel si nemohl představovat sebemenší náznak na třetí osobu, protože trojice (to učení) ještě nebyla vynalezena.

Nauka o trojici byla formulována téměř o čtyři století později katolickou církví (*Příručka pro dnešního katolíka*, strana 16). Chcete-li podrobnou historii této nauky a také vysvětlení, proč je důležité znát pravdu o Bohu, kontaktujte nás a vyžádejte si knihy s názvem *Boží láska před soudem a Zformulování nauky o Trojici*.

Bez ohledu na to, jaký je názor na „sedm duchů, kteří jsou před“ Božím trůnem, Zjevení 1:4 rozhodně nedokazuje, že Bůh je jakási trojice.

Závěr

Prozkoumali jsme všechny verše, které se nejčastěji používají k prokázání toho, že Bůh je trojice osob, a zjistili jsme, že žádný z těchto veršů tuto doktrínu ve skutečnosti nedokazuje. Existuje více veršů, které jsou citovány na podporu nauky o trojici, ale žádný není tak přesvědčivý jako ty, které jsme již prostudovali. Pokud po nás Bůh chce, abychom věřili, že je trojice, je na Něm, aby nám to řekl. Ale místo toho nám řekl, že „jeden jest Bůh, a není jiného kromě něho“, „Bůh Otec“, který je „jediný pravý Bůh“ (Marek 12:32 BKR; Jan 6:27; 17:3). Spíše než lidem, já jsem se rozhodl věřit Bohu. Modlím se, abyste udělali totéž. „Ať je Bůh pravdivý, a každý člověk lhář“ (Římanům 3:4).